národní
úložiště
šedé
literatury

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje - 2011

Český statistický úřad
2012

Dostupný z http://www.nusl.cz/ntk/nusl-375183

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 26.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

VÍCETÉMATICKÉ INFORMACE

Ročník 2012

Souhrnná data – Regiony, města, obce

Ostrava, srpen 2012

Kód publikace a-801364-12

Č. j.: 103/2012-8501

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje v roce 2011

Zpracoval: Krajská správa ČSÚ v Ostravě, oddělení informačních služeb
Vedoucí oddělení: Ing. Jaromír Kartous
Informační služby: tel.: +420 595 131 230, e-mail: infoservis_ov@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec: Ing. Jan Halva, e-mail: jan.halva@czso.cz

Český statistický úřad, Ostrava
2012

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: **www.czso.cz**

Údaje o Moravskoslezském kraji naleznete také na Internetu: **www.ostrava.czso.cz**

ISBN 978-80-250-2223-8

© Český statistický úřad, Ostrava, 2012

ÚVOD

Předkládaný materiál přináší charakteristiku vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Moravskoslezského kraje v roce 2011, s návazností na vývoj několika málo předchozích let (krátké ilustrativní časové řady zpravidla od roku 2006). Zahrnuje oblasti, kde může statistický úřad vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž je kladen důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili postihnout jak dopady ekonomické recese, tak i postupné oživování ekonomiky Moravskoslezského kraje v posledních letech s důrazem na situaci v posledním roce 2011 a zároveň posoudit postavení kraje a jeho vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2011. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2010. Aktuální statistická data zveřejňujeme průběžně na internetových stránkách. Ucelený přehled o roce 2011 z pohledu statistických dat včetně víceletého vývoje přinese rovněž Statistická ročenka Moravskoslezského kraje pravidelně vydávaná v závěru roku. Přehled vybraných ukazatelů v krátkodobém srovnání nabízí rovněž čtvrtletně vydávaný Statistický bulletin.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje v roce 2011“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.
Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.
Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.
Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.
Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2012. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

OBSAH

Úvod 3
Souhrn hlavních poznatků 6
1. Demografický vývoj 7
2. Sociální vývoj 12
3. Ekonomický vývoj 20
4. Životní prostředí 31
5. Mezikrajské srovnání 35

Tabulková příloha 42
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj 42
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj 43
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj 44
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí 45
2. Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj
Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - demografický vývoj 46
Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - sociální vývoj 47
Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - ekonomický vývoj 51
Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - životní prostředí 54
3. Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje
3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje 55

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ

Předkládaný rozbor hodnotí sociálně ekonomickou situaci Moravskoslezského kraje z pohledu roku 2011, ale i v dlouhodobějším, většinou pětiletém, období a zároveň v části mezikrajského srovnání poukazuje na silnější či slabší oblasti současného stavu či dynamiky vývoje.

Z dále uvedeného je možno vysledovat některá fakta, která je možno považovat za pozitivní, protože:

- V demografické oblasti hovoříme o historicky nízké novorozenecké a kojenecké úmrtnosti
- nadále klesá počet potratů, podíl umělých přerušení těhotenství se snižuje
- rozvodovost je dlouhodobě bez dramatických změn a v posledních letech spíše klesá.
- V oblasti sociální klesá registrovaná míra nezaměstnanosti, i když počet dlouhodobě nezaměstnaných nadále roste
- klesá počet dopravních nehod, ubývá i tragických následků těchto nehod
- trvale roste dosahovaná průměrná nominální mzda vyjádřená jako podíl mzdových prostředků na počet zaměstnanců i jako mzdový medián.
- V oblasti ekonomické hrubý domácí produkt sice v kraji vzrostl, i tak je v přepočtu na obyvatele podprůměrný
- vědeckovýzkumná základna zaměstnává stále více lidí a i výdaje do této oblasti rostou
- po propadu v roce 2009 průmyslová produkce ve větších průmyslových firmách dynamicky roste, příznivý vývoj produktivity umožňuje vyplácet i vyšší průměrné mzdy
- rozsah stavební výroby se v roce 2011 stabilizoval, určitý meziroční progres však zatím nevrátil objem produkce do předkrizového období
- zastavuje se i propad v bytové výstavbě
- klesá podíl nákladů dopravovaných po silnici, nákladní dopravu postupně přebírá železnice.
- V oblasti životního prostředí a ekologie roste počet i podíl ekologicky hospodařících zemědělců
- roste podíl obyvatel napojených na čistírnu odpadních vod
- produkce odpadů se zvyšuje, jejich recyklace i regenerace je však nejvyšší v celé ČR
- nadále se zvyšují investiční i neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí.

Jiné skutečnosti a tendence však pozitivní jistě nejsou a na ně by měla být především zaměřena pozornost, protože:

- Z demografického hlediska není příznivé to, že klesá počet obyvatel kraje, lidé se z kraje více stěhují, než přistěhovávají a populace kraje stárne
- porodnost se po letech stabilizace opět výrazněji snížila a dětí se rodí stále více mimo manželský svazek
- počet svateb je na historickém minimu.
- Oblast sociální se vyznačuje klesajícím počtem pracujících, míra zaměstnanosti je nejnižší v ČR a rostoucím počtem ekonomicky neaktivních obyvatel
- Moravskoslezský kraj má dlouhodobě nejvyšší míru registrované nezaměstnanosti hned po Ústeckém a Olomouckém kraji, i když registrovaná míra nezaměstnanosti klesá. Problémem zůstává růst počtu dlouhodobě nezaměstnaných osob
- roste počet osob odcházejících do důchodu předčasně
- roste počet zjištěných trestných činů, jejich objasněnost spíše klesá.
- V oblasti ekonomické klesá rozsah zemědělsky obhospodařované půdy, i živočišná výroba v kraji klesla
- těžba dřeva meziročně výrazně poklesla, poněkud se zmenšila i nově zalesňovaná plocha
- klesl i turistický ruch, v té souvislosti poklesla i vytíženost ubytovacích kapacit
- ceny většiny potravin se v roce 2011 dále meziročně zvýšily.
- Z pohledu životního prostředí není dobré, že emise v kraji rostou, jejich produkce je silně nadprůměrná
- bylo zaznamenáno ubývání orné půdy
- množství vody fakturované domácnostem klesá, vodné se zvyšuje.

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Třetí rok po sobě ubývá obyvatel kraje

V Moravskoslezském kraji bylo ke konci roku 2011 dle výsledků sčítání lidu právě z roku 2011 již jen 1 230 613 osob. Pokles stavu obyvatel kraje, který byl v letech 2007 a 2008 zastaven a opět zaregistrován v roce 2009, a který pokračoval v roce 2010, se v minulém roce dále prohloubil. Bez ohledu na nově definovaný stav obyvatel dle výsledků sčítání, který nenavazuje na bilanční stavy z předchozích let, se tak jedná o již třetí meziroční pokles stavu obyvatel po sobě. Stav obyvatel kraje v minulém roce poklesl jak ve složce mužské, tak i ženské, a to díky poměrně vysokému migračnímu saldu o 2 515 obyvatel, ale i výraznému přirozenému poklesu (o 1 577 méně narozených než zemřelých). Kraj tak má ve své historii vůbec nejmenší počet obyvatel. Ani v porovnání s ostatními kraji České republiky nevypadá situace zrovna povzbudivě. Nejen, že v minulém roce v polovině krajů meziročně obyvatel přibylo, ale žádný ze sedmi krajů s úbytkem obyvatel neztratil obyvatele v takovém rozsahu (absolutně i relativně). V pořadí podle celkového počtu obyvatel Moravskoslezský kraj zůstává třetím největším za Prahou a Středočeským krajem.

Především díky malému počtu přistěhovaných a z toho důvodu mimořádně vysokému migračnímu úbytku „přišel kraj o sídlo velikosti např. Klimkovic“

Již od roku 2003 se postupně snižovalo záporné saldo vystěhovalých a přistěhovalých osob do kraje. V roce 2009 se však situace, jistě poznamenaná vrcholící hospodářskou krizí, výrazně změnila a migrační saldo vedlo v té době k historicky největšímu úbytku obyvatel stěhováním - pokles meziročně o 2 875 osob. V roce 2010 se toto saldo ještě zvýraznilo. Z kraje se vystěhovalo o 3 969 obyvatel více, než kolik se jich do kraje přistěhovalo. V uplynulém roce 2011 se do kraje přistěhovalo jen 4 057 obyvatel (1 214 z ciziny), což je desetileté minimum. Zároveň se z kraje vystěhovalo „jen“ 6 572 obyvatel (přece jen o 1 845 méně než v předchozím roce, a to především díky výrazně menšímu vystěhování obyvatel do ciziny – jen 738 osob), což vedlo k již zmíněnému zápornému migračnímu saldu 2 515 obyvatel. Největší úbytky obyvatel díky migraci zaznamenal v minulém roce okres Karviná (- 2 189 obyvatel) a Ostrava-město (- 1 864 obyvatel). Z mezikrajského srovnání je zřejmé, že „problém“ je především v relativně malém počtu obyvatel, kteří se do kraje přistěhovávají (jednoznačně nejméně ze všech krajů). Počet vystěhovalých z kraje je ve srovnání s ostatními kraji naopak relativně malý.

Graf 1 Počet obyvatel, přirozený a migrační přírůstek v Moravskoslezském kraji

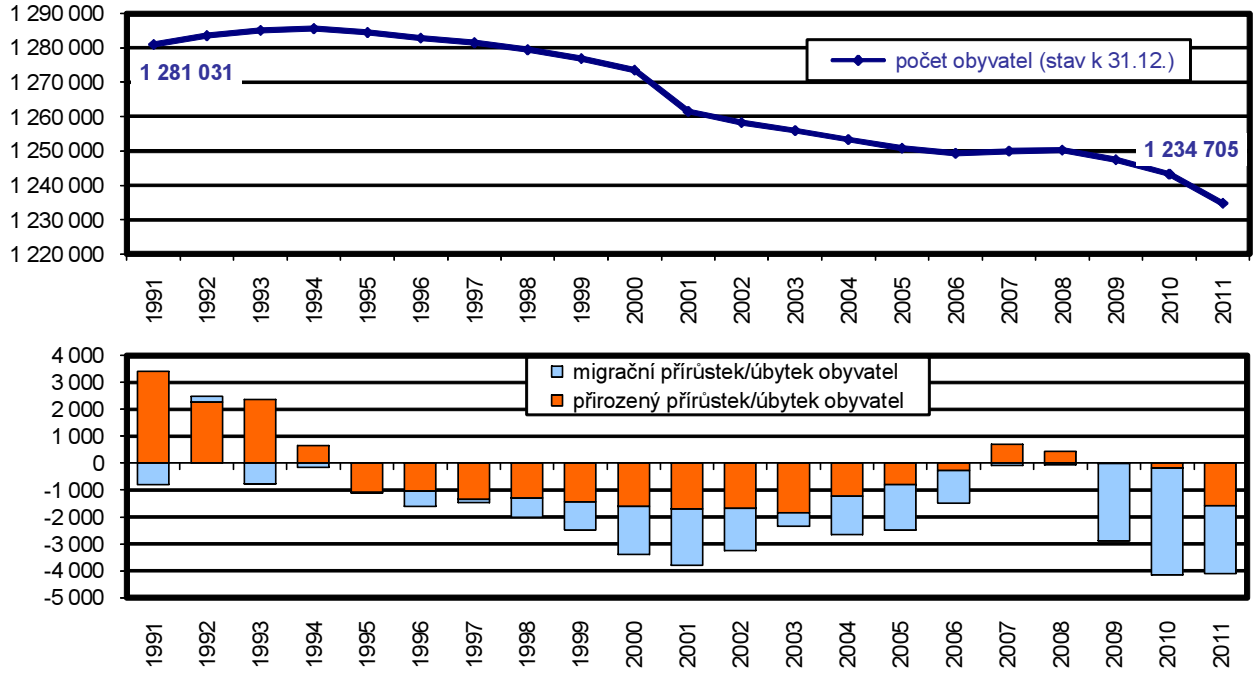

Nepříznivou bilanci obyvatel podtrhla i nová situace v přirozené obměně obyvatel

Rok 2007 byl prvním od roku 1995 kdy počet narozených v kraji převýšil počet zemřelých. Podobná situace se opakovala ještě v následujícím roce. Ale již rok 2009 ukončil tento krátkodobý pozitivní vývoj a následující roky 2010 a zejména právě poslední sledovaný rok 2011 se opět vrátily k obvyklému trendu, kdy byl registrován přirozený úbytek obyvatel kraje. Počty narozených dětí se dostaly v roce 2011 opět poměrně výrazně pod úroveň počtu zemřelých osob – rozdíl činil 1 577 osob. Ani jeden okres se v loňském roce přirozenému úbytku nevyhnul.

Porodnost se po letech stabilizace opět výrazněji snížila…

V kraji se v roce 2011 totiž živě narodilo jen 11 807 dětí, to je o 1 292 menší počet narozených dětí než v roce předchozím. Míra porodnosti (počet narozených na tisíc obyvatel) se tak opět ocitla pod úrovní deseti promile (9,6), přitom v posledních letech byla porodnost poměrně stabilizovaná nad úrovní deseti promile, tj. na úrovni dosahované v devadesátých letech minulého století.

… a zůstala výrazně pod úrovní úmrtnosti

Počet zemřelých v roce 2011 opět meziročně mírně vzrostl na 13 384 osob (více než v lidnatější Praze a Středočeském kraji) a i míra úmrtnosti (počet zemřelých na tisíc obyvatel) se tak meziročně dále zvýšila na 10,9 promile.
Tradičně největším „zabijákem“ byly i v minulém roce nemoci oběhové soustavy (6 631 osob, tj téměř polovina všech zemřelých) a tzv. novotvary (3 338 osob, tj. čtvrtina všech zemřelých). Již ne nevýznamnou příčinou úmrtí jsou i sebevraždy (navíc jejich počet má vzrůstající tendenci). V průběhu loňského roku se v kraji zasebevraždilo 201 osob (o 22 více než v předchozím roce).

Graf 2 Porodnost a úmrtnost v Moravskoslezském kraji

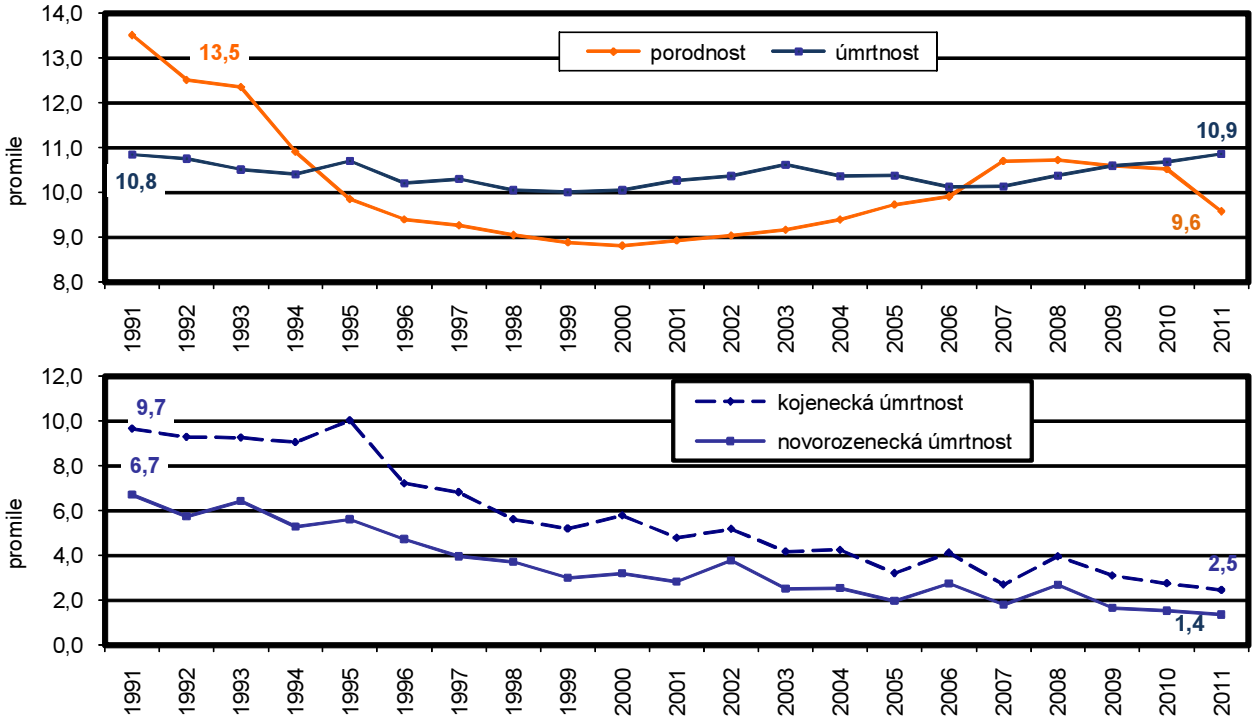

Úmrtnost narozených dětí se dále drží na historickém minimu

Po meziročním nárůstu úmrtnosti v prvních měsících po narození zaznamenaném v roce 2008 se již v roce 2009 jak kojenecká úmrtnost (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených), tak především novorozenecká úmrtnost (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených) vrátila zpět na velmi nízké hodnoty. K dalšímu meziročnímu poklesu této úmrtnosti došlo v roce 2010 a v roce 2011 se tato úmrtnost dostala až na dlouhodobě nejnižší hodnoty.

Podíl dětí narozených mimo manželství se opět zvýšil

Nepříznivý dlouhodobý trend růstu počtu dětí narozených mimo manželství se v roce 2011 ještě zvýraznil. V celém kraji se 46,5 % dětí narodilo mimo standardní manželský svazek. Situaci pochopitelně značně ovlivňuje v posledních letech zřejmý a trvající postoj partnerský život neformalizovat sňatkem. Za zaznamenání jistě stojí i ta skutečnost, že na Frýdecko-Místecku a Opavsku je tento podíl výrazně nižší (jen cca 37 %), naopak na Bruntálsku přes 60 %.

Graf 3 Podíl narozených dětí mimo manželství v Moravskoslezském kraji

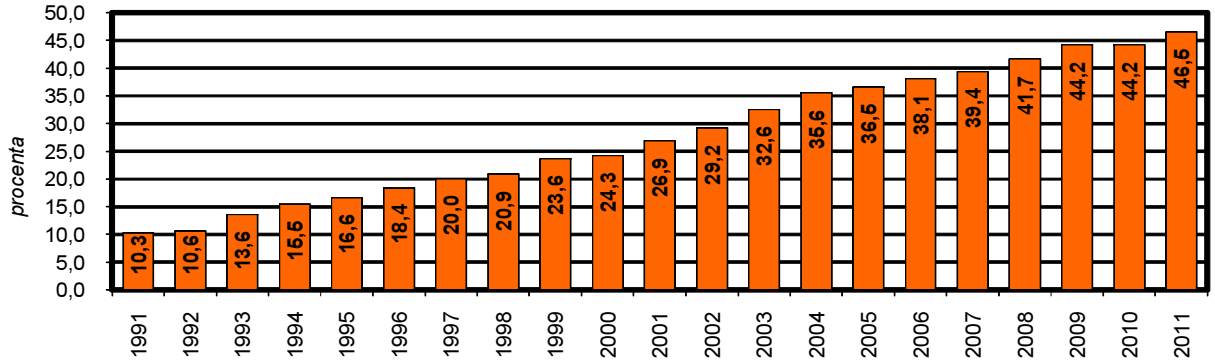

Děti se rodí více v létě, k úmrtím přichází častěji v zimě

Vývoj počtu narozených a zemřelých osob v jednotlivých měsících roku 2011 potvrdil, stejně jako v roce předchozím, známý demografický jev, že děti se rodí především v letních měsících (v roce 2011 byl z tohoto pohledu výrazně nadprůměrný červen, červenec, srpen).
K úmrtí přichází spíše v měsících pozdně podzimních, zimních a v předjaří.

Graf 4 Živě narození a zemřelí podle měsíců v Moravskoslezském kraji

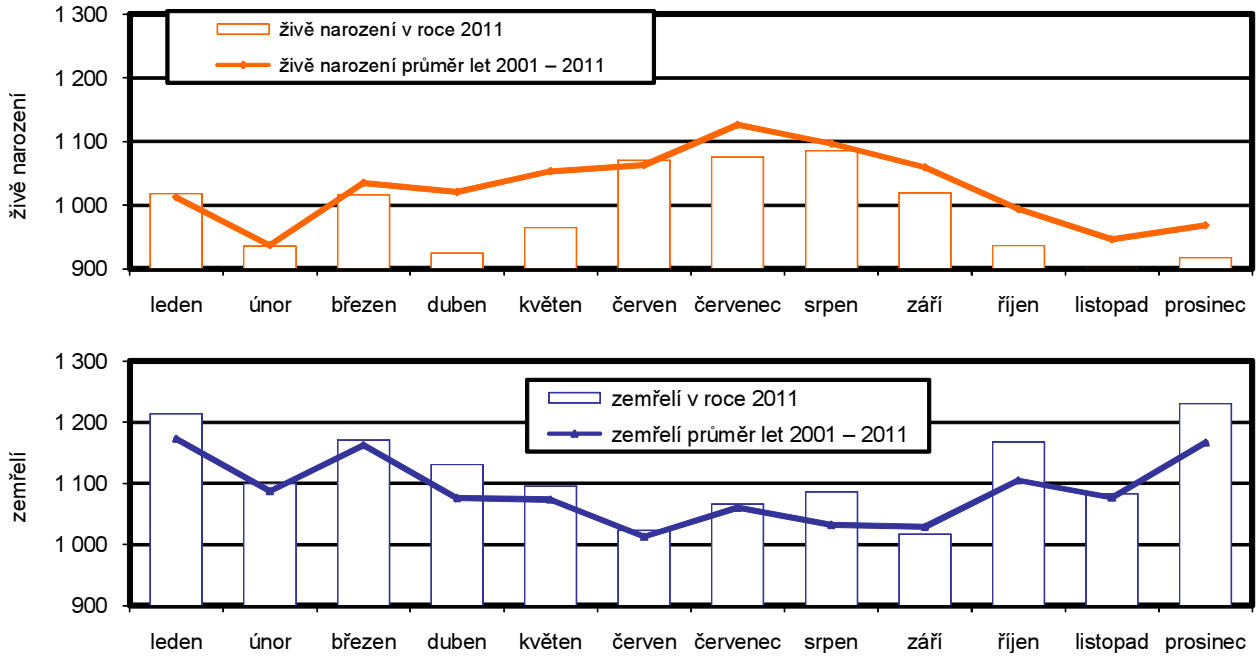

Po poklesu v 90. letech se sňatečnost v první dekádě tohoto století stabilizovala, ale již od roku 2008 opět meziročně klesala a je historicky na minimální hodnotě

Počty uzavřených sňatků v posledním desetiletí oscilují kolem cca 6 tisíc. Určitou výjimkou byl rok 2007 s 6 694 sňatky, ale už následující rok 2008 opět vrátil sňatečnost na úroveň cca 5 promile. V zásadě po citelném poklesu sňatečnosti v poslední dekádě minulého století a prvních letech tohoto století se sňatečnost v posledních letech poněkud stabilizovala. V roce 2009 se však počet sňatků opět meziročně snížil na 5 594 sňatků a meziroční pokles se přenesl i do následujících roků. Loni bylo evidováno jen 5 141 sňatků, což je dlouhodobě minimální počet. Sňatečnost (počet sňatků na počet obyvatel) se tak v roce 2011 dále snížila a dostala se na historicky nejnižší úroveň. Nejvyšší sňatečnost byla v minulém roce zaznamenána v okrese Frýdek Místek (4,5), naopak nejnižší v okrese Bruntál (3,2). V mezikrajském srovnání je jen mírně podprůměrná.

Graf 5 Sňatečnost a rozvodovost v Moravskoslezském kraji

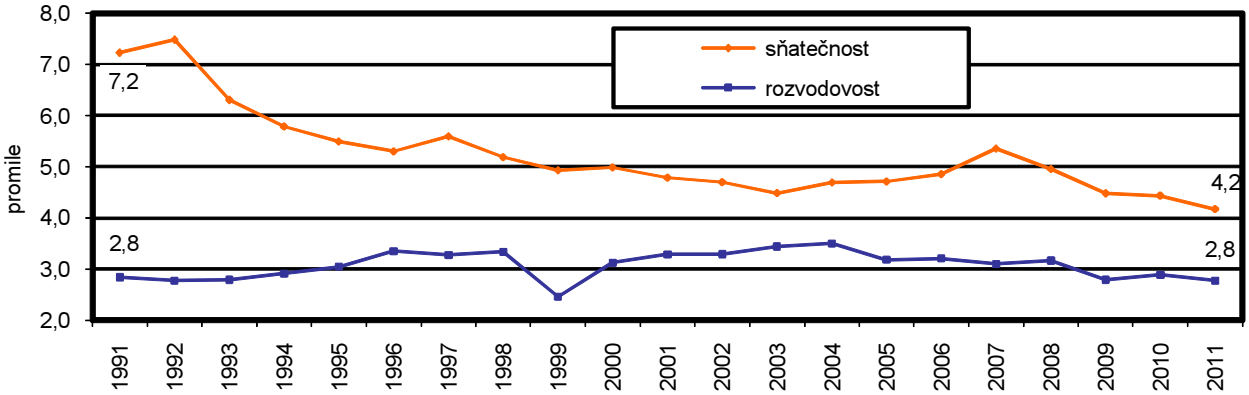

Rozvodovost je dlouhodobě bez dramatických změn a v posledních letech spíše klesá

Rozvodovost (počet rozvodů na počet obyvatel) na druhé straně je více méně srovnatelná v obou desetiletích. V roce 2011 dále mírně poklesla a dosáhla podprůměrné hodnoty 2,8 promile při počtu 3 420 rozvodů. Nadprůměrná rozvodovost je na Karvinsku a v Ostravě-městě, naopak podprůměrná na Opavsku a Frýdecko-Místecku. V mezikrajském srovnání se jedná o mírně nadprůměrnou rozvodovost, která osciluje od nejnižší na Vysočině (2,2) po nejvyšší na Liberecku (3,0)

Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2006 až 2011

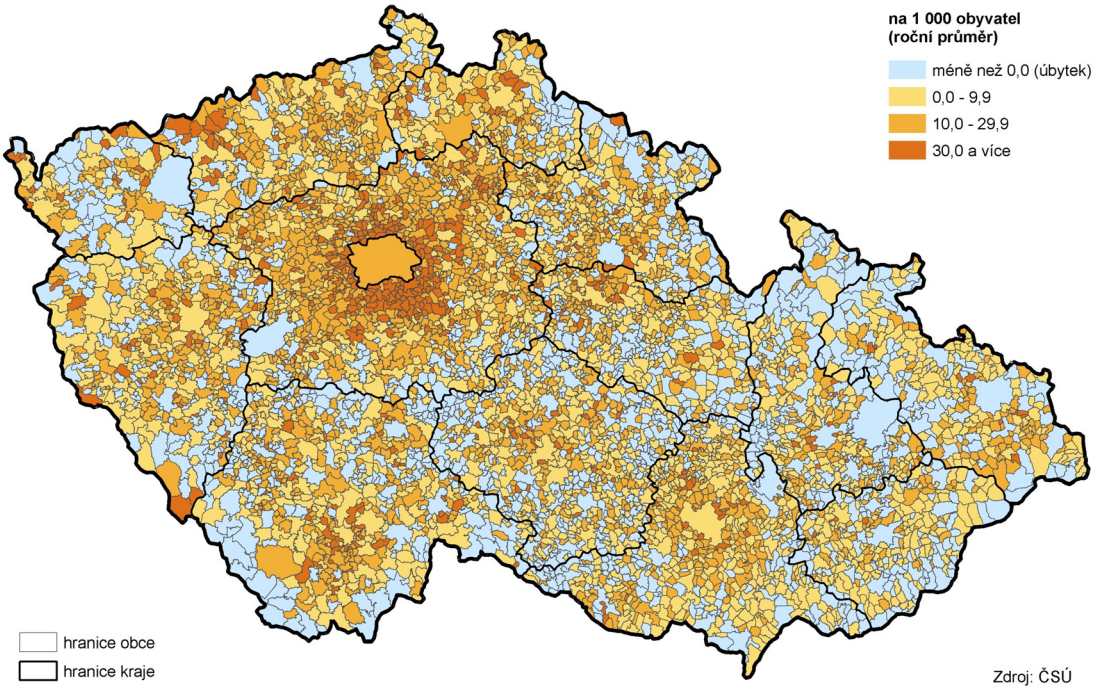

Rok 2011 potvrzuje trend v počtu vykonaných potratů, index potratovosti se však meziročně zvýšil díky nižší novorozenosti

Počet vykonaných potratů v roce 2011 opět meziročně poklesl a potvrdil, po krátkodobém růstu viditelném v letech 2005 - 2008, v poslední době klesající trend. To se projevilo i v hodnotě relativního ukazatele potratovosti (počet potratů na počet obyvatel), který se opět dostal na historicky nejnižší hodnotu 3,6 promile. Index potratovosti (počet potratů na počet živě narozených dětí) se však meziročně zvýšil na 37,6, a to díky meziročně výrazně menšímu počtu živě narozených dětí. Z dlouhodobého pohledu je zřetelný výrazný pokles počtu potratů v 90. letech minulého století a faktická stagnace jeho úrovně v následujících letech. Nejnižší potratovost byla v loňském roce zaznamenána na Opavsku a Frýdecko-Místecku (shodně 3,3 promile), nadprůměrná pak na Bruntálsku (4 promile). V mezikrajském srovnání můžeme hovořit o vcelku průměrné potratovosti.

Graf 6 Počet potratů a potratovost v Moravskoslezském kraji

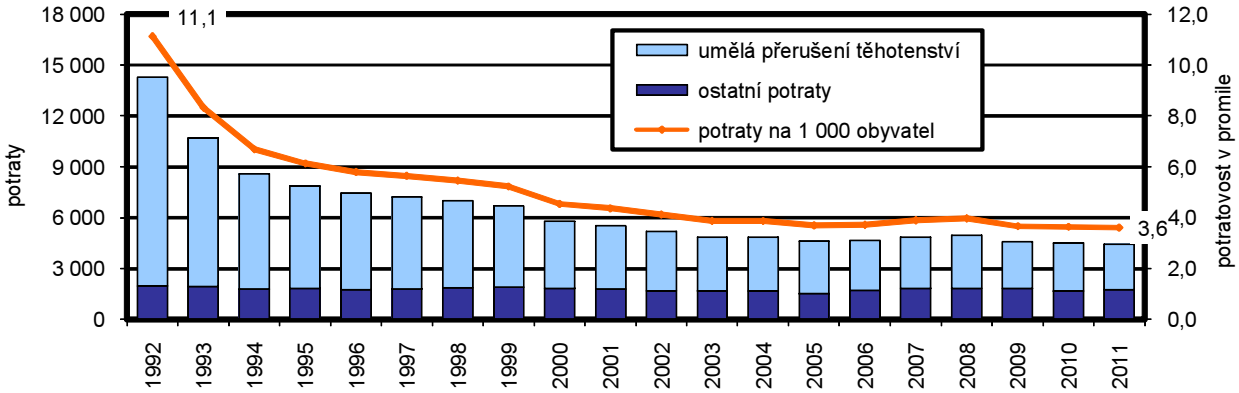

Pramen: ÚZIS, výpočty ČSÚ

Pohyb obyvatel v okresech Moravskoslezského kraje v letech 2006 až 2011

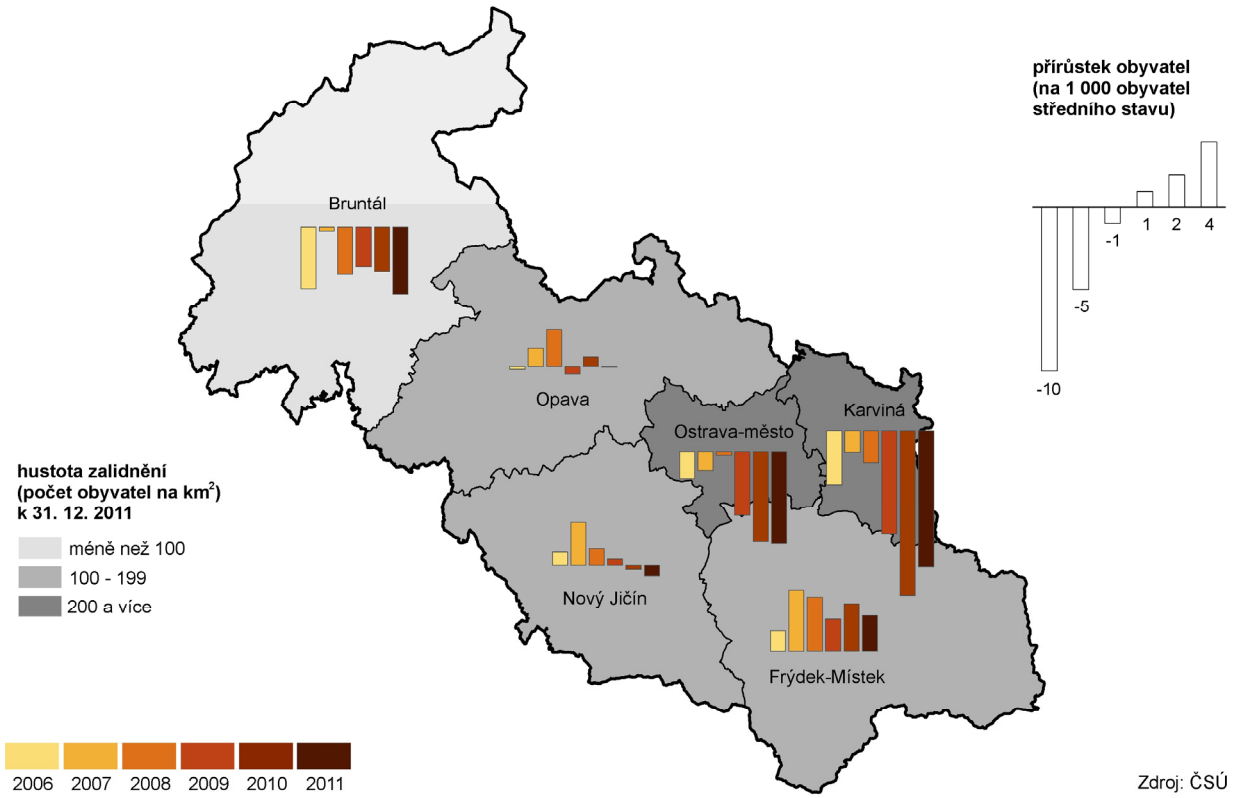

Zdroj: ČSÚ

2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

Míra ekonomické aktivity stagnuje, stoupá počet pracujících na vlastní účet

Počet obyvatel ve věku 15 let a více se od roku 2006 zvyšoval až do roku 2009. V roce 2010 došlo k poklesu o více než 3 tisíce proti roku 2009 a v roce 2011 proti předchozímu roku to bylo téměř o 5 tisíc. Dlouhodobá tendence snižování počtu obyvatel se základním vzděláním v roce 2011 nepokračovala a počet obyvatel se střední školou bez maturity dokonce v posledním sledovaném roce mírně vzrostl (o 1,3 bodu). Počet vysokoškolsky vzdělaných osob dosáhl maxima v roce 2010 a v následujícím roce mírně klesl o 0,4 %.
V roce 2011 poklesl počet pracujících na 602 tisíc osob, což je nejnižší počet ve sledovaném období šesti po sobě jdoucích let a proti roku předchozímu se snížil o 0,4 %. Přitom celkový počet osob zaměstnaných v NH vzrostl proti roku 2010 o 2,7 tisíc (o 0,5 %). Co se týká zaměstnaných žen v NH, tak proti loňskému roku se snížil jejich počet o 26 tisíc (o 9,9 %). Míra celkové zaměstnanosti v roce 2011 stoupla o 0,5 bodu proti předchozímu roku a činila 51,4 %. Přesto se Moravskoslezský kraj zařadil na poslední místo mezi 14 kraji ČR. Míra zaměstnanosti žen od roku 2010 stoupla o 0,6 %. Míra ekonomické aktivity byla v roce 2006 stejná jako v roce 2007, v roce 2009 činila 57,6 % a od roku 2010 se snížila a zůstala na stejné úrovni i v roce 2011 a činila 56,7 %. Míra ekonomické aktivity mužů měla stoupající tendenci, avšak v posledním sledovaném roce klesla o 0,8 %. U žen dosáhla v roce 2011 hodnoty 43,1 %, což bylo o 0,6 % více než v předešlém roce.

Graf 7 Ekonomicky aktivní v Moravskoslezském kraji

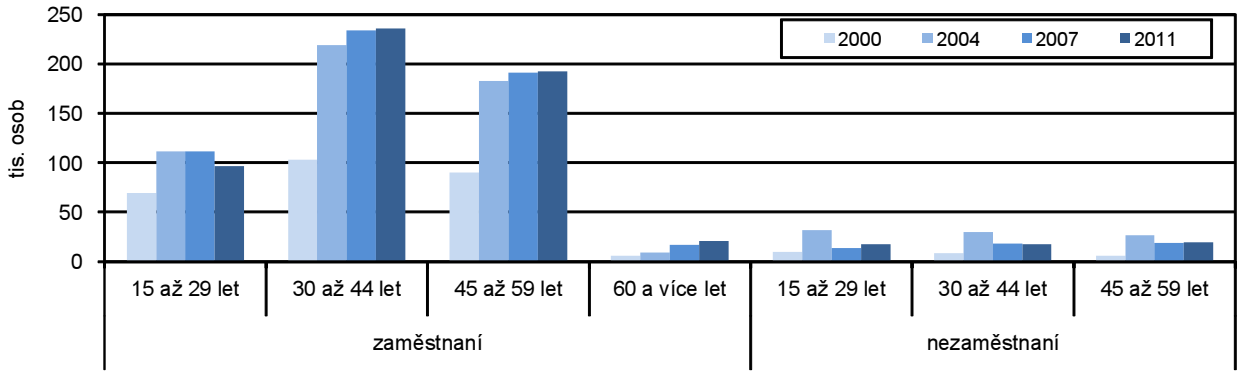

Obecná míra nezaměstnanosti se opět dostala na jednomístné číslo

Nejméně nezaměstnaných bylo v roce 2008, což bylo něco málo přes 45 tisíc osob. Hospodářská krize se projevila zvyšováním počtu nezaměstnaných v letech 2009 a 2010 na více než 61 tisíc. Naopak v roce 2011 došlo ke snížení o více než 5 tisíc. Počet nezaměstnaných žen ale vzrostl proti předchozímu roku o více než tisíc. Obecná míra nezaměstnanosti se v roce 2011 proti roku snížila 2010 a činila 9,3 %. Míra nezaměstnanosti mužů klesla až na 7,8 %, když v předešlých dvou letech vždy rostla, naopak nezaměstnanost žen dále rostla a v roce 2011 již činila 11,2 %, což téměř odpovídalo roku 2007.
Počet ekonomicky neaktivních se v roce 2011 proti roku 2006 zvýšil o více než 5,5 tisíce. Důchodci v roce 2011 představovali téměř 63 % ekonomicky neaktivních a od roku 2006 se jejich počet zvýšil o 11 tisíc osob.Počet studujících se v roce 2011 proti roku 2006 snížil o více než 10 tisíc studentů.

I když registrovaná míra nezaměstnanosti po dvou letech klesla, míra dlouhodobé nezaměstnanosti stále stoupá

Roky 2009 a 2010 zaznamenaly dramatický nárůst registrované nezaměstnanosti - 12,36 % v roce 2010. V roce 2011 to bylo již o 1,17 procentního bodu méně. Nejvyšší nárůst byl v roce 2009 proti roku 2008, a to 3,66 bodu. Úřady práce v Moravskoslezském kraji ke

konci roku 2011 evidovaly více než 75 tisíc nezaměstnaných osob, což bylo o 5,8 tisíc osob méně než ve stejném období roku 2010. Dlouhodobá nezaměstnanost se v roce 2011 vrátila na úroveň roku 2007 kdy činila 5,0 %. V mezikrajském srovnání je 13. nejvyšší v ČR (za Moravskoslezským krajem už je jen Ústí nad Labem, toto pořadí si oba kraje udržují již mnoho let).

Graf 8 Míra registrované nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji v jednotlivých měsících

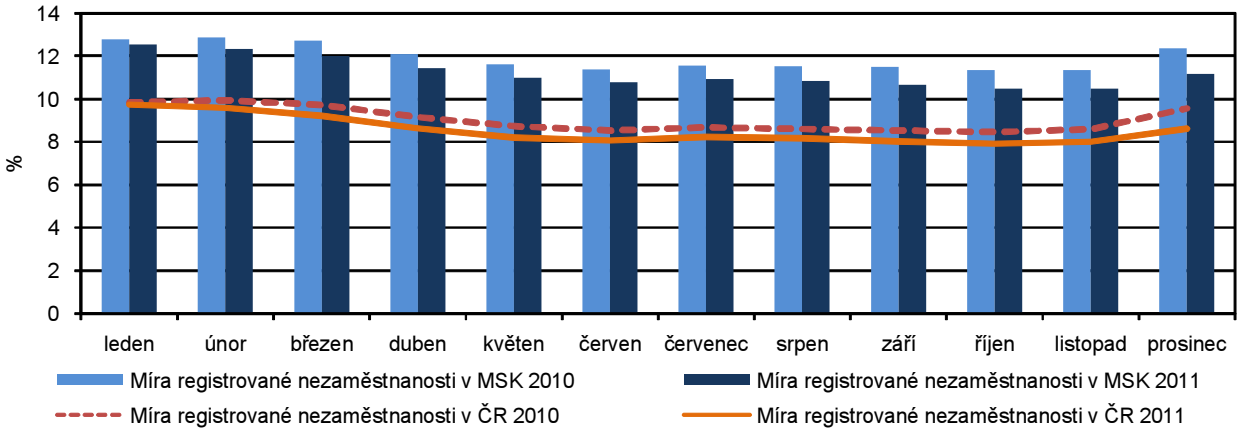

Zdroj: MPSV ČR

Míra registrované nezaměstnanosti v krajích v letech 2006 až 2011
(stav ke konci jednotlivých měsíců)

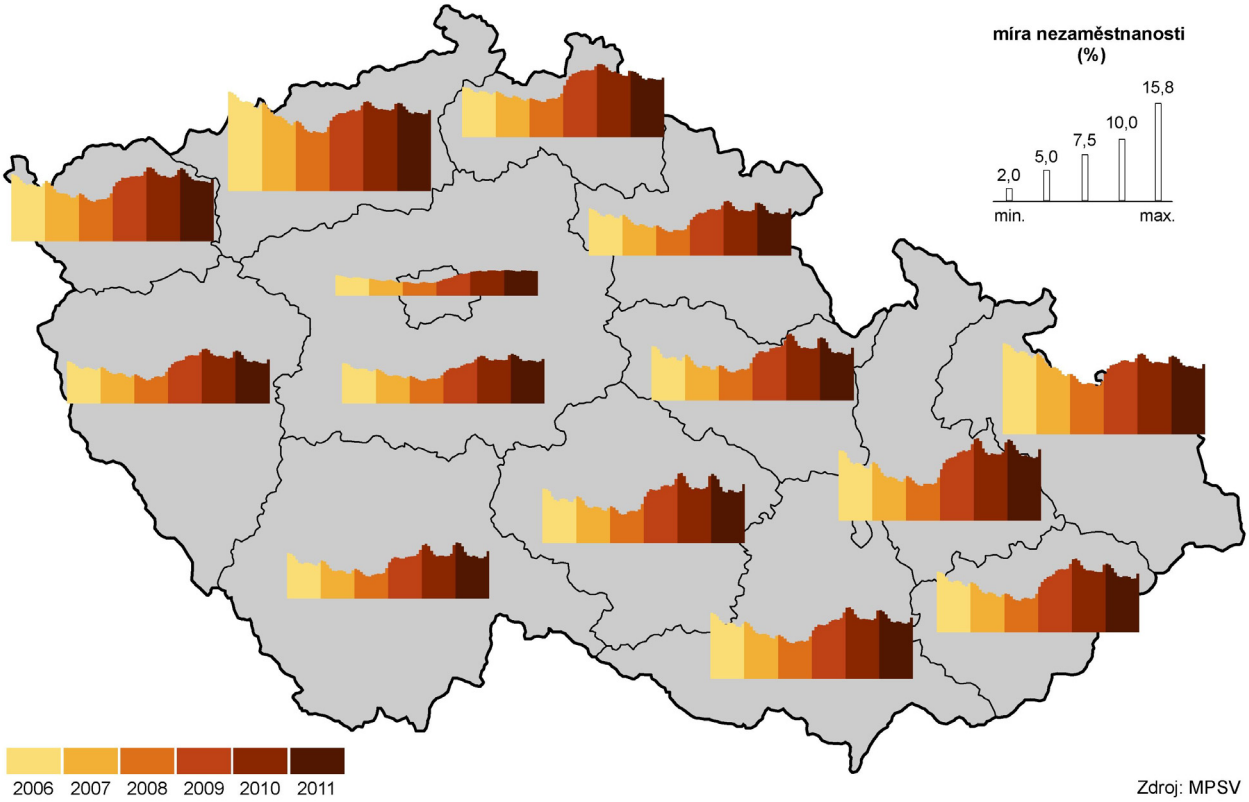

Zdroj: MPSV

V roce 2011 došlo k poklesu počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo téměř o třetinu

Počet nezaměstnaných žen v roce 2011 klesl ve srovnání s rokem 2010 téměř o 3 tisíce osob, počet dosažitelných uchazečů se snížil o téměř 8 tisíc osob. Klesl počet osob s nárokem na podporu v nezaměstnanosti téměř o 6 tisíc osob proti roku 2010. Průměrný věk nezaměstnaných osob činil 40,2 let. Podle dosaženého vzdělání rostl po krizi počet nezaměstnaných ve všech kategoriích, jak se základním

a středním vzděláním, tak i vysokoškolským. V posledním sledovaném roce 2011 byl tento trend vystřídán poklesem u všech kategorií. Úřady práce evidovaly v roce 2009 nejvyšší nárůst počtu uchazečů připadajících na jedno volné pracovní místo (29,2). V roce 2011 to bylo jen 18,0 osob, což bylo o 30,5 procent méně než v předchozím roce. Druhý nejvyšší podíl uchazečů o zaměstnání ve věkové kategorii nad 50 let v ČR byl zaznamenán v okrese Frýdek-Místek (30,1 %, podíl v ČR byl 26,0 %). Důvodem nezaměstnanosti této věkové skupiny je zejména ztráta zaměstnání v období, kdy ještě nesplňují podmínky pro přiznání starobního důchodu, ale většina zaměstnavatelů již o ně nemá zájem z důvodu nízké přizpůsobivosti změnám na trhu práce.

Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Moravskoslezského kraje v letech 2006 až 2011 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

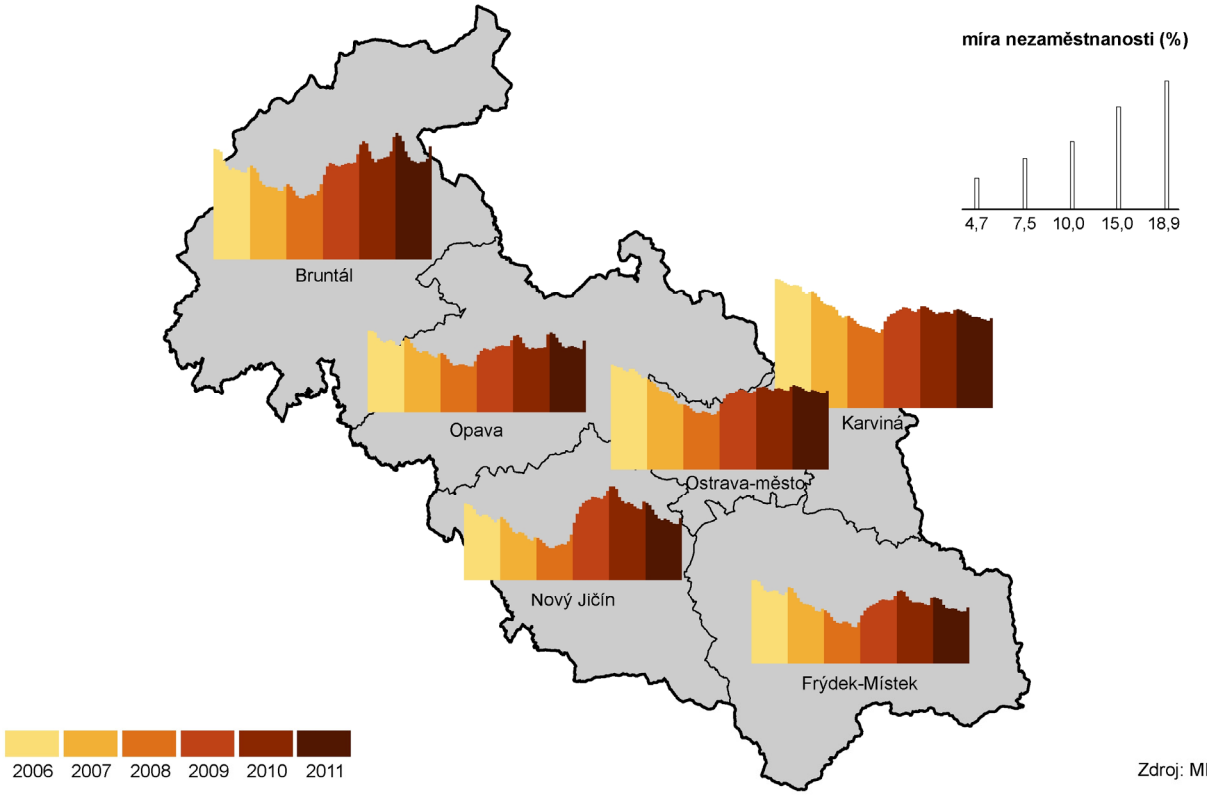

Zdroj: MPSV

Moravskoslezský kraj má dlouhodobě nejvyšší míru registrované nezaměstnanosti hned po Ústeckém a Olomouckém kraji

Při srovnání míry registrované nezaměstnanosti dlouhodobě zaujímá Moravskoslezský kraj 13., respektive poslední tři roky 12. místo mezi čtrnácti kraji ČR. Nejhůře z šesti okresů kraje je na tom okres Bruntál (16,49 %), který k 31. 12. 2011 byl na 76. místě ze 77 okresů v ČR, dále okres Karviná (13,09 %) na 71. místě a Ostrava - město (10,43 %) na 61. místě. Nejlépe si z okresů Moravskoslezského kraje vede okres Frýdek-Místek (8,12 %) na 29. místě. Volných pracovních míst bylo v roce 2011 něco málo přes 4 tisíce. Nejvíce ve sledovaném období jich bylo v roce 2007, a to více než dvakrát tolik.

Na aktivní politiku zaměstnanosti, zejména na veřejně prospěšné práce, bylo vynaloženo více než 10,1 % z částky určené pro celou ČR

Nástroje aktivní politiky realizované na úřadech práce přispívají ke snižování nezaměstnanosti nebo zvýšení zaměstnanosti v regionech, zejména problémových skupin uchazečů o zaměstnání. Cílem programu veřejně prospěšných prací je zachování pracovní aktivity uchazečů o zaměstnání před nalezením trvalého zaměstnání. Jednalo se především o organizování prací pro nekvalifikované a problémové uchazeče (dlouhodobě nezaměstnané uchazeče, obtížně umistitelné). Jedná se zejména o úklidové a pomocné práce a dále také pečovatelské a ošetřovatelské činnosti v charitativní a sociální oblasti.

Uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v krajích v letech 2006 až 2011 (stav k 31. 12.)

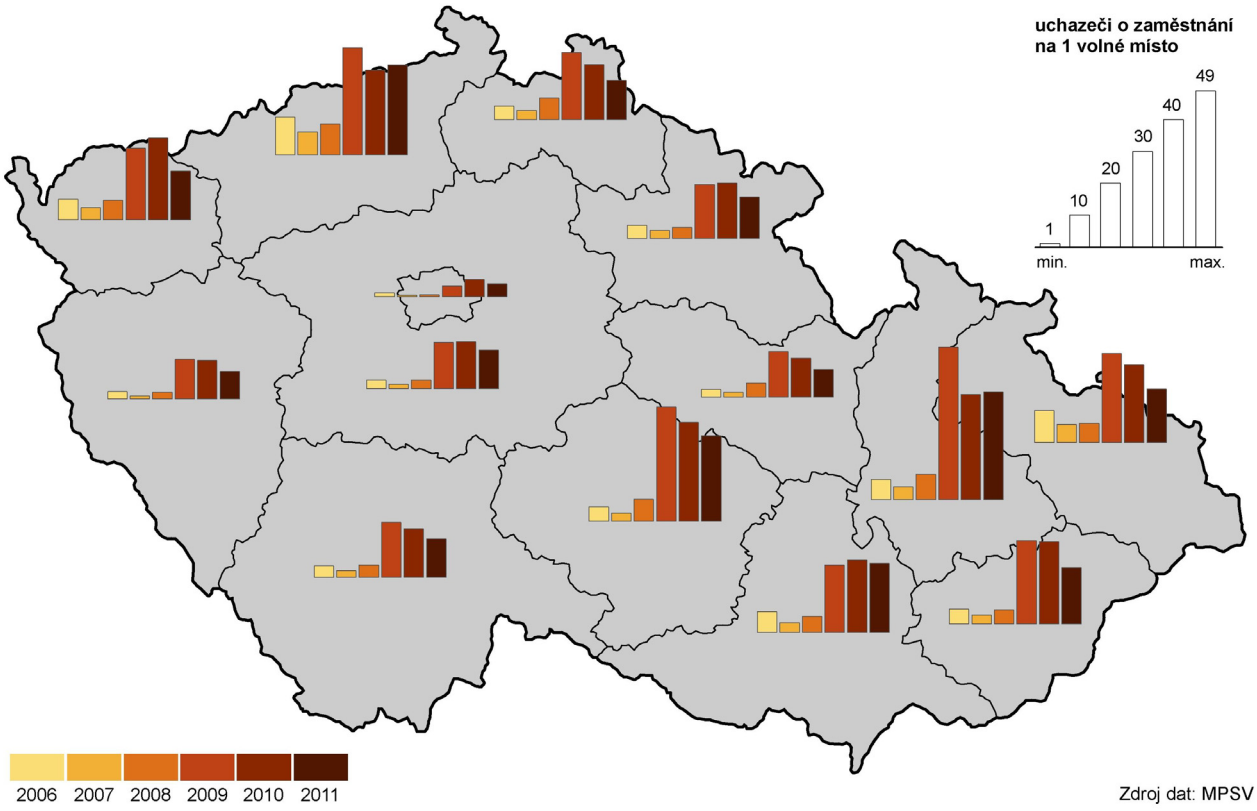

Zdroj dat: MPSV

Volná pracovní místa v krajích v letech 2006 až 2011 (stav k 31. 12.)

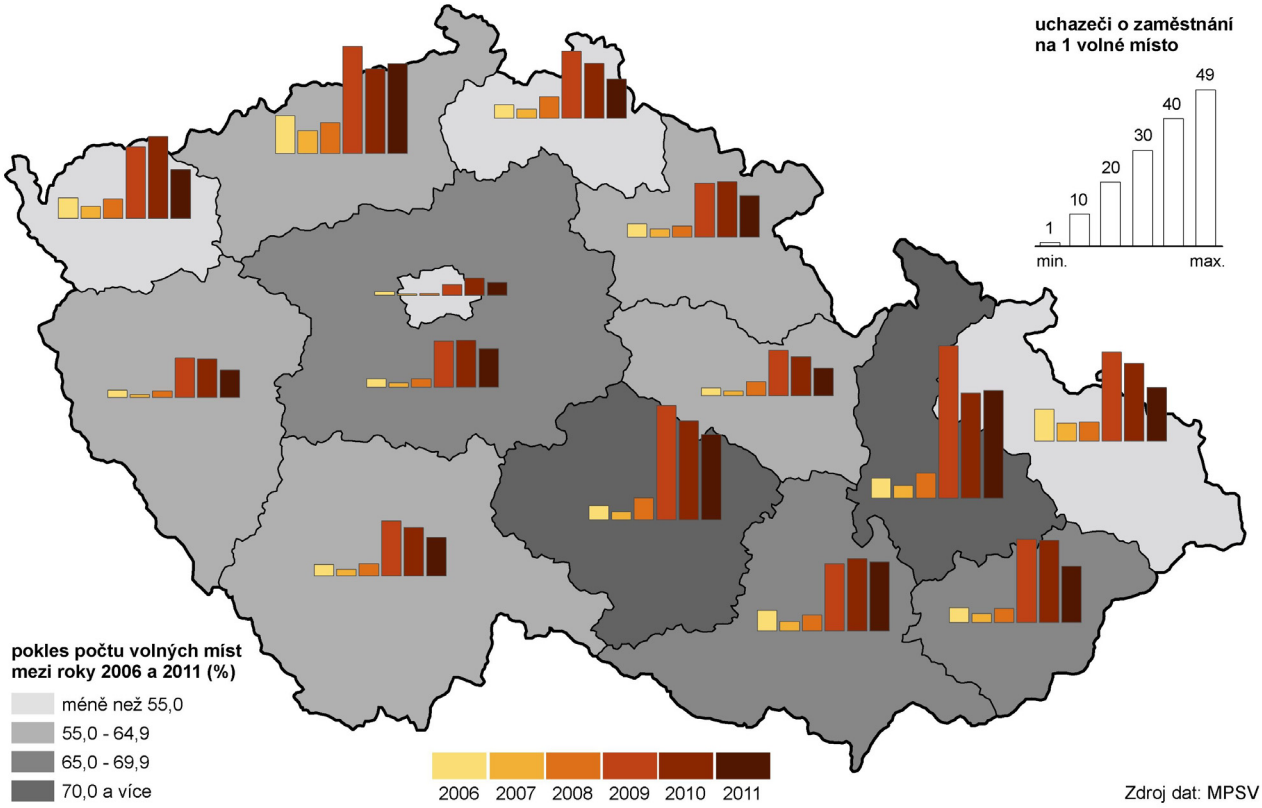

Zdroj dat: MPSV

Zaměstnaných cizinců každým rokem přibývá

Naopak klesá počet cizinců zaměstnaných ze zemí mimo EU, nejvíce jich bylo zaměstnaných v roce 2008 a v posledních třech letech dochází k jejich poklesu na 3,8 tisíce v roce 2011. Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle v Moravskoslezském kraji k 31.12 2011 byl 3,0 %. Meziroční nárůst je 0,2 bodu s výjimkou roku 2009. S tímto podílem zaměstnaných cizinců na pracovní síle Moravskoslezský kraj zaujímá 11. místo mezi 14 kraji ČR. Za posledních šest let bylo nejvíce nezaměstnaných cizinců v roce 2011, a to 15 tisíc osob. Nejvíce nezaměstnaných cizinců s platným živnostenským oprávněním bylo v roce 2009 a to více než 5 tisíc osob.

Graf 9 Zaměstnaní cizinci a jejich vývoj v Moravskoslezském kraji (k 31.12.)

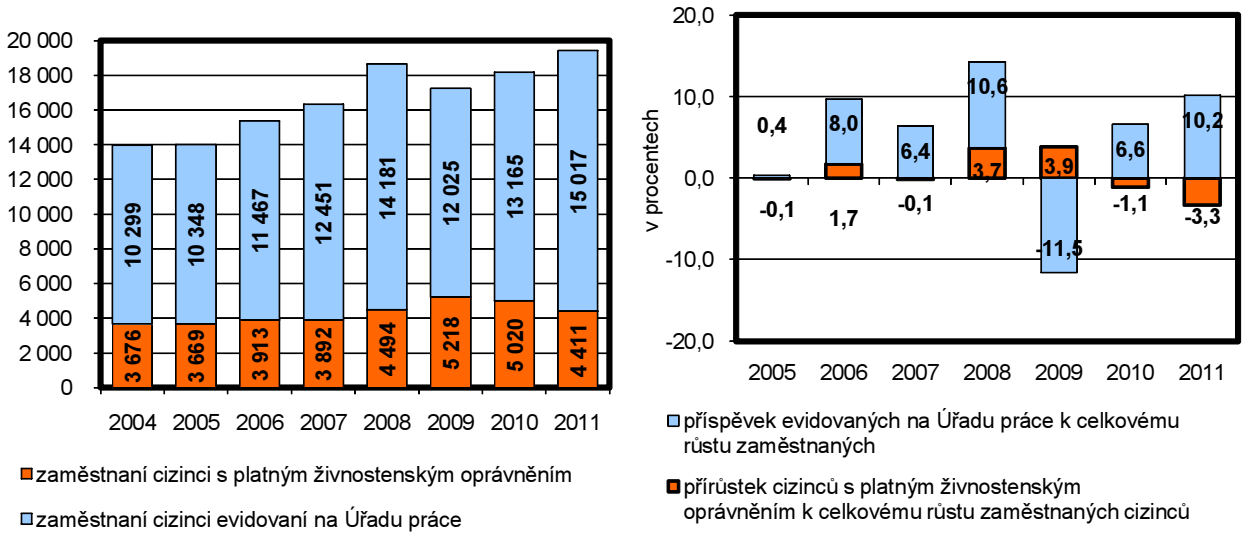

Zdroj: MPSV ČR-SSZ, VÚPSV, ČSÚ

Průměrná nominální hrubá měsíční mzda roste, roste i v reálném vyjádření

V roce 2010 (údaje roku 2011 nejsou k dispozici) bylo v Moravskoslezském kraji dosaženo nominální průměrné hrubé měsíční mzdy ve výši 24 554 Kč, což znamená 2,9% meziroční růst. Ženy dosáhly v roce 2010 mzdy ve výši 20 721 Kč, což je téměř o čtvrtinu méně než muži. Faktorem ovlivňujícím reálnou výši mzdy je i zvyšující se cenová úroveň (inflace) vyjádřená indexem spotřebitelských cen. Koncem roku 2010 se inflace vyšplhala na 101,5 %. Celková průměrná reálná mzda tak meziročně vzrostla o 1,4 %.

Graf 10 Růst nominálních a reálných mezd v Moravskoslezském kraji

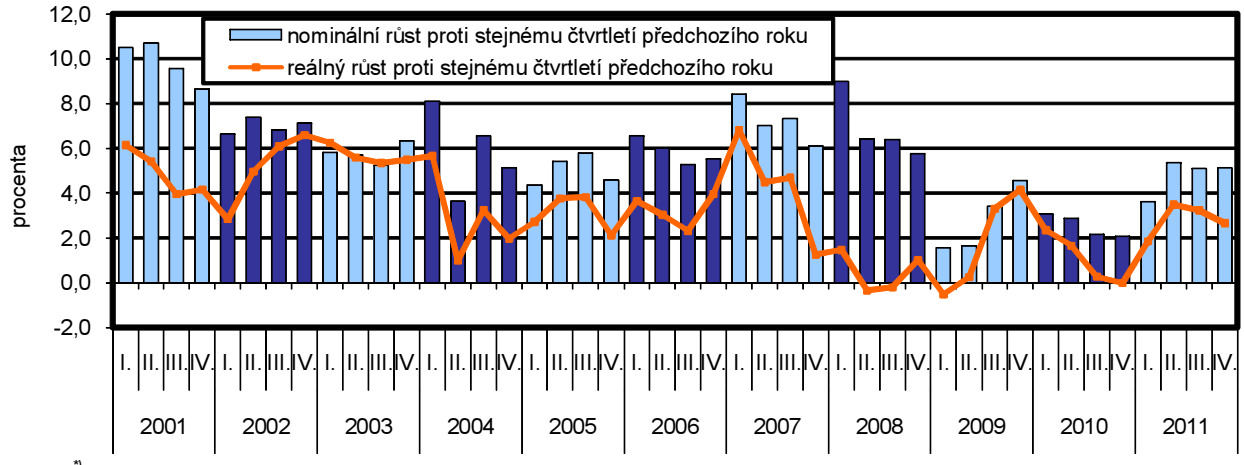

*) *průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců (přepočtené osoby) podle místa pracoviště*

I medián mezd roste

Medián mezd (průměr, kdy 50 % mezd je vyšších) v roce 2010 u mužů dosáhl hodnoty 24 026 Kč, což bylo téměř o 5 tisíc více než u žen v témže roce. Ve výchozím roce sledovaného období v roce 2006 zaujímal Moravskoslezský kraj s mediánem mezd 5. místo v ČR a v roce 2010 to bylo místo šesté.
Nejvyšší hrubá měsíční mzda podle hlavních tříd CZ-ISCO v Moravskoslezském kraji v roce 2011 byla ve třídě řídící pracovníci a to 49 609 Kč a dále pak specialisté, kteří pobírali průměrně 32 099 Kč. Nejnižší byla naopak ve třídě pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, kde činila 13 659 Kč a pak u pracovníků ve službách a prodeji 15 244 Kč.

Počet příjemců důchodů každým rokem roste…

a to jak celkem tak i příjemců starobních důchodů a předčasného důchodu. Počet žen, které pobíraly starobní důchod, se od roku 2006 každoročně zvyšoval a v roce 2011 činil více jak 107 tisíce proti 95 tisícům mužů. Průměrná měsíční výše důchodu celkem dosáhla v roce 2011 výše 10 311 Kč, muži pobírali průměrně 11 387 Kč a ženy 9 574 Kč. Starobní důchod dosáhl v roce 2011 celkem 10 619 Kč. Ženy pobíraly důchod v průměrné výši 9 190 Kč, což je o 3 tisíce méně než muži. Podíl průměrné výše starobního důchodu na mzdovém mediánu představoval v posledním sledovaném roce 49,2 %, což bylo o 2,6 bodu více než v roce 2010.

Do předčasného důchodu odchází stále více osob

Do předčasného důchodu celkem odešla v roce 2011 téměř pětina všech příjemců starobního důchodu. Muži odcházejí méně často než ženy, ale trend u obou pohlaví od roku 2006 stoupá. Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu v roce 2011 celkem představoval 31,9 % (o 8,9 procentních bodů více než v roce 2006). Tímto podílem se Moravskoslezský kraj řadí na 12. místo ze 14 krajů v ČR. Ještě vyšší podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu je pak v kraji Pardubickém a Vysočina. Z šesti okresů Moravskoslezského kraje došlo k nejvyššímu nárůstu podílu příjemců předčasného důchodu na počtu příjemců starobního důchodu v roce 2011 proti roku 2006 v okrese Opava (o 10,7 %) a Bruntál (o 10,0 %), naopak nejnižšímu v okrese Ostrava – město (o 6,7%).

Roste počet dětí v MŠ, ale klesá počet žáků ZŠ a studentů SŠ

Do mateřských škol nastoupilo k 30. 9. 2011 celkem 39 333 dětí, což bylo od roku 2006 nejvíce (o více než 5 tisíc více). Opačný trend je u počtu žáků základních škol, který má od roku 2006 sestupný trend. V posledním sledovaném roce nastoupilo do základních škol o více než 15 tisíc žáků méně než v roce 2006. Na středních školách (včetně konzervatoří) studovalo v roce 2011 celkem přes 57 tisíc studentů. Trend počtu studentů kopíruje počty žáků základních škol. Na vyšších odborných školách studovalo 1 781 studentů, což bylo o 53 více než v předchozím roce. Studentů vysokých škol (s trvalým pobytem v kraji) bylo ke konci roku 2011 více než 45 tisíc, což bylo o 2,4 % méně než v předešlém roce.

Dávky nemocenského pojištění se od roku 2007 zmenšily na polovinu

Výdaje na dávky nemocenského pojištění dosáhly svého maxima během sledovaného období v roce 2007, dosáhly více než 4 mld. Kč a v roce 2011 klesly téměř na polovinu na 2,4 mld. Kč. Tento stav ovlivnila nejvíce změna výpočtu dávek nemocenského pojištění. Nejvyšší podíl z této částky připadl v roce 2011 na nemocenské dávky 71,5 % (v roce 2010 to bylo 73,7 %), peněžitou pomoc v mateřství 25,5 % (v roce 2010 to bylo 24,5 %) a dále ošetřovné 3,0 % (v roce 2010 to bylo 1,8 %).

Graf 11 průměrné procento pracovní neschopnosti (PPPN) a průměrný denní stav práce neschopných v Moravskoslezském kraji

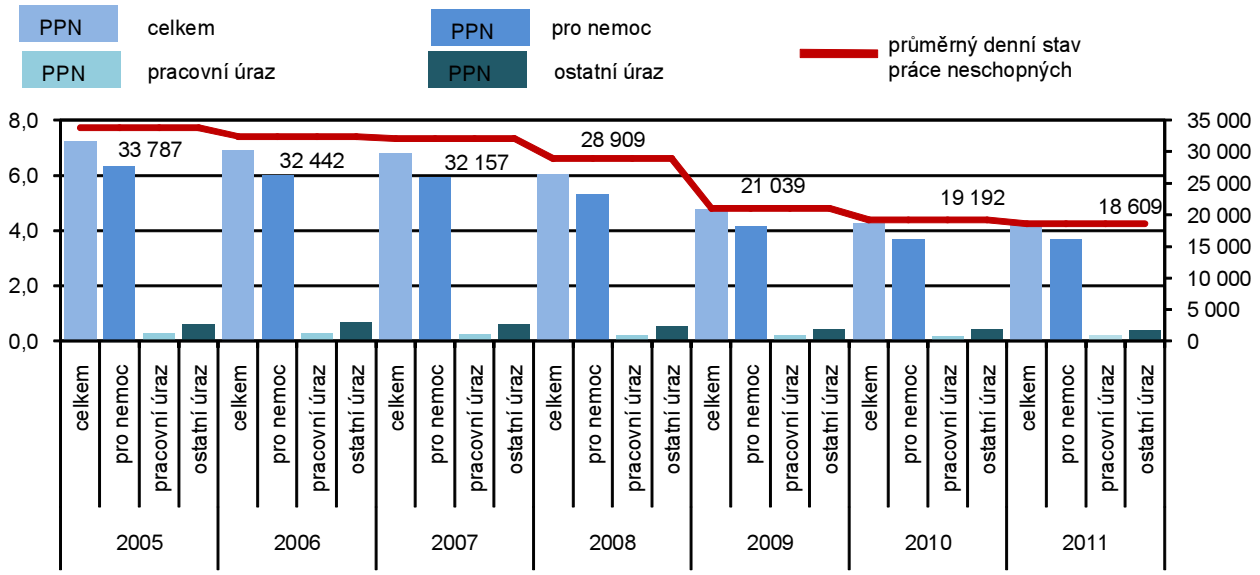

Počet lékařů roste, naopak počet lůžek v nemocnicích klesá

Počet lékařů v Moravskoslezském kraji roste, v roce 2011 jich bylo 4 924. Počet lékařů na 1 000 obyvatel od roku 2006 roste a činil 4,0 v roce 2011. Počet lůžek v nemocnicích naopak klesal, od roku 2006 o více než 1 tisíc. Stejný klesající trend má počet hospitalizovaných pacientů. Průměrná ošetřovací doba se od roku 2006 snížila o 1 den a v roce 2011 činila 6,6 dne.

Počet zjištěných trestných činů meziročně stoupl, objasněnost dlouhodobě spíše klesá

V posledním sledovaném roce přesáhl počet zjištěných trestných činů 42 tisíc, což bylo zvýšení proti předešlému roku o 6,9 %. Počet trestných zjištěných činů stoupl v roce 2011 na 34,5 případů na 1 000 obyvatel, když rok předtím bylo zjištěno 31,9 případů. Počet objasněných trestných činů v posledních dvou letech byl téměř stejný, a to více než 14,5 tisíce.

Graf 12 Celková kriminalita v Moravskoslezském kraji

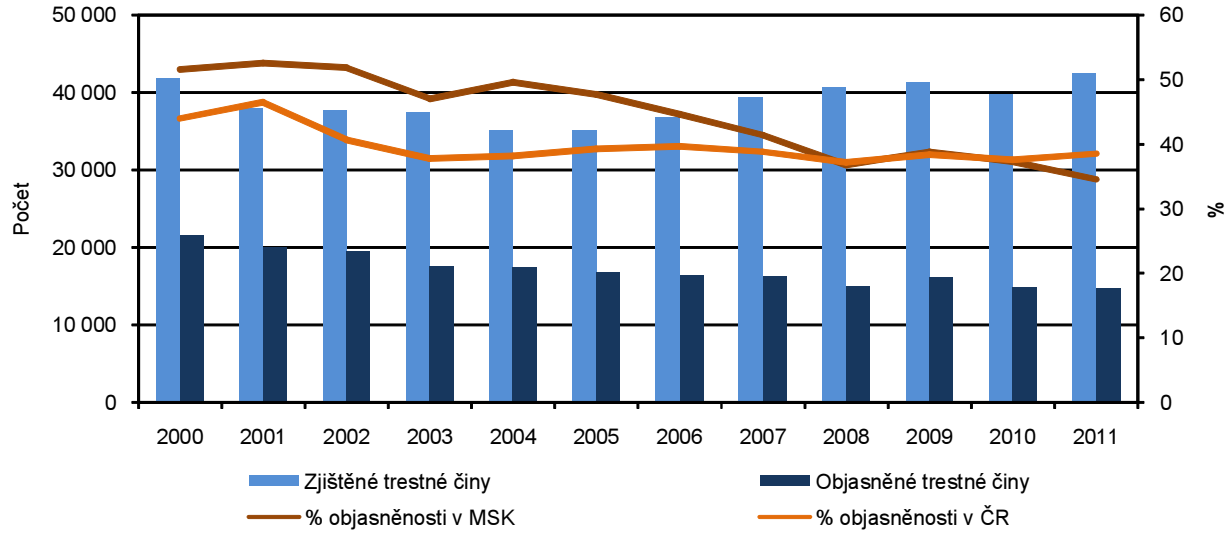

Dopravní nehodovost má pozitivní vývoj

Počet dopravních nehod od roku 2006 klesl o více než polovinu na 8 701 v roce 2011. Počet usmrcených osob při dopravních nehodách v roce 2011 výrazně klesl a činil 70 osob. V předchozích letech se pohyboval kolem devadesáti a v roce 2007 to bylo nejvíce a to bylo 108 osob. Rovněž se snižovaly ve sledovaném období škody způsobené při dopravních nehodách a to z téměř 744 tis. Kč v roce 2006 na téměř 414 tis. Kč v roce 2011.

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

Hrubý domácí produkt Moravskoslezského kraje v roce 2010 meziročně vzrostl o cca 1 %, v přepočtu na obyvatele je v krajském srovnání až devátý v pořadí

Hrubý domácí produkt Moravskoslezského kraje, tj. ukazatel vyjadřující souhrnnou hodnotu statků a služeb nově vytvořených v kraji v daném roce, se ve sledovaném období let 2005-2010 (údaje roku 2011 nejsou dosud známé) vyvíjel obdobným způsobem jako v celé České republice. Meziročně rostl, nejvíce hned z počátku uvedeného období. V roce 2005 byl zaznamenán meziroční růst o celých 7,6 % a meziroční růst, i když již méně dynamický, registrujeme až do roku 2008. V té době poměrně hluboká odbytová krize výkonnost ekonomiky výrazně snížila a krajská hodnota HDP se v roce 2009 meziročně propadla o stejných 7,6 %. V roce 2010 se propad zastavil a hodnota HDP dokonce meziročně o téměř procento vzrostla. Hrubý domácí produkt přepočtený na jednoho obyvatele Moravskoslezského kraje se v roce 2010 rovněž meziročně zvýšil, představuje však i nadále v mezikrajském srovnání až 9. nejvyšší hodnotu.

Graf 13 Hrubý domácí produkt v Moravskoslezském kraji (běžné ceny)

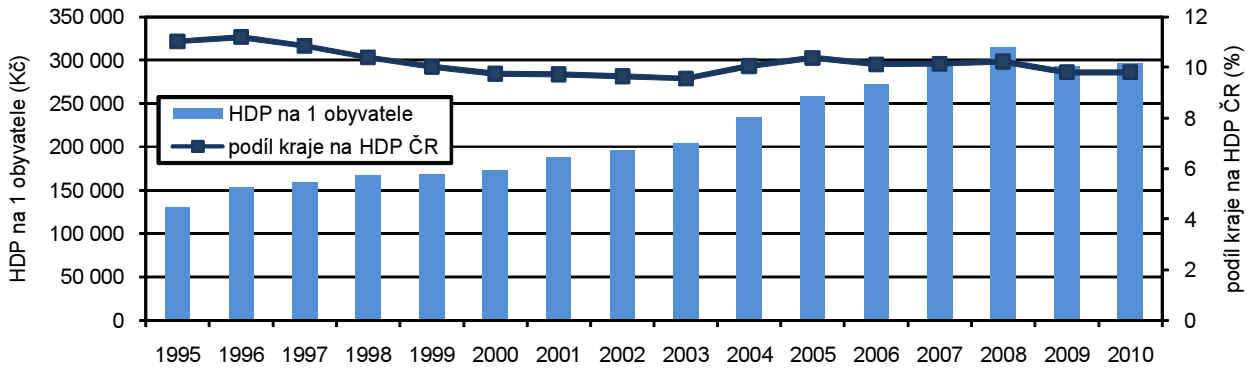

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2006 až 2010

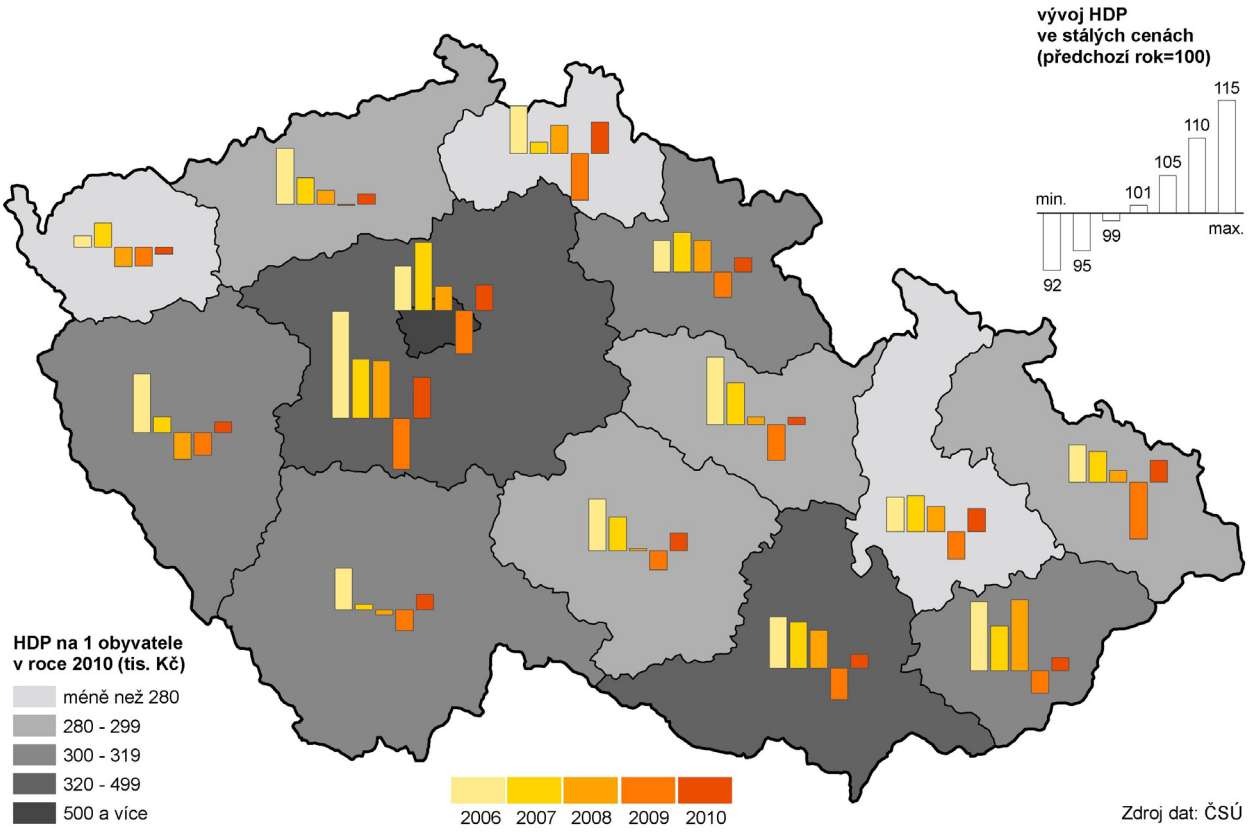

Mírně rostla i přidaná hodnota, v roce 2010 především díky zpracovatelskému průmyslu

Hrubá přidaná hodnota, tj. hodnota nově vytvořených výrobků a služeb bez mezispotřeby vytvořená jednotlivými sektory ekonomiky kraje se v roce 2010 meziročně rovněž poněkud zvýšila (o 1,0 %). Přesto, že se meziročně zvýšil podíl zpracovatelského sektoru, tak v delší časové řadě se projevuje spíše rostoucí význam sektoru tržních služeb, výroby a distribuce energetických zdrojů.

Graf 14 Hrubá přidaná hodnota v Moravskoslezském kraji

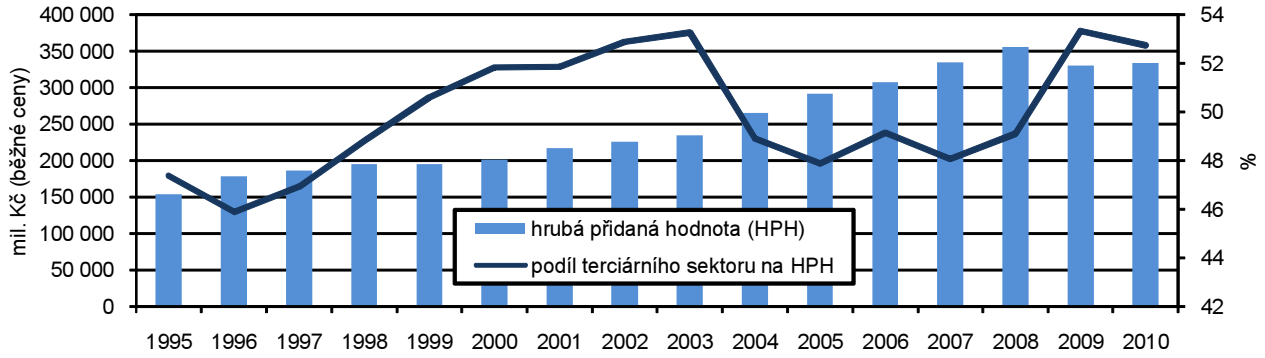

Vědeckovýzkumná základna zaměstnává stále více lidí a i výdaje do této oblasti rostou

Výdaje na výzkum a vývoj mají v Moravskoslezském kraji v posledních letech poněkud rozkolísaný vývoj. Největší objem ve výši větší než 5,5 mld. Kč byl vyčerpán v roce 2006. V roce 2008, v době krize celé ekonomiky, se tyto výdaje snížily o více jak polovinu. V následujících letech se tento objem financí opět postupně zvyšuje – v roce 2010 (údaje roku 2011 nejsou dosud známé) dosahuje hodnoty přes 3,1 mld. Kč. Mzdové výdaje z celku představovaly v roce 2010 již 43,3 % a lze konstatovat, že v posledních letech jejich podíl meziročně převážně rostl. Jen z 54,8 % byly mzdové výdaje na vědu a výzkum financované z veřejných zdrojů, přitom v předchozích letech byl tento podíl výrazně vyšší.

Rostoucí mzdové výdaje souvisí i s počtem lidí zaměstnaných v oblasti vědy a výzkumu, který ve sledovaných letech trvale roste. V roce 2010 jich bylo evidováno 3 459, z toho více než polovinu tvořili výzkumní pracovníci.

Počet domácností vlastnící PC se neustále zvyšuje

Podíl domácností používající v roce 2010 osobní počítač (údaje roku 2011 nejsou dosud známé) vzrostl proti předchozímu roku o 5,6 procentních bodů a činil 56,7 % ze všech domácností. Více než 53 % domácností mělo počítač připojený i na internet.

Počet registrovaných subjektů trvale roste

Ke konci roku 2011 bylo v kraji registrováno 248 824 ekonomických subjektů, tj. o dalších 3 534 subjektů (o 1,4 %) více, než tomu bylo v předešlém roce. Počet registrovaných subjektů i v dlouhodobém vývoji trvale roste i přesto, že srovnání poněkud ovlivňují přijaté metodické změny ve vedení příslušného registru – např. v roce 2009 byla zrušena právní forma samostatně hospodařícího rolníka nezapsaného v obchodním rejstříku. Největší podíl (více než 75 %) na počtu registrovaných subjektů má právní forma fyzických osob podnikajících dle živnostenského zákona bez zápisu v obchodním rejstříku – absolutní počet činí 188 574 podnikatelů.

Především v roce 2009, ale i následujích letech mimořádně vzrostl počet osob podnikajících podle živnostenského zákona, což je možno chápat jako určitou reakci na snižování počtu zaměstnanců ve výrobní i nevýrobní sféře v době, kdy na firmy dopadly důsledky odbytové krize a kdy i státní sféra snižuje postupně stavy svých zaměstnanců.

Graf 15 Vznik a zánik subjektů v Moravskoslezském kraji k 31. 12.

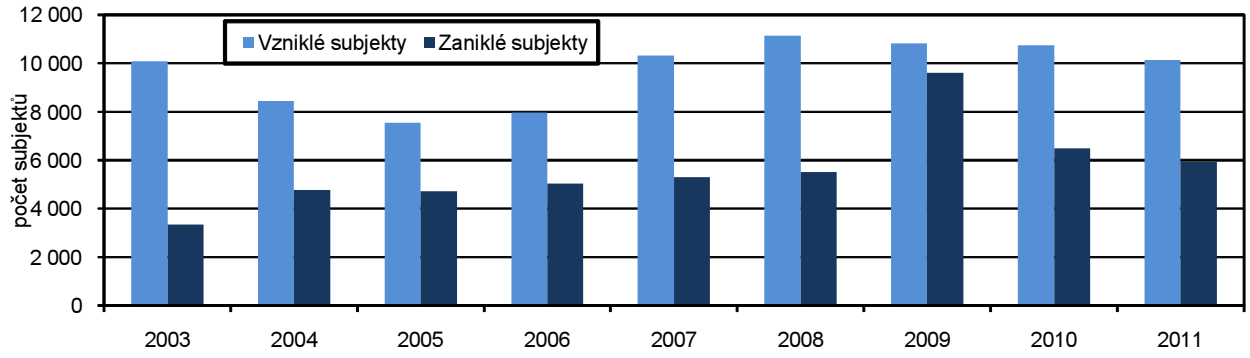

Graf 16 Počet ekonomických subjektů v Moravskoslezském kraji k 31. 12.

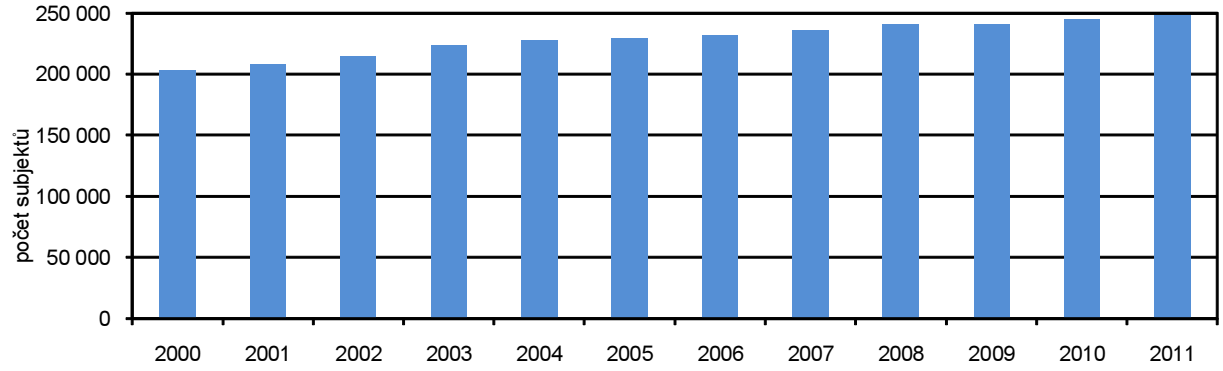

V zemědělství živočišná produkce od roku 2005 klesla o plnou třetinu

Zemědělská produkce kraje v hodnotovém vyjádření, tj. ukazatel reprezentující celkovou finální produkci odvětví, měla v posledních letech spíše klesající tendenci. Poslední známé semidefinitivní (předběžné) výsledky roku 2010 však přinášejí určitou stabilizaci a dokonce dokládají, že její hodnota meziročně mírně vzrostla o 1,8 %. Důvodem jsou meziročně pozitivní výsledky rostlinné produkce, která se zvýšila o 7,2 % a svou hodnotou se přiblížila průměru za posledních šest let. Naopak živočišná produkce se meziročně snížila o 6,9 %. Jde přitom o pokračování trendu z předchozích let. Hodnota živočišné produkce se tak dostala na nejnižší úroveň za celé sledované období a třeba oproti roku 2005 se snížila o plnou třetinu. Živočišná produkce se na celkové tvorbě podílela jen necelými 41 %.

V rámci ČR není produkce zemědělství významná

V mezikrajském srovnání v rámci ČR není produkce zemědělství Moravskoslezského kraje nijak významná. V rostlinné produkci měřeno objemem sklizně nejvýznamnějších plodin (obiloviny, brambory, řepka) zaujímá kraj postavení v dolní části pořadí krajů většinou jen před Karlovarským, Libereckým a Zlínským krajem. Poněkud významnější roli v rámci celé ČR pak zastává produkce živočišná. Ani intenzita krajského zemědělství není nijak významná. V mezikrajském srovnání - měřeno zemědělskou produkcí na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy - zaujímá kraj až 10. místo.

Výroba masa v jatečné hmotnosti v roce 2011 meziročně klesla o 2,0 %, a to díky poklesu produkce vepřového masa o 4,6 %. Naopak výrazně se zvýšila produkce hovězího a v tom i telecího masa (o cca 38 %).

Poměrně výrazně meziročně poklesla i produkce mléka (o 6,2 %). Snáška vajec byla v roce 2011 výrazně vyšší (o 43,3 %), přesto oproti předchozím rokům byla i nadále podprůměrná.

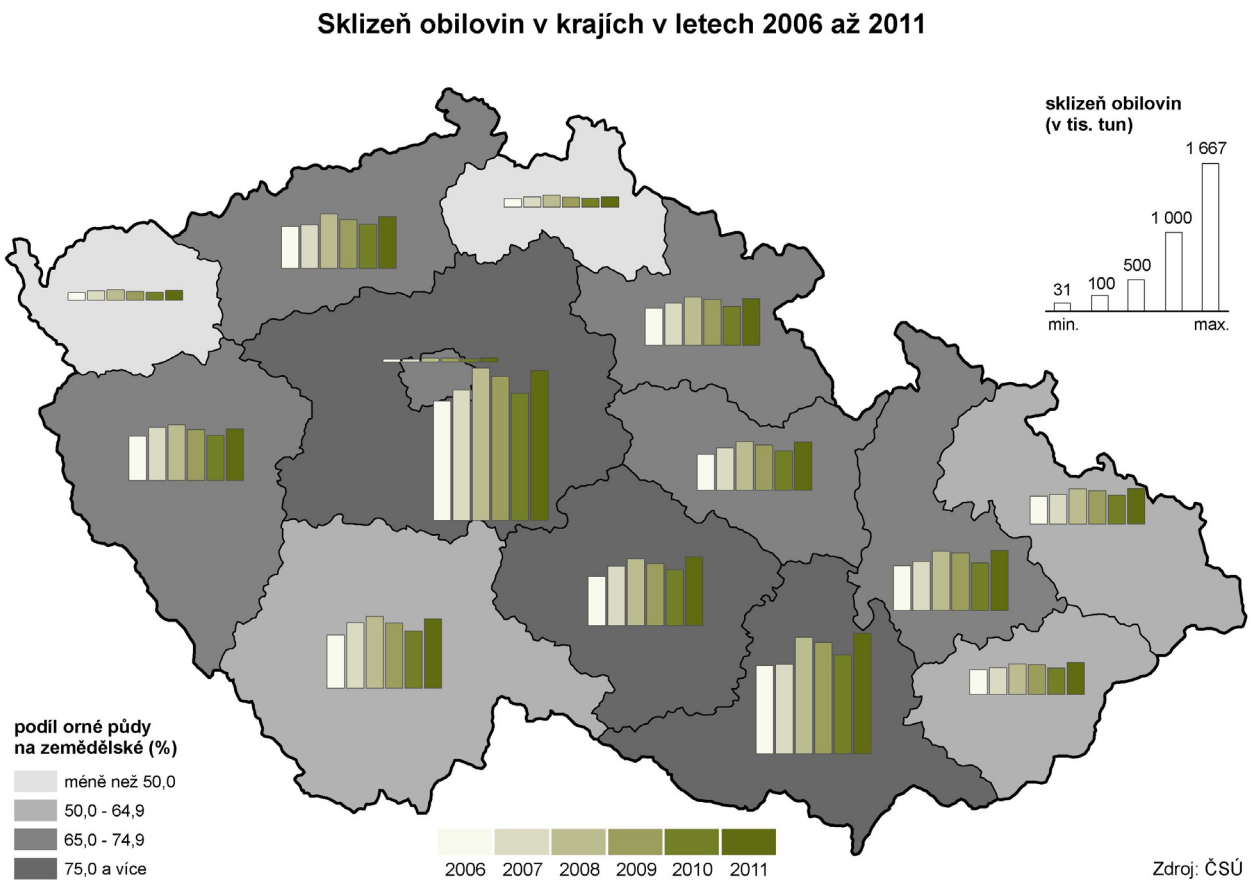

Graf 17 Sklizně, osevní plochy a hektarový výnos obilovin v Moravskoslezském kraji

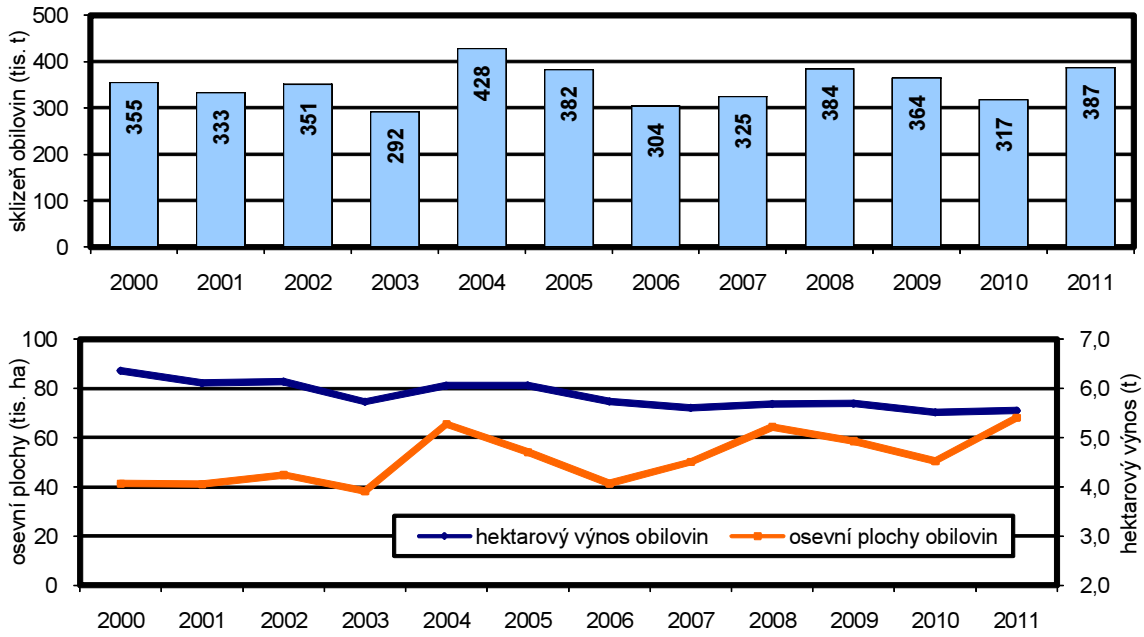

Klesá rozsah obhospodařované zemědělské půdy, vč. půdy orné

Meziroční pokles rostlinné produkce ve finančním vyjádření je dán i z roku na rok klesající rozlohou obhospodařované zemědělské půdy, především pak orné půdy s dopadem na úhrnné osevní plochy. Z nich pak meziročně klesají plochy pícnin na orné půdě, luskovin, brambor a z obilovin především ječmene a žita. Navýšily se naopak plochy pšenice. Technické plodiny a z nich na rozhodující ploše pěstovaná

řepka, mají osevní plochy v průběhu sledovaných let spíše nevyrovnané a v průměru konstantní.
Sklizeň zemědělských plodin vychází z osevních ploch a je v průběhu let ovlivňována hlavně pěstebními a především povětrnostními podmínkami. V roce 2011 vzrostla meziročně především celková sklizeň obilovin (o 22,1 %) díky meziročně větším osevním plochám, technické cukrovky (o 35,6 %), brambor (o 12,7 %) a kukuřice na zeleno-siláž (o 25,8 %).
Z vybraných plodin poklesla meziročně jen produkce řepky (o 3,7%).

Těžba dřeva meziročně výrazně poklesla, poněkud se zmenšila i nově zalesňovaná plocha

Lesní pozemky v Moravskoslezském kraji pokrývají více jak 193 tis. ha, tj. 35,6 % z rozlohy kraje a jejich rozloha v posledních letech mírně narůstá díky každoročně rostoucímu zalesňování (v roce 2011 zalesněno v kraji 1,8 tis. ha pozemků).
V roce 2011 se na území kraje vytěžilo jen 1,4 mil. m^3 dřevní hmoty, tj. nejméně od roku 2005 a meziročně těžba poklesla o téměř čtvrtinu. Výrazně, o 26,3 % totiž poklesla těžba neplánovaná, tj. těžba kalamitního dřeva. V převážné míře (téměř z 90 %) se jednalo o těžbu jehličnatého dřeva.

Po propadu v roce 2009 průmyslová produkce ve větších průmyslových firmách dynamicky roste

Průmyslová produkce kraje je statisticky sledována za průmyslové subjekty zaměstnávající 100 a více pracovníků. Takovýchto subjektů bylo v kraji v roce 2011 v průměru registrováno 231, tj. zhruba stejný počet jako v roce předchozím. V delší časové řadě však těchto větších průmyslových organizací v kraji spíše přibývalo - v roce 2005 jich bylo registrováno jen 204. Tržby těchto podniků ve sledovaném období kontinuálně rostly až do roku 2008. V roce 2009 dopady ekonomické krize vedly k propadu těchto tržeb meziročně o více než 72 mil. Kč, tj. o téměř jednu pětinu. Hned v roce následujícím se podařilo tento výpadek nahradit díky meziroční dynamice přesahující 26 %, což byl v krajském srovnání největší přírůstek tržeb (abs. +80,4 mil. Kč). V roce 2011 se tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy dále meziročně zvýšily (o 14,6 %) a dosáhly tak objemu 446,7 mld. Kč.

Příznivý vývoj produktivity umožňuje vyplácet i vyšší průměrné mzdy

Na tomto výsledku se v roce 2011 podílelo 110,2 tis. zaměstnanců, tj. o 1,5 % meziročně větší pracovní kapacita. Na jednoho zaměstnance tak připadala průmyslová produkce přestavující tržby za vlastní výrobky a služby průmyslové povahy v objemu za 4 054 tis. Kč. Od roku 2005 tak produktivita měřená tržbami na zaměstnance vzrostla o více než jednu polovinu. I zde se však nejedná o kontinuální vývoj a i zde rok 2009 přinesl meziroční pokles, nicméně jen o cca 8 %, tj. výrazně menší než samotný propad tržeb. Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců v těchto průmyslových firmách v roce 2011 dosáhla výše 26 505 Kč, při meziročním nárůstu o 4,2 %. I průměrná mzda pracovníků v průmyslu v roce 2009 meziročně poklesla (o 636 Kč, 2,6 %), za období let 2005 – 2011 však vzrostla o 31,1 %.

Graf 18 Průměrný počet zaměstnanců a jejich mzdy v průmyslových podnicích*)

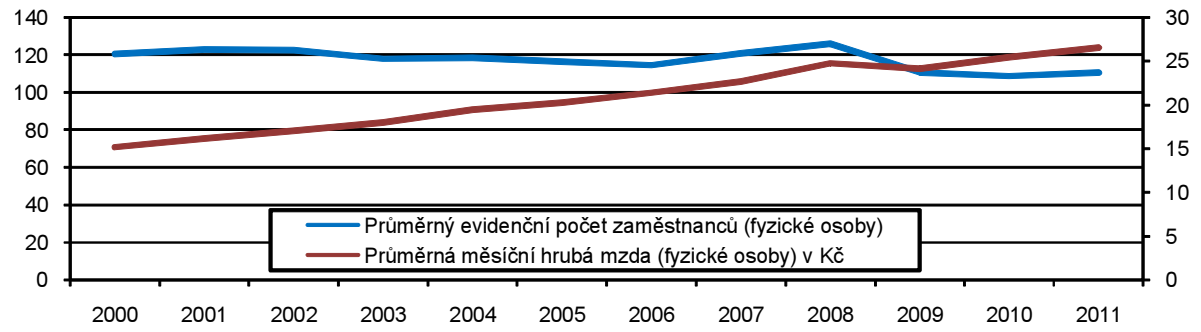

*) v podnicích se 100 a více zaměstnanci

Stavební práce v okresech Moravskoslezského kraje v letech 2006 až 2011

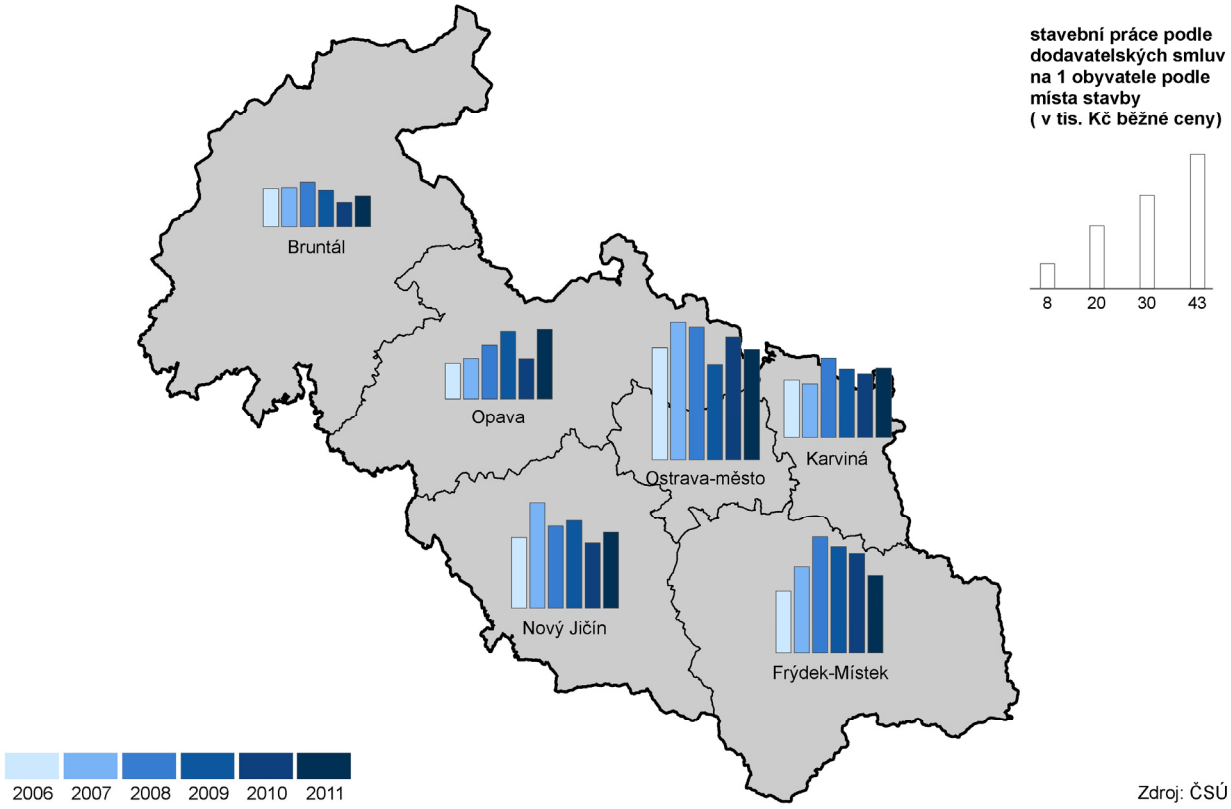

Zdroj: ČSÚ

Rozsah stavební výroby se v roce 2011 stabilizoval, určitý meziroční progres však zatím nevrátil objem produkce do předkrizového období

Základní stavební výroba, tj. produkce vytvořená vlastními pracovníky stavebních firem se sídlem v Moravskoslezském kraji, a to za subjekty s 50 a více zaměstnanci (celkem 84 takovýchto subjektů v roce 2011), dosáhla v posledním roce sledovaného období 12,6 mld. Kč, což bylo o 4,6 % více než v předchozím roce. Průměrný počet zaměstnanců v těchto stavebních firmách mírně vzrost, a to o 0,4 % na úroveň 9 158 pracovníků. Tato skutečnost pozitivně ovlivnila meziroční vývoj produktivity práce, která vzrostla o 4,2 %. Vzrostly i průměrné vyplácené měsíční mzdy. Ty se vyšplhaly na 24 857 Kč při meziročním růstu o 0,4 procenta. Průměrná hrubá měsíční mzda stoupá rok od roku po celé sledované období.

V přepočtu na obyvatele kraje se stabilizoval i objem stavebních prací dle dodavatelských smluv

Rozsah stavebních prací „S“ (podle dodavatelských smluv) v tuzemsku, vyjadřující celkovou hodnotu vlastních výkonů ze stavební činnosti firem nad 20 zaměstnanců, se však od roku 2008 propadá a i v roce 2011 meziročně o 0,8 % poklesl. V přepočtu na jednoho obyvatele kraje byl tento objem v roce 2011 srovnatelný s předchozím rokem a v rámci celé České republiky o 2,9 procent nadprůměrný.

Graf 19 Stavební práce podle dodavatelských smluv v Moravskoslezském kraji

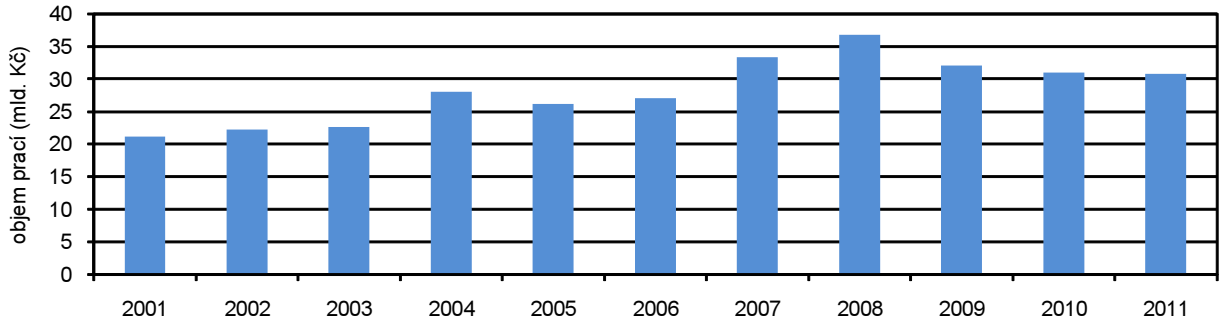

Graf 20 Počet stavebních ohlášení a povolení v Moravskoslezském kraji a jeho vývoj

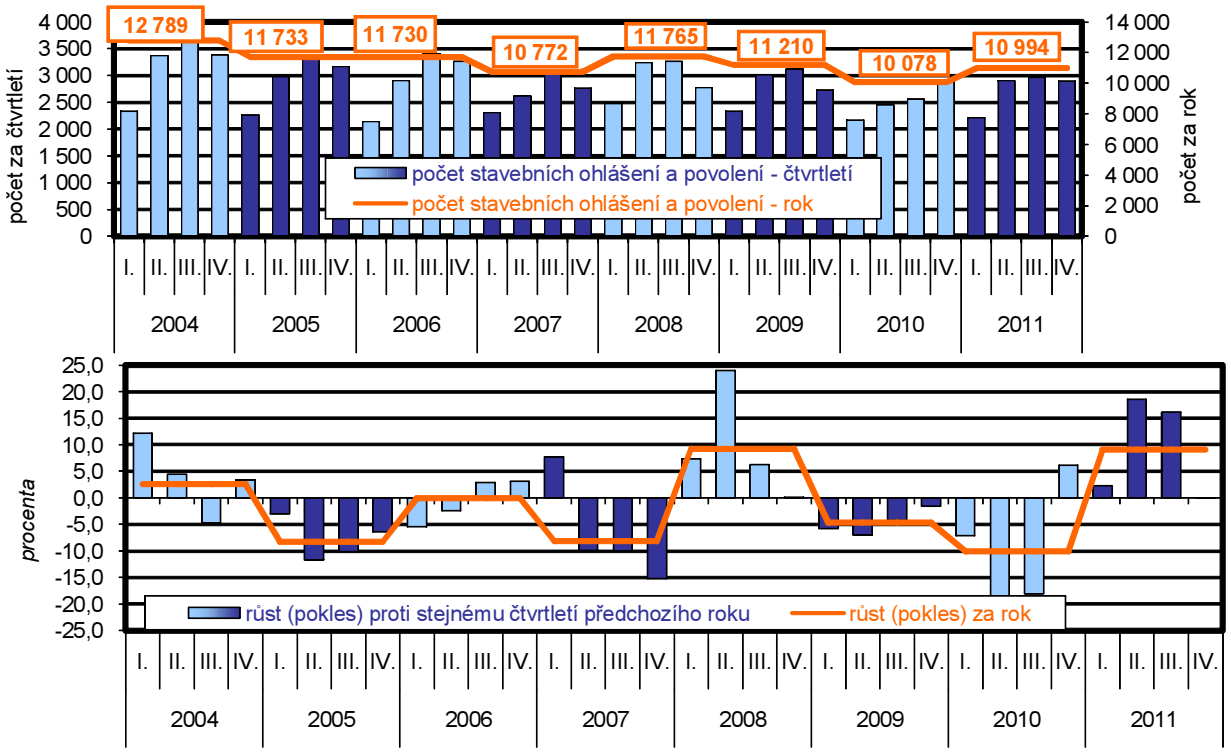

Bytová výstavba v obcích Moravskoslezského kraje v letech 2006 až 2011

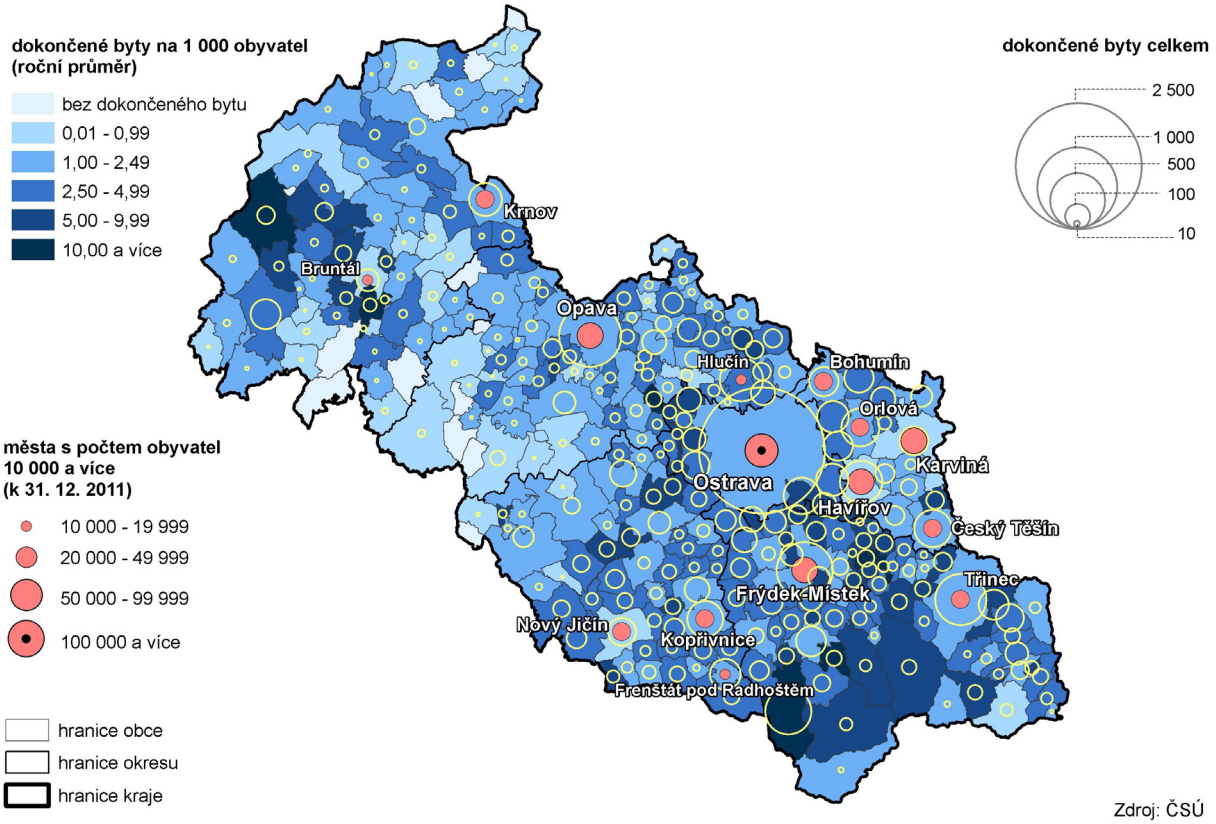

Zdroj: ČSÚ

Hodnota staveb i s rostoucím počtem vydaným stavebních povolení a ohlášení v roce 2011 citelně poklesla

Stavební úřady v Moravskoslezském kraji v roce 2011 vydaly 10 994 stavebních ohlášení a povolení, tj. meziročně o 9,1 % více. Orientační hodnota staveb, na které byla vydána v roce 2011 povolení (ohlášení), však dosáhla výše jen 31 mld. Kč a meziročně klesla téměř

o čtvrtinu. Průměrná hodnota stavby, na které bylo vydáno stavební povolení, dosáhla hodnoty 2,8 mil. Kč, tj. o 30 % nižší než v předchozím roce.

Rok 2008 ukončil trend rostoucího zahajování bytové výstavby, propad se zastavil až v roce 2011 a….

Od roku 2005 se v kraji projevovala výrazná tendence růstu v počtu každoročně zahajované výstavby bytů. Tento trend hospodářská krize přerušila. Výstavba bytů zahajovaných v roce 2009 i 2010 byla o desítky procent nižší než v letech před krizí. Za celý rok 2011 se zahájila výstavba 2 711 bytů, což ve srovnání s předchozím rokem 2010 znamená změnu v trendu počtu zahajované výstavby bytů. Meziročně se tento počet o 6,7 % zvýšil. Stále je však téměř o třetinu nižší než v roce 2008. Zhruba dvě třetiny zahajované bytové výstavby se odehrává v rodinných domech.

Graf 21 Zahájené byty v Moravskoslezském kraji

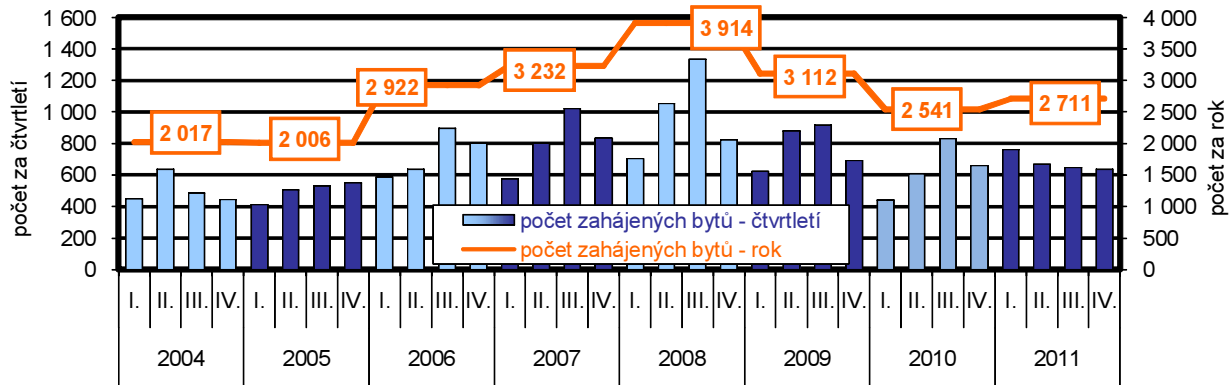

…v té souvislosti tak v posledních třech letech klesají počty dokončovaných bytů

Tendence dynamického růstu počtu zahajovaných bytů projevující se od roku 2005 do roku 2008 se postupně odráží i v rostoucím počtu bytů ročně dokončovaných. Ve sledovaném období bylo nejvíce bytů v Moravskoslezském kraji dokončeno v roce 2009 a 2010. Určitý propad v počtu zahajované výstavby bytů v roce 2010 se však projevil v poklesu počtu dokončených bytů v roce 2011. Ten se meziročně snížil na 2 523 dokončených bytů, tj. o cca 13 % menší rozsah. Tento vývoj byl zaznamenán i v převážné většině ostatních krajů.
Není jistě překvapivé, že stále roste hodnota dokončovaných bytů - měřeno cenou 1 m^2 obytné plochy. Např. v rodinných domech se tato hodnota vyšplhala z 28 tis. Kč v roce 2006 na 35 tis. Kč v roce 2011.

Graf 22 Dokončené byty v Moravskoslezském kraji

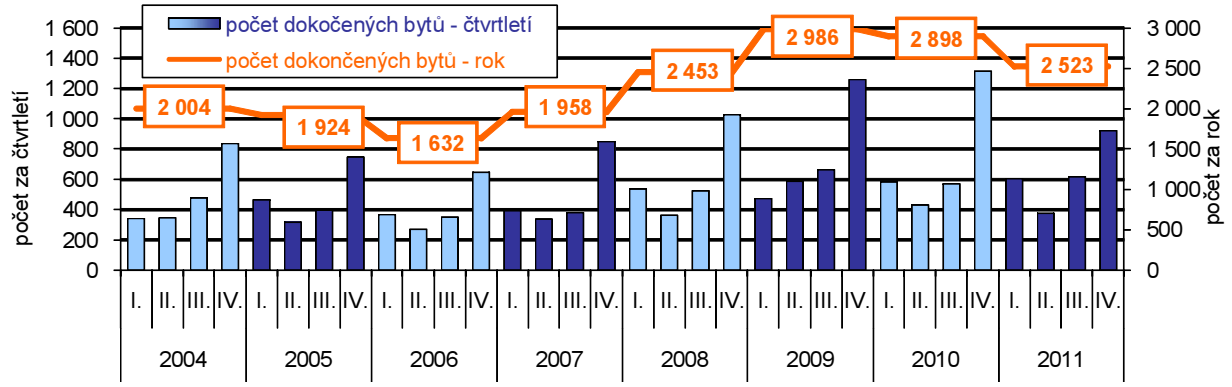

Silniční nákladní doprava v rámci kraje má klesající trend

V roce 2010 (údaje roku 2011 nejsou dosud známé) objem vyvážené produkce v tunách do jiných krajů z kraje Moravskoslezského proti roku 2009 o 14,5 % vzrostl, nicméně úrovně roku 2008 předcházejícího období s odbytovým propadem dosaženo ještě stále nebylo. I dovoz

z jiných krajů o 16,8 % vzrostl. Naopak přeprava zboží v rámci kraje o téměř 17 % meziročně poklesla a oproti roku 2008 se tak jedná o více jak třetinový propad objemu přepravovaného zboží silniční dopravou v rámci kraje.

Přeprava osob v rámci kraje je ze 60 % zabezpečována po silnici

Rozsah veřejné autobusové dopravy měřeno počtem přepravených osob meziročně stagnoval, v roce 2010 se tak v rámci kraje přepravilo 37,3 mil. osob.

Železniční dopravou byla v rámci kraje i z pohledu vývozu mimo kraj přepravena meziročně výrazně větší tonáž

Železniční doprava byla v roce 2010 provozována v rámci kraje na 663 km tratí a v rámci kraje přepravila 7,7 mil. tun různého zboží, tj. meziroční nárůst o více než 27 %. Ani v tomto případě však objemu přepravy z roku 2008 nebylo dosaženo. Meziročně se o 12,4 % zvýšila i hmotnost přepravených věcí z kraje do ostatních krajů ČR, naopak o více než 10 % poklesla tonáž objemu dovozu do kraje zabezpečovaná železniční dopravou.

Osobní železniční dopravou se v roce 2010 v rámci kraje přepravilo 14,9 mil. osob, tj. o 7,3 % více než v předchozím roce. Je to sice jen cca 40 % rozsahu přepravených osob silniční dopravou, nicméně meziročně tento podíl o 2,7 procentních bodů vzrostl.

V roce 2010 bylo provedeno celostátní sčítání dopravy, které poskytuje informace o intenzitách automobilové dopravy na dálniční a silniční síti. V Moravskoslezském kraji byly nejvyšší hodnoty ročního průměru denních intenzit všech vozidel přes 30 000 vozidel za 24 hodin naměřeny v krajském městě Ostravě a to na úsecích silnic Martinovská a Bílovecká a pak Plzeňská a Výškovická. Dá se konstatovat, že další vysoké hodnoty byly naměřeny zejména v okresních městech, a to především ve Frýdku-Místku a Opavě.

Ubytovací kapacita se meziročně zvýšila, dlouhodobě je spíše konstantní

Ke konci roku 2011 bylo v Moravskoslezském kraji evidováno 464 hromadných ubytovacích zařízení, ve kterých bylo k dispozici 26 520 lůžek. Tato ubytovací kapacita byla větší než uváděná v předchozím roce a dá se konstatovat, že přes evidované meziroční výkyvy je dlouhodobě prakticky konstantní.

Graf 23 Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních Moravskoslezského kraje

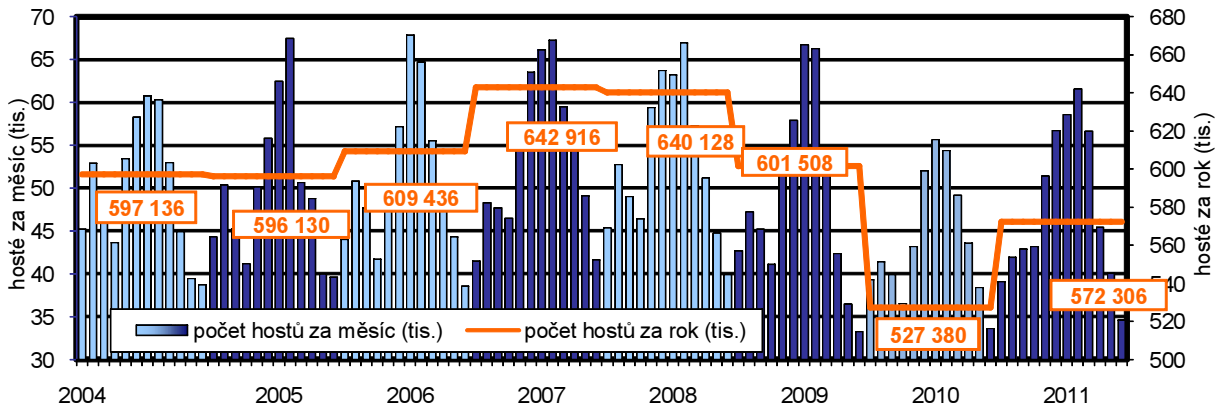

Vytíženost ubytovacích kapacit poklesla

Využití ubytovacích kapacit v roce 2011 opět meziročně pokleslo. Počet hostů, kterých bylo více než 572 tisíc, totiž plně nekopíroval rostoucí ubytovací kapacitu. Uvedený počet hostů celkem byl však meziročně o 8,5 % větší a přibylo i hostů ze zahraničí. Těch se v roce 2011 v kraji ubytovalo více než 111 tisíc, což bylo o téměř 10 procent více. Průměrná doba pobytu hostů v ubytovacích zařízeních kraje je prakticky v posledních letech stejná a jen málo přesahuje 4 dny. Poněkud nižší, zhruba 3,5 dne, je pobytová doba cizinců.

Přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2006 až 2011

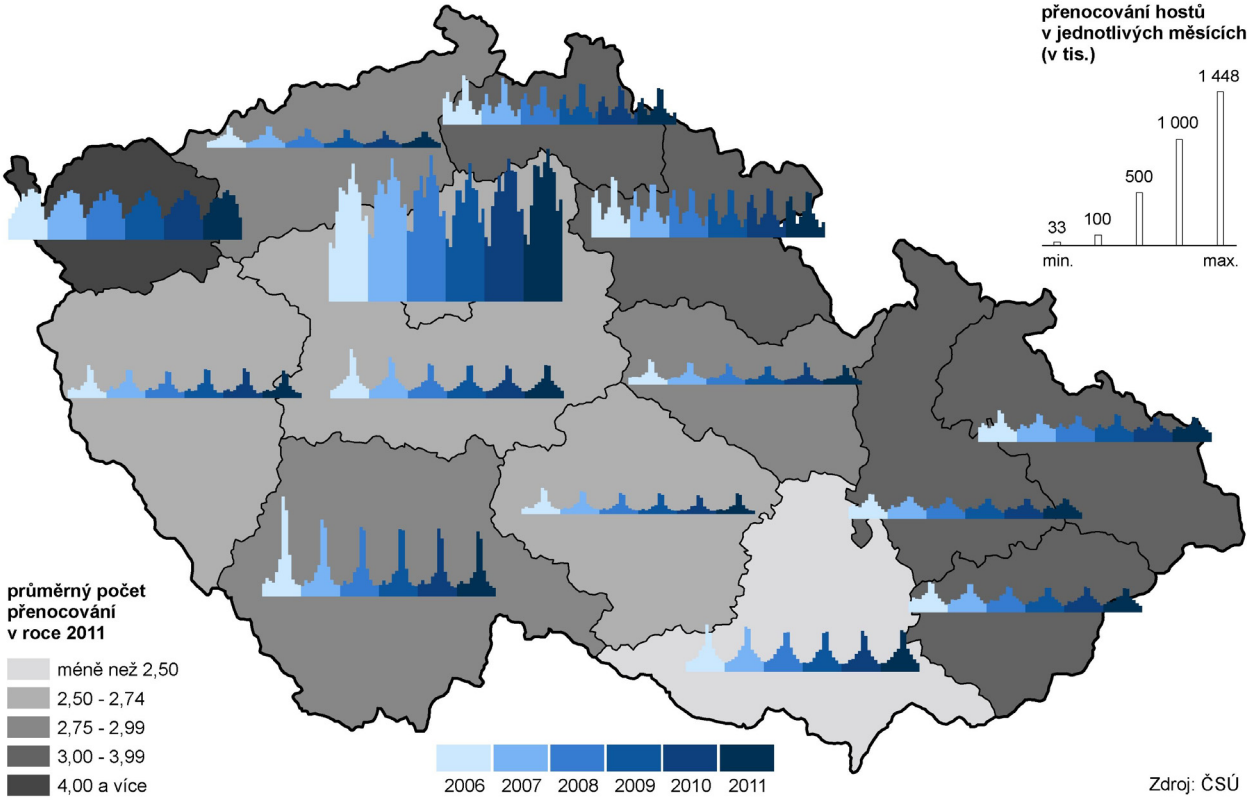

Ceny většiny potravin se v roce 2011 dále meziročně zvýšily

Ceny základních potravinářských výrobků v roce 2011 proti roku 2010 vzrostly u většiny potravin. Nadprůměrně vzrostly ceny pekárenských výrobků, olejů, tuků, ale i mléčných výrobků, nealkoholických nápojů a cukrárenského zboží. Masné výrobky, vč rybího masa, ceny ovoce rostly jen zhruba průměrným tempem. Průměrné ceny zeleniny naopak meziročně poklesly.

Z nepotravinářského zboží meziročně poklesly ceny za výrobky obuvnického a oděvního charakteru, mírně klesly i průměrné ceny služeb za rekreaci, kulturu i ceny z oblasti poštovní a telekomunikační oblasti. Ceny za dopravu, vzdělávání popř. bydlení rostly vcelku průměrným či mírně nadprůměrným tempem.

Z mezikrajského srovnání úrovně cen vybraných druhů výrobků a služeb (stav v prosinci 2011) vyplývá, že ceny dosahované v Moravskoslezském kraji jsou spíše podprůměrné. Z potravinářského zboží byly jako nadprůměrné evidovány jen ceny rýže, chleba, hovězího masa a oleje.

Souhrnný index spotřebitelských cen není publikován podle krajů, nicméně pro dokreslení situace je možno uvést údaje za celou Českou republiku, kdy meziroční index spotřebitelských cen dosáhl v prosinci 2011 hodnoty 2,4 %. Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen, která vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12-ti předchozích měsíců činila 1,9 %.

Graf 24 Průměrné spotřebitelské ceny másla, chleba a mléka v Moravskoslezském kraji

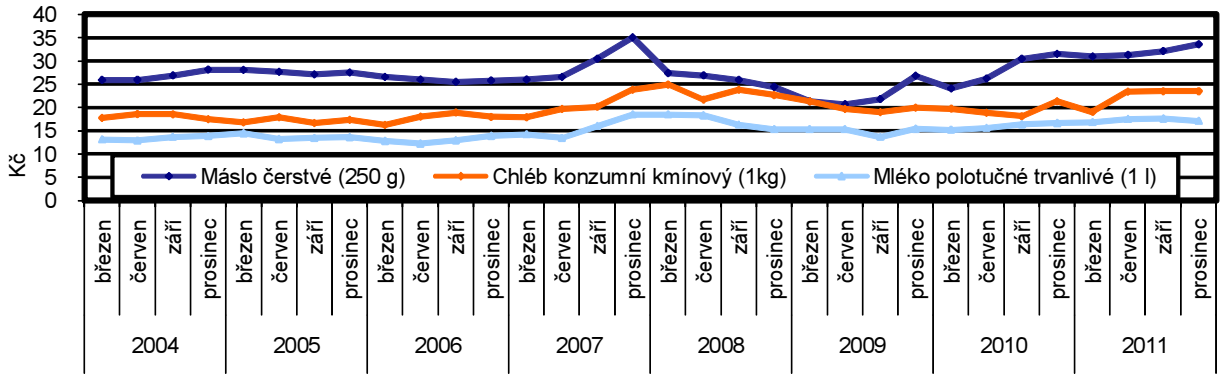

Věda a výzkum v krajích v roce 2010

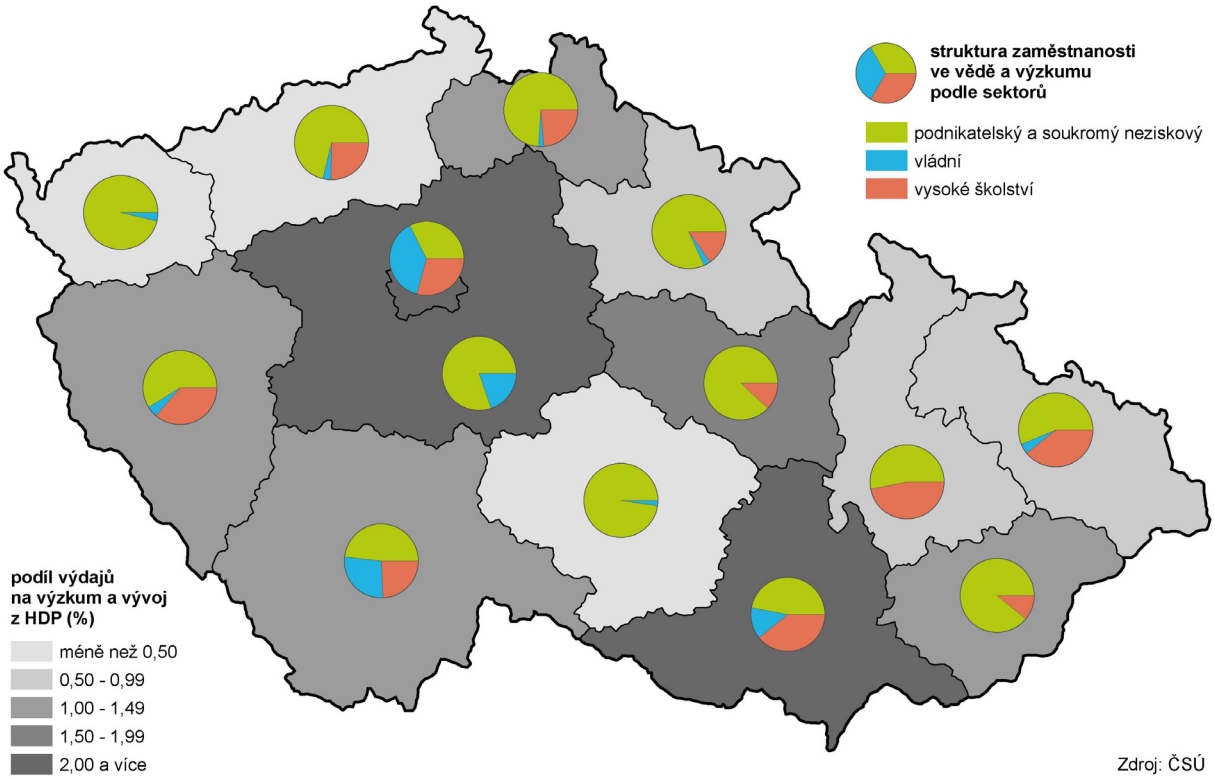

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Orné půdy ubývá

Zemědělské půdy během posledních šesti let stále ubývá. Podíl orné půdy na celkové výměře k 31. 12. 2011 činil v Moravskoslezském kraji 31,6 % a snížil se tak od roku 2006 o 0,5 bodu. Nejvyšší úbytek byl v okrese Ostrava – město (0,8 bodu) a nejnižší byl zaznamenán shodně v okresech Frýdek-Místek, Karviná a Opava (0,4 bodu). Vedle zmenšující se plochy orné půdy téměř stagnuje výměra zahrad a ovocných sadů. Rozšiřují se plochy trvalých travních porostů. Dochází k pozvolnému zvyšování zalesňování (o 0,4 % v roce 2011 proti roku 2006). Podíl zastavěných ploch, nádvoří a dopravních ploch v Moravskoslezském kraji zůstává od roku 2006 stejný, a to 6,0 % na celkové výměře, k jeho mírnému nárůstu došlo ve třech okresech kraje.

Počet ekologických zemědělců se za posledních šest let pětkrát zvýšil a na pětině zemědělské půdy se hospodaří ekologicky

Přibývá nejen ekologických zemědělců ale i ekologicky obhospodařované půdy. Půda v přechodném období a po splnění podmínek určitého počtu let (2 – 3 podle typu půdy) přechází do ekologického zemědělství. Počet ekologických zemědělců se v roce 2011 proti roku 2006 více než zpětinásobil. Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy rok od roku stoupá a v roce 2011 dosáhl v Moravskoslezském kraji 20,0 %. Ekologické zemědělství je rozšířeno spíše v oblastech méně vhodných pro intenzivní zemědělské hospodaření (např. v horských a podhorských oblastech).

Graf 25 Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy na celkové výměře zemědělské půdy v Moravskoslezském kraji

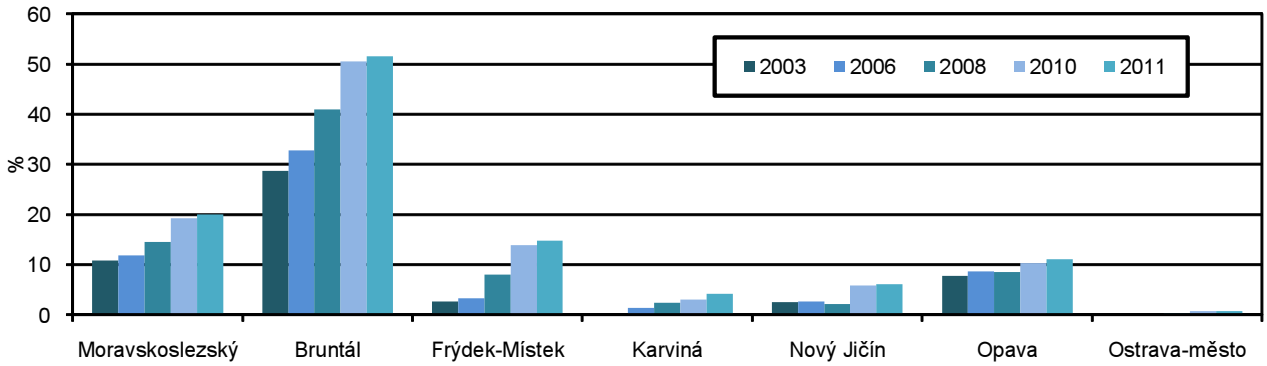

Množství vody fakturované domácnostem klesá, vodné se zvyšuje

Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele představovalo v roce 2011 v Moravskoslezském kraji 94,4 litry na den, což bylo o 7,5 litru na den méně než v roce 2006. Oproti loňsku se spotřeba zvýšila o 0,1 % a v celostátním srovnání krajů dosáhla druhé nejvyšší úrovně, když vyšší specifické denní množství vody už bylo spotřebováno jen v Hlavním městě Praha.

Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci roste

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci byl v posledním sledovaném roce v Moravskoslezském kraji vyšší o 1,4 bodu než v roce 2010 a činil 82,2 %. Z tohoto podílu bylo 75,2 % napojených na kanalizaci s koncovou ČOV. Podíl čištěných odpadních vod v průběhu sledovaného období šesti let nejdříve rostl do roku 2008, pak klesal a v posledním roce 2011 opět vzrostl na 96,3 %.

Graf 26 Specifické množství vody fakturované domácnostem (l/osoba/den), vodné a stočné v Moravskoslezském kraji

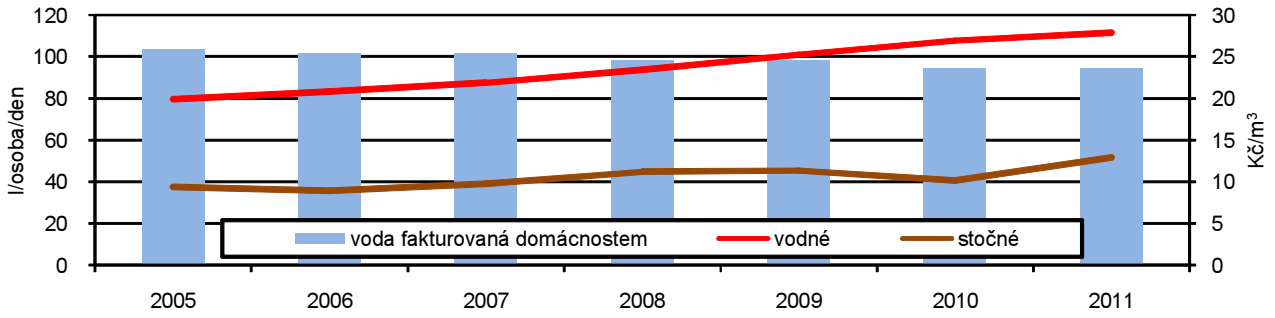

Emise hlavních znečišťujících látek opět stoupají

Emise znečišťujících látek se zjišťují u čtyř základních skupin znečišťovatelů: REZZO 1 Velké zdroje znečišťování,REZZO 2 Střední zdroje znečišťování, REZZO 3 Malé zdroje znečišťování REZZO 4 Mobilní zdroje znečištění. V roce 2010 (údaje roku 2011 nejsou dosud k dispozici) dochází v Moravskoslezském kraji k nárůstu jak měrných emisí oxidu siřičitého tak oxidu dusíku i oxidu uhelnatého. V rámci ČR zůstává Moravskoslezský kraj jako jeden z největších producentů znečišťujících látek. V případě oxidu siřičitého je druhým největším znečišťovatelem za Ústeckým krajem, a u oxidu dusíku třetím za Hl. městem Praha a Ústeckým krajem. Hlavními zdroji znečišťování jsou velké stacionární zdroje znečištění. Tato situace trvá již několik let.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1-4) v krajích v letech 2006 až 2010

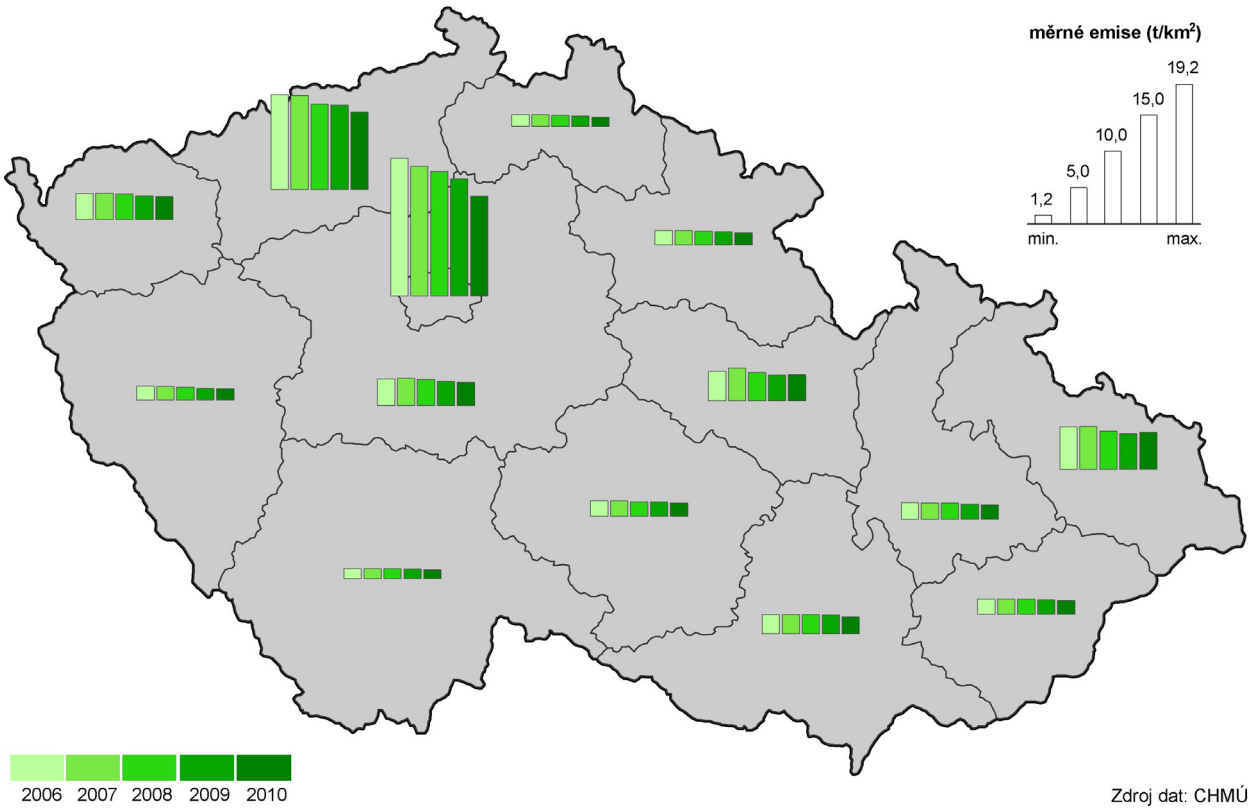

Zdroj dat: CHMÚ

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele stoupá

V posledních třech sledovaných letech stoupala produkce komunálního odpadu, když v roce 2010 (údaje roku 2011 nejsou dosud k dispozici) činila v Moravskoslezském kraji 335,6 kg v přepočtu na 1 obyvatele.

Tato výše byla jedenáctá nejvyšší mezi čtrnácti kraji ČR. Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v roce 2010 v Moravskoslezském kraji stoupl oproti roku 2009 o 1,6 bodu a činil 15,8 %. Tím se kraj umístil již podruhé za sebou na 8. místě v ČR.

Moravskoslezský kraj je nejlepší v recyklaci a regeneraci odpadů již čtyři roky za sebou

Nakládání s odpady zahrnuje veškeré odpady, se kterými bylo ve sledovaném roce nakládáno, tzn. vyprodukované podnikové i komunální, odebrané ze skladu a dovezené ze zahraničí. Podíl nebezpečných odpadů, se kterými bylo nakládáno, klesl v roce 2010 proti roku 2009 o 2,1 %. Podíl recyklovaných a regenerovaných odpadů je mimořádný a v mezikrajském srovnání již čtyři roky po sobě dosahuje nejvyšších hodnot (70,0 % v roce 2010).

Komunální odpad v krajích v letech 2006 až 2010

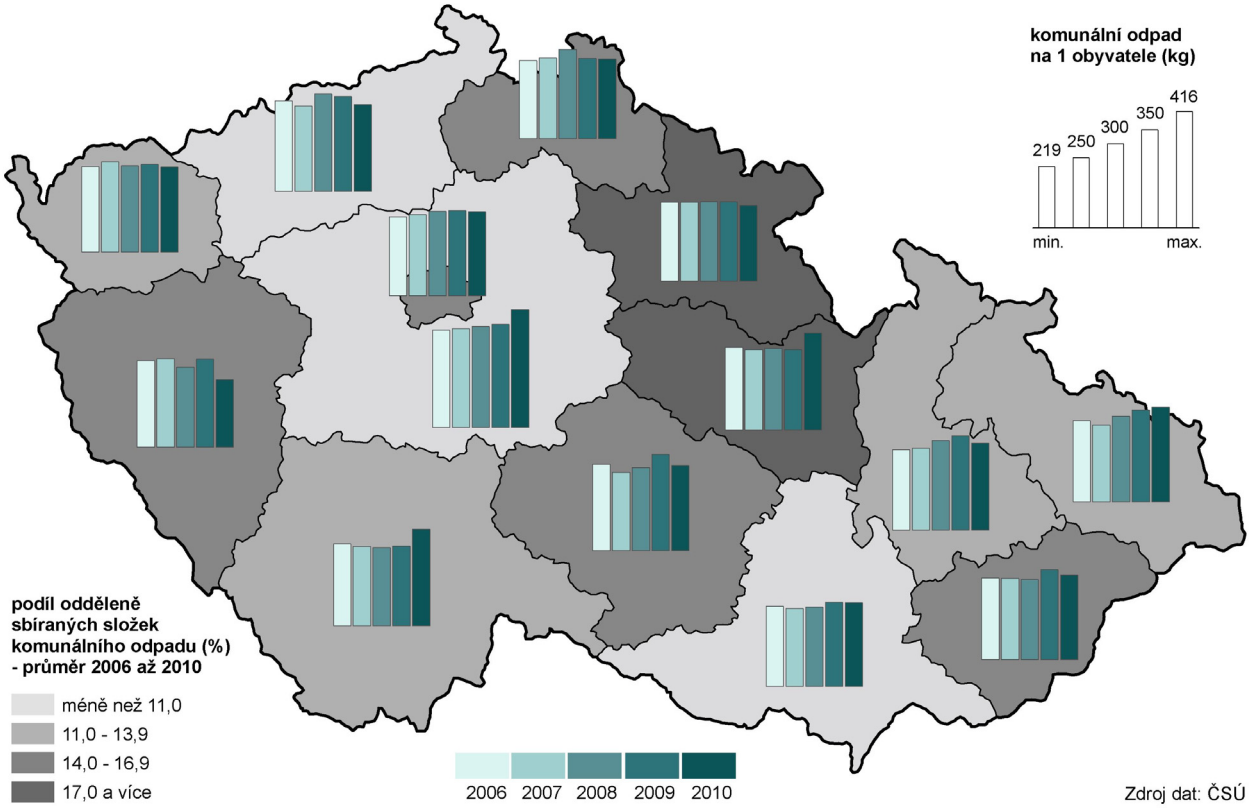

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele stále rostou

V průběhu sledovaného období pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele klesly jen v roce 2008. V roce 2010 stouply proti roku 2009 o 5,9 % (údaje roku 2011 nejsou dosud k dispozici). Výší těchto investic se umístil Moravskoslezský kraj na pátém místě mezi ostatními kraji ČR.

Nadále se zvyšují i neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí

Investice na ochranu životního prostředí jsou financovány nejvíce z vlastních zdrojů a rozpočtových prostředků (ze státního rozpočtu a územních rozpočtů), významný podíl mají též granty a dotace. Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí se zvyšují v České republice i v Moravskoslezském kraji již od roku 2006. Nejvýrazněji se na neinvestičních nákladech na ochranu životního prostředí podílely náklady na nakládání s odpady a na nakládání s odpadními vodami.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2006 až 2010

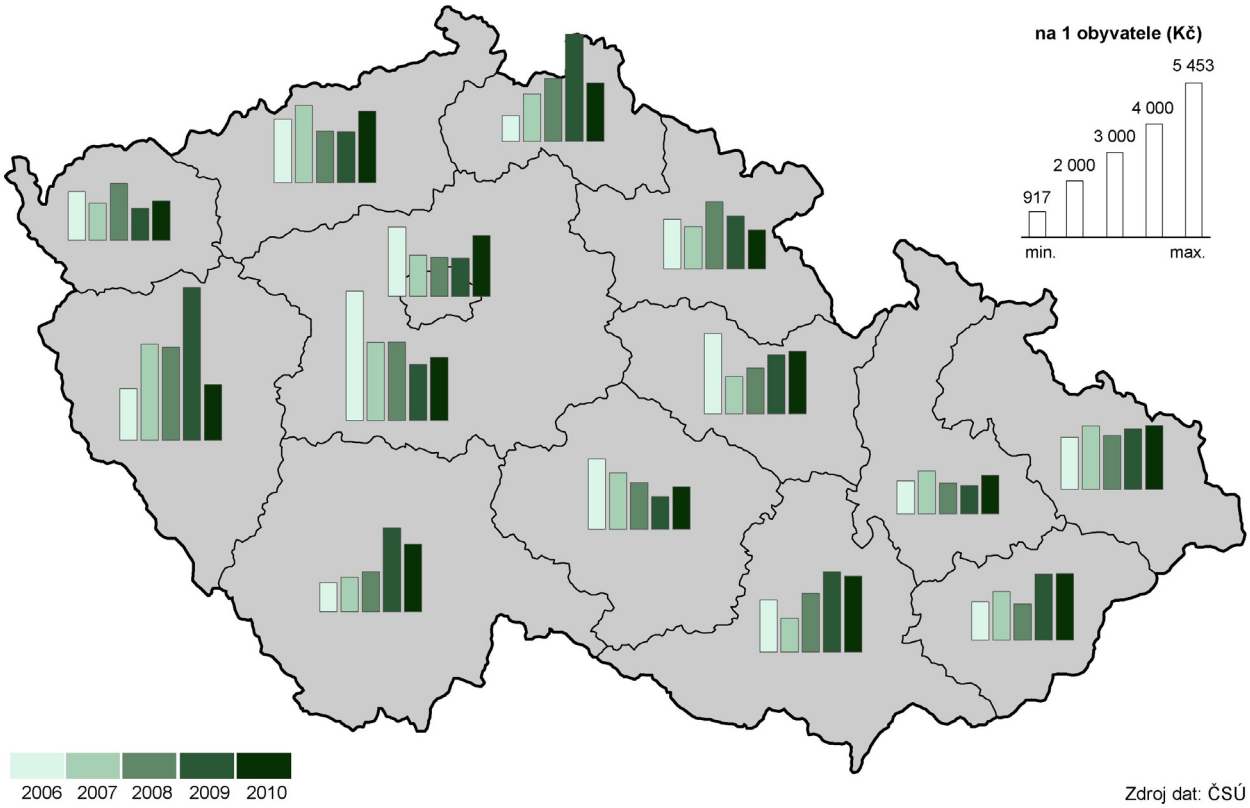

Zdroj dat: ČSÚ

5. MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ

Do roku 2011 nevstupovaly kraje za stejných podmínek. Územní disparity se prohloubily v souvislosti se zpomalením ekonomického růstu již v roce 2008. V roce 2009, kdy se nejvýrazněji projevil ekonomický pokles, se meziročně snížil objem hrubého domácího produktu (ve srovnatelných cenách) ve všech krajích. V roce 2010 pokles dále pokračoval v Karlovarském kraji, v ostatních krajích již došlo k nárůstu. Regionální makroekonomická data budou za rok 2011 k dispozici až koncem listopadu letošního roku. Z dlouhodobějšího pohledu (při srovnání s úrovní v roce 2005) ekonomická výkonnost nejvýrazněji vzrostla ve Středočeském kraji (HDP vzrostl o 30 %). Naopak Karlovarský kraj zůstal v roce 2010 mírně pod úrovní roku 2005 (objem HDP v tomto kraji od roku 2008 stále klesá). Dopady do sociální oblasti (růst nezaměstnanosti, růst podílu osob odcházejících do předčasného starobního důchodu, zpomalení růstu mezd) byly v roce 2010 patrné ve většině krajů. V současné době známé výsledky roku 2011 ukazují na určité zlepšení celkové situace, ale rozdíly mezi kraji zůstávají v podstatě nezměněny.

Lidé se stěhují do zázemí Prahy a dalších velkých měst

Snížení přírůstku obyvatelstva se projevilo především v roce 2009 a pokračovalo také v dalších letech. Negativní výsledek stěhování, kdy převažoval počet vystěhovalých nad přistěhovalými, byl v posledních letech zaznamenán především v moravských krajích, s výjimkou Jihomoravského kraje, dále v Karlovarském, Ústeckém a do určité míry i v Královéhradeckém kraji. Naproti tomu pokračující suburbanizace zázemí Prahy vedla k vysokému růstu počtu obyvatel Středočeského kraje, i když přírůstek stěhováním se zde v roce 2011 proti roku 2008 snížil na polovinu a přirozený přírůstek také poklesl. Středočeský kraj si však udržel svou vedoucí pozici v dynamice přirozeného a migračního přírůstku před Hlavním městem Prahou. K suburbanizaci docházelo v omezeném rozsahu i v jiných krajích, zejména v zázemí krajských měst.

Graf 27 Přírůstek (úbytek) obyvatel v krajích v letech 2006 až 2011 (roční průměr)

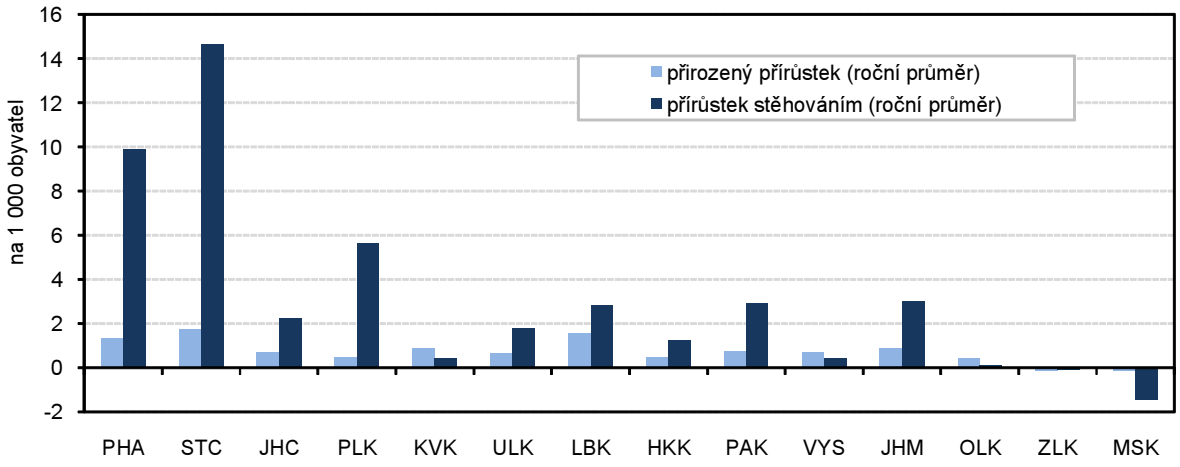

Porodnost již klesá ve všech krajích

Přirozený přírůstek měl na vývoj počtu obyvatel mnohem menší vliv. Projevoval se v něm především vývoj počtu narozených dětí. Jejich počty se do roku 2008 ve všech krajích zvyšovaly (i když s různou intenzitou), ale od roku 2009 se začala tendence obracet a v roce 2011 již došlo ve všech krajích k poklesu. Naproti tomu vývoj počtu zemřelých není tak jednoznačný, lze říci, že ve všech krajích mírně kolísá.

Podíl cizinců se snižuje od roku 2009

Zastoupení cizinců v populaci se začalo celostátně snižovat již v roce 2009, výjimku tvořilo Hlavní město Praha a Jihomoravský kraj, kde růst ještě pokračoval. V roce 2010 podíl cizinců nerostl v žádném kraji, během roku 2011 vzrostl výrazněji podíl pouze v Hlavním městě Praze, v ostatních krajích došlo ke stagnaci nebo k dalšímu poklesu.

Dětí do 14 let je více než osob nad 65 let pouze ve Středočeském a Ústeckém kraji

Nejstarší obyvatelstvo má Hlavní město Praha, je zde i nejvyšší index stáří (počet osob nad 65 let na 100 dětí ve věku 0 – 14 let). Naproti tomu Středočeský kraj má index stáří mezi kraji nejnižší a spolu s Ústeckým krajem jsou jedinými kraji s převahou dětské složky obyvatelstva nad počtem „seniorů“. Věkově starší populaci mají dále kraje Královéhradecký, Plzeňský, Zlínský a Jihomoravský.

Nejnižší podíl zaměstnaných v sektoru služeb je v Libereckém a Zlínském kraji

Struktura hospodářství není ve všech krajích stejná. Vytvářela se v dlouhodobém vývoji a samozřejmě se v ní projevily změny po roce 1990, kdy došlo k restrukturalizaci řady odvětví. V současné době je nejvýznamnější sektor služeb a jeho podíl se ve většině krajů dále mírně zvyšuje. Primární sektor má větší podíl pouze v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji. Naopak podíl terciárního sektoru je nejvýznamnější v Praze a ve Středočeském kraji, což je zřejmě dáno koncentrací těchto odvětví v Praze (ze Středních Čech tam zaměstnanci dojíždějí).

Graf 28 Zaměstnaní podle sektorů v roce 2011

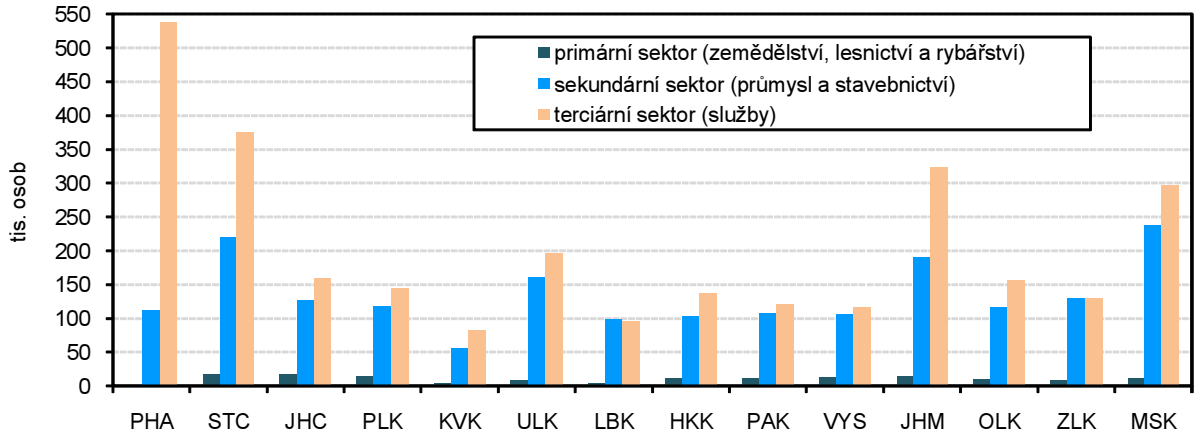

Míra zaměstnanosti nadále nedosahuje úrovně roku 2006

Nejvýznamnější dopady ekonomické recese jsou vždy v oblasti zaměstnanosti. I když trh práce reaguje na ekonomický vývoj obvykle s mírným zpožděním, došlo již v roce 2008 v téměř polovině krajů ke snížení zaměstnanosti (celostátní průměr ještě rostl). V roce 2009 se pokles zaměstnanosti už projevil v plné šíři, míra zaměstnanosti se snížila ve všech krajích s výjimkou Hl. města Prahy. V roce 2010 došlo ve čtyřech krajích ke změně trendu, v roce 2011 to bylo již v osmi krajích. Přesto se pouze v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji dostala míra zaměstnanosti nad úroveň roku 2006.

Od roku 2010 se ve vývoji míry nezaměstnanosti obnovila sezónnost

Ekonomickým i sociálním problémem je nedostatek pracovních míst a z toho vyplývající nezaměstnanost. Po několika letech relativně stabilní úrovně (s víceméně pravidelnými sezónními výkyvy) začala v souvislosti s hospodářským poklesem míra nezaměstnanosti růst již na podzim roku 2008. Ve všech krajích pokračoval nepříznivý trend v průběhu celého roku 2009. Rok 2010 byl pak provázen obnovením určité sezónní cykličnosti s náznakem zlepšování vývoje. Ke konci roku 2011 byla míra nezaměstnanosti ve všech krajích (s výjimkou Prahy a Středočeského kraje) nižší než na konci roku 2009. Praha a Středočeský kraj však dlouhodobě patří k oblastem s nejnižší mírou nezaměstnanosti.

Nezaměstnanost je nejvyšší v Ústeckém a Olomouckém kraji

Při relativně vysokém růstu míry nezaměstnanosti a jejím následném poklesu ve všech krajích zůstaly zachovány její regionální rozdíly. Mezi koncem roku 2008 a 2010 vzrostla míra nezaměstnanosti v Hlavním městě Praze na dvojnásobek (v roce 2011 jen mírně poklesla), přesto je zde nezaměstnanost v ČR nejnižší. Obdobně protipól – Ústecký kraj zůstává (při zvýšení z 10,3 % na 13,9 %) a následném poklesu v roce 2011 na 12,9 % regionem s nejvyšší nezaměstnaností. Ani postavení

ostatních krajů na pomyslném žebříčku se téměř nezměnilo. Jedinou výjimkou je Olomoucký kraj, který se vlivem silného růstu nezaměstnanosti v zimních měsících posunul hned za nejpostiženější Ústecko.

Přetrvávají územní disparity nezaměstnanosti uvnitř krajů

Při podrobnějším pohledu až do úrovně jednotlivých obcí zjišťujeme i nadále poměrně značné rozdíly uvnitř jednotlivých krajů. V celém státě je menší nezaměstnanost kolem větších měst a mnohem větší problémy se koncentrují v odlehlejších oblastech s nedostatkem pracovních příležitostí a špatnou dopravní obslužností. Přitom tyto rozdíly zůstávají v časovém vývoji prakticky stabilní.

Růst podílu dlouhodobě nezaměstnaných se zastavil

V roce 2010 rostl podíl dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní síle oproti celkové nezaměstnanosti rychleji (nárůst o téměř 1 procentní bod). V roce 2011 se pak tento nárůst prakticky zastavil. Nejvíce nezaměstnaných, kteří hledají práci déle než jeden rok, je v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Relativně nejvíce jich však v posledních letech přibylo v Olomouckém kraji. Nejpomaleji rostl v posledních třech letech podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Praze – zřejmě v souvislosti s širší nabídkou volných pracovních míst i lepší kvalifikační strukturou nezaměstnaných.

Graf 29 Podíl neumístěných uchazečů o zaměstnání v krajích k 31. prosinci 2011

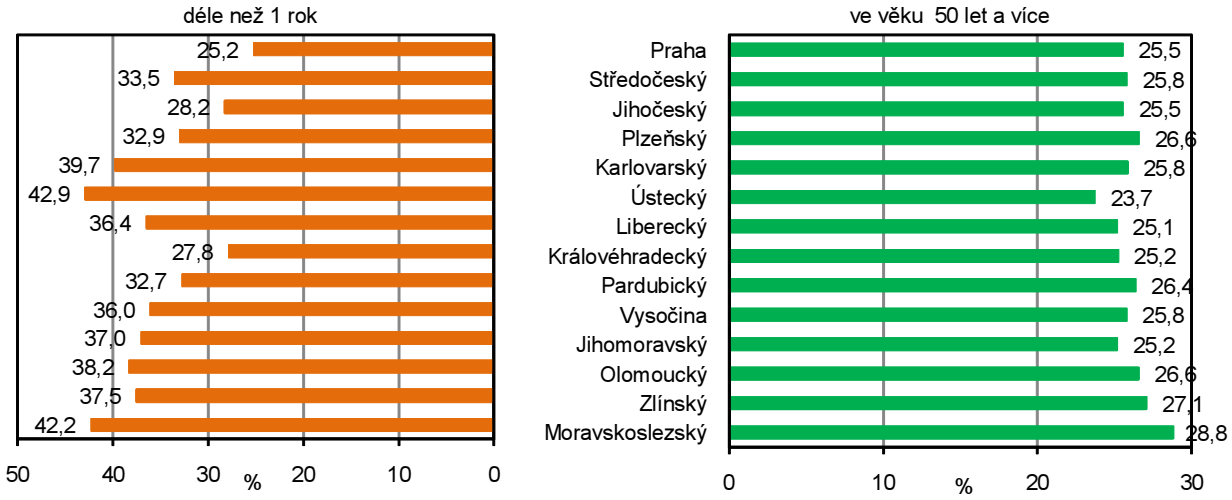

Pokles počtu zaměstnaných cizinců

Pomalejší růst nezaměstnanosti byl v letech 2009 a 2010 částečně umožněn snižováním podílu zaměstnávaných cizinců. Jejich podíl na pracovní síle byl v roce 2011 nižší oproti stavu z roku 2008 ve všech krajích kromě Moravskoslezského. Nejvýraznější pokles podílu cizinců na pracovní síle byl v posledních třech letech zaznamenán v Plzeňském a Pardubickém kraji, tedy v krajích s vysokou zaměstnaností v průmyslu. Změny v zaměstnávání cizinců se koncentrovaly téměř v plné míře na osoby mimo státy Evropské unie. Zatímco evidence zahrnovala ke konci roku 2008 celkem 205 tisíc zaměstnanců ze států mimo Evropskou unii, pak k 31. 12. 2011 jich bylo již o 68 tisíc méně. Naproti tomu za uvedené období přibylo 17 tisíc zaměstnaných osob ze zemí EU.

Oživení hospodářství bylo provázeno mírným růstem mezd

Relativně rychlý růst mezd se v roce 2009 značně zpomalil, až v roce 2011 bylo podle předběžných výsledků zaznamenáno mírné oživení. Nebylo však ve všech krajích stejné, meziroční nárůst průměrné mzdy se pohyboval od 0,1 % v Praze až po 3,3 % ve Středočeském kraji. Nárůst průměrných mezd především v letech 2009 a 2010 vycházel při omezení celkového objemu vyplacených mzdových prostředků ze

změny struktury zaměstnanců (častěji propouštěni zaměstnanci s nižšími mzdami) a poklesu nemocnosti.

Mzdy v Praze o třetinu převyšují mzdy v ostatních krajích

Z dlouhodobějšího pohledu nejsou mezi vývojem mezd v jednotlivých krajích významnější rozdíly. V podstatě tak zůstávají zachovány tradiční diference mezi kraji. Nejvyšší průměrné hrubé měsíční mzdy byly v roce 2011 zaznamenány v Praze (31 109 Kč v přepočtu na plný pracovní úvazek) a naopak nejnižší v Karlovarském kraji (20 952 Kč). Obdobné rozpětí je i mezi mzdovým mediánem v těchto dvou krajích.

Roste podíl příjemců předčasných důchodů

Obtížné uplatňování osob starších 50 let na trhu práce vede dlouhodobě k vysokému počtu žadatelů o odchod do předčasného důchodu. Podíl příjemců předčasných důchodů se celostátně v roce 2011 meziročně zvýšil o 2,9 procentního bodu; tempo růstu bylo dvojnásobné v porovnání s dosud nejvyšším zaznamenaným přírůstkem z roku 2009. Nadprůměrný růst podílu příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních důchodů byl v roce 2011 registrován v deseti krajích, nejvíce v Olomouckém a Pardubickém kraji. Nejpomaleji přibývá předčasných důchodů v Hlavním městě Praze, kde jejich zastoupení jen mírně přesahuje polovinu republikového průměru. Naproti tomu na Vysočině je průměr ČR překročen o více než jednu čtvrtinu; v tomto kraji každý třetí příjemce „sólo“ starobního důchodu pobírá předčasný starobní důchod. Z hlediska pohlaví je vyšší podíl předčasných starobních důchodů u žen v devíti krajích.

V polovině krajů se snižují disponibilní příjmy domácností

V souvislosti se mzdovým vývojem se růst příjmů domácností v roce 2009 značně zpomalil. Meziročně v roce 2009 poklesl čistý disponibilní důchod domácností připadající na 1 obyvatele v šesti krajích a v roce 2010 (poslední dostupný údaj) dokonce v sedmi krajích – nejvíce v Jihočeském a Olomouckém kraji. V posledních pěti letech disponibilní příjmy na obyvatele nejvýrazněji rostly vedle Jihomoravského kraje v krajích s nejnižší úrovní příjmů, tedy v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Jako jednu z příčin tohoto vývoje lze spatřovat růst sociálních příjmů.

Problémy ve výrobních odvětvích vedly k omezování investic

Hospodářské problémy byly provázeny sníženou mírou investování. Zatímco v roce 2008 více než čtvrtina (26,8 %) HDP směřovala do tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK), v roce 2009 poklesl tento podíl na 24,8 % a v roce 2010 na 24,4 %. Snížení podílu THFK na HDP zaznamenalo v roce 2008 celkem osm krajů, v roce 2009 k němu došlo dokonce v deseti případech, v roce 2010 v šesti krajích. Snížení míry investic ve všech 3 letech zaznamenaly dva kraje (Středočeský a Jihomoravský kraj), ale celkově k největšímu poklesu proti roku 2007 došlo v Hl. městě Praze, kde je přesto průměrná míra investování v posledních 5 letech nejvyšší a přesahuje 32 %.

Vyšší sklizeň většiny plodin

Snížení zemědělské produkce se v roce 2009 nevyhnulo žádnému kraji, přitom v jedenácti krajích byla produkce na hektar zemědělské půdy nejnižší za posledních 5 let. Nižší rostlinná produkce ve srovnání s velmi úrodným rokem 2008 byla doprovázena poklesem živočišné produkce. V roce 2010 trend poklesu živočišné produkce dále pokračoval. Naproti tomu rostlinná produkce se vzhledem k vyšší sklizni meziročně zvýšila. Přesto celkový objem zemědělské produkce na 1 hektar nedosáhl v žádném kraji úrovně z let 2007 a 2008. Nejnižší produkce na hektar obhospodařované půdy zůstává dlouhodobě v Karlovarském a Libereckém kraji. Finanční výsledky roku 2011 zatím k dispozici nejsou. Lze předpokládat, příznivý vliv vyšší sklizně většiny plodin a růstu produkce mléka a vajec.

Růst tržeb v průmyslu

Oživení průmyslu (podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji) z roku 2010 pokračovalo i v roce 2011, kdy ve všech krajích tržby

z prodeje průmyslových výrobků rostly. Nad úroveň roku 2008 se již v roce 2010 dostaly tržby v průmyslových podnicích Středočeského, Pardubického, Moravsko-slezského kraje a Hlavního města Prahy, tedy zejména v krajích s vysokým podílem výroby dopravních prostředků a elektroniky a zároveň s vysokým podílem vývozu. V roce 2011 k nim přibyly další čtyři kraje.

Pokles stavební výroby pokračoval ve většině krajů i v roce 2011

V roce 2009 se snížil objem stavebních prací v deseti krajích, v roce 2010 dokonce všude. Ani výsledky roku 2011 nejsou příznivější. Při celkovém meziročním poklesu o 5,7 % objem stavební prací meziročně vzrostl pouze na území Jihočeského kraje a Kraje Vysočina. Pokles intenzity výstavby se nevyhnul ani Hlavnímu městu Praze. Jestliže v roce 2005 zde činil objem stavebních prací na obyvatele 216 % republikového průměru, v roce 2011 to bylo „jen“ 181 %. Naproti tomu na obyvatele Královéhradeckého kraje byly „prostavěny“ jen necelé dvě třetiny průměru ČR. Kromě Královéhradeckého kraje je dlouhodobě nízký objem stavebních prací lokalizován do Libereckého, Pardubického a Zlínského kraje.

Počet dokončených bytů dosáhl maxima v letech 2007–2009

Bytová výstavba, zejména zahajování výstavby nových bytů, je velmi těsně spojena s hospodářským vývojem, a to především v ekonomických centrech a jejich zázemí. Zatímco výstavba největšího počtu nových bytů v ČR v uplynulých 20 letech začala v roce 2007 (v přepočtu na 1 000 obyvatel již o rok dříve), v Praze a Středočeském kraji bylo maximum zaznamenáno již v roce 2005. Naproti tomu v pěti krajích bylo nejvíce bytů zahájeno v roce 2008 a v Karlovarském kraji dokonce až v roce 2009. Počet dokončených bytů kulminoval celostátně v roce 2007 zásluhou intenzivní výstavby v Hl. městě Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji. V ostatních krajích byla maxima zaznamenána později. Celkově však od roku 2008 počet dokončených bytů spíše klesá, v roce 2011 došlo k poklesu ve všech krajích, s výjimkou Ústeckého kraje, kde je bytová výstavba dlouhodobě nejnižší.

Bytová výstavba v krajích v letech 2006 až 2011

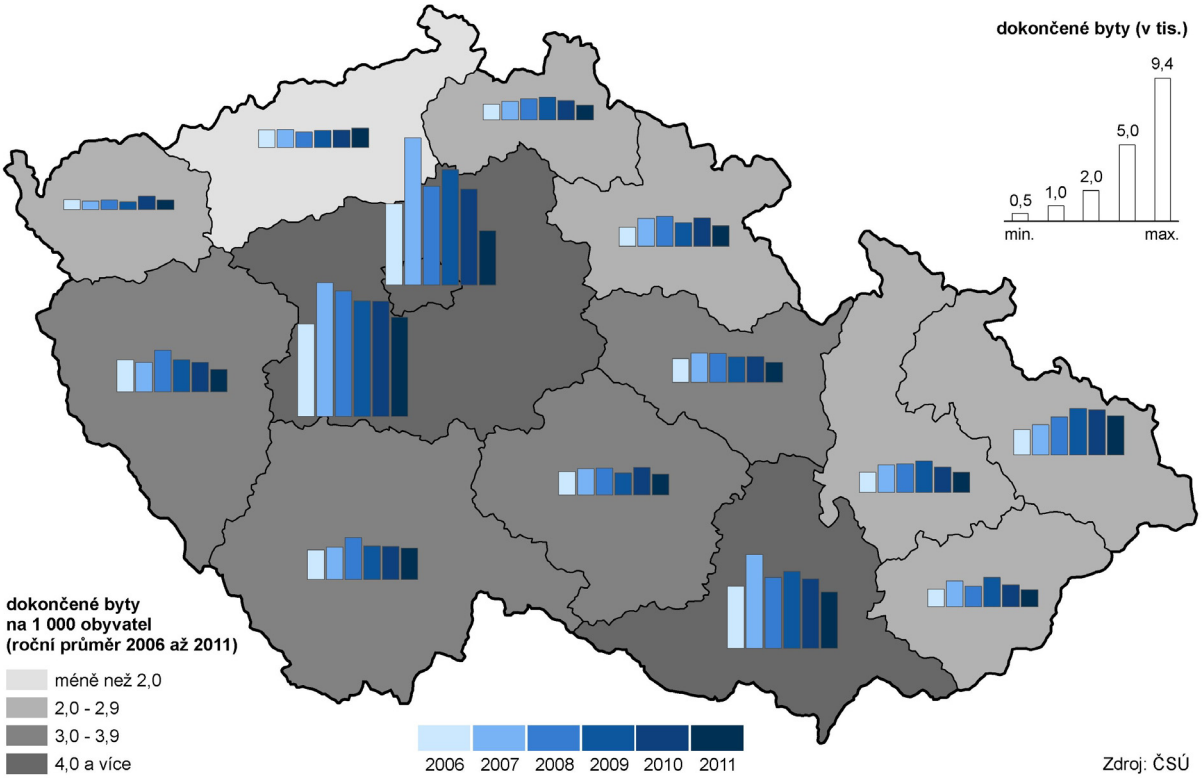

V cestovním ruchu se vrátil počet hostů na úroveň před recesí

Oživení hospodářství se v roce 2010 a 2011 projevilo i v oblasti cestovního ruchu. Po dvouletém úbytku počtu hostů hromadných ubytovacích zařízení se jejich počet v roce 2010 meziročně zvýšil o 1,9 % a v roce 2011 o 5,6 %, což znamenalo, že počet hostů se znovu vrátil na úroveň před rokem 2009. Rozhodující vliv na růst počtu hostů mělo zvýšení počtu ubytovaných cizinců v hlavním městě. Praha si tak upevnila dominantní postavení; v roce 2010 i v roce 2011 zde nocovalo 39 % všech hostů hromadných ubytovacích zařízení v ČR, přitom u cizinců byl tento podíl dokonce 65 %. Naproti tomu se od roku 2007 postupně snižoval počet hostů v Jihočeském, Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji, ve Středočeském kraji dokonce od roku 2005. Změna trendu nastala v roce 2010 v šesti krajích a v roce 2011 se přidaly i ostatní kraje.

Z dlouhodobého pohledu se kvalita ovzduší zlepšuje; měrné emise tuhých látek však v roce 2010 vzrostly ve většině krajů a oxidu siřičitého v polovině krajů

Pozitivní vývoj v letech 2008 a 2009 v oblasti emisí souvisí s poklesem průmyslové výroby včetně výroby elektřiny z hnědého uhlí. Na pokles produkce oxidů dusíku mimo to působilo i snižování intenzity dopravy. Ke snížení měrných emisí oxidů dusíku došlo v roce 2009 ve všech krajích a v roce 2010 vzrostly pouze v Moravskoslezském a Pardubickém kraji. Měrné emise oxidu siřičitého (SO_2) vzrostly v roce 2009 ve čtyřech krajích, v absolutním vyjádření zejména v Ústeckém a Plzeňském kraji, v roce 2010 však v obou krajích poklesly pod úroveň roku 2008. Opětovné hospodářské oživení vedlo v roce 2010 k růstu emisí oxidu siřičitého v sedmi krajích, nejvýrazněji v Pardubickém kraji. Nejpříznivější situace z hlediska emisí SO_2 zůstává na Vysočině a v Jihomoravském kraji, emisí oxidů dusíku v Jihočeském a Libereckém kraji. Naproti tomu nejkritičtější situace z hlediska emisí oxidu siřičitého přetrvává v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, z hlediska emisí oxidů dusíku pak v Hlavním městě Praze a v Ústeckém kraji.

Královéhradecký kraj produkuje dlouhodobě nejméně odpadu na obyvatele

Na rozdíl od snížení produkce podnikového odpadu v roce 2009 v souvislosti s poklesem průmyslové a stavební výroby se produkce komunálního odpadu zvyšovala. Relativně největšími producenty komunálního odpadu (v přepočtu na obyvatele) byly v průměru let 2006 – 2010 Středočeský a Ústecký kraj. Nejnižší objem komunálního odpadu na obyvatele byl v tomto období zjištěn v Královéhradeckém kraji, tedy kraji s dlouhodobě nejvyšším podílem odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Naproti tomu Středočeský, Ústecký a Jihomoravský kraj mají podíl separovaného odpadu dlouhodobě podprůměrný.

V roce 2011 vzrostlo specifické množství vody fakturované domácnostem pouze v Praze, Jihomoravském a Moravsko-slezském kraji

Obdobně jako se od roku 2008 snižuje celkové množství fakturované vody dodané z vodovodů pro veřejnou potřebu, klesá i spotřeba vody v domácnostech. Meziroční pokles vody dodávané domácnostem byl v roce 2011 zaznamenán ve většině krajů, výjimkou bylo Hl. město Praha, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj. Ve Středočeském kraji klesala v posledních pěti letech spotřeba vody nejpomaleji. Tento jev může být mimo jiné i projevem suburbanizace. Zatímco ještě v roce 2006 byla ve Středočeském kraji spotřeba vody na obyvatele 9 % pod republikovým průměrem, od roku 2010 je zde spotřeba již nadprůměrná. Nejvyšší spotřebu vody v domácnostech má Hlavní město Praha, průměr ČR na obyvatele zde byl v roce 2011 překročen o 18,7 %. Naproti tomu nejnižší množství vody fakturované domácnostem v přepočtu na 1 obyvatele mají ve Zlínském kraji a na Vysočině, což zřejmě souvisí s tím, že část domácností čerpá užitkovou vodu z vlastních studní.

Dlouhodobě bylo nejvíce investic na ochranu životního prostředí alokováno do Plzeňského kraje, v roce 2010 do Jihomoravského kraje

Investiční výdaje na ochranu životního prostředí byly v průměru let 2006 – 2010 v přepočtu na 1 obyvatele nejvyšší v Plzeňském kraji a naopak nejnižší v Olomouckém a Karlovarském kraji (podle místa investice). V devíti krajích v roce 2010 (poslední dostupný údaj) meziročně objem investic vzrostl. Více prostředků bylo v roce 2010 vynaloženo na budování čistíren odpadních vod, postupně se snižuje objem prostředků vynakládaných na ochranu ovzduší. Nejvíce prostředků bylo na 1 obyvatele investováno v roce 2010 v Jihomoravském kraji.

Graf 30 Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí v letech 2006 až 2010 (podle sídla subjektu, roční průměr)

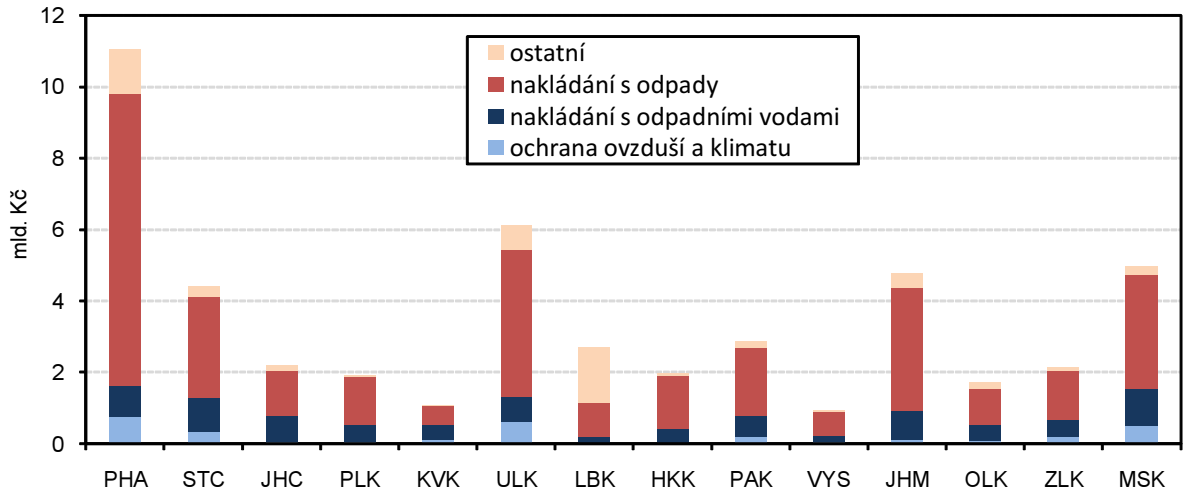

Nejvíce neinvestičních výdajů je určeno na nakládání s odpady

Zatímco investiční výdaje na ochranu životního prostředí v roce 2010 meziročně poklesly o 844 mil. Kč, vzrostly ve stejném období neinvestiční výdaje o 4,7 mld. Kč, nejvíce u subjektů v Ústeckém a Středočeském kraji. Nejvýraznější pokles neinvestičních výdajů (na polovinu) byl zaznamenán u subjektů z Pardubického kraje, a to především v oblasti nakládání s odpady. Právě do nakládání s odpady směřuje v posledních letech téměř ve všech krajích největší část neinvestičních výdajů. Výjimkou byl Liberecký kraj, kde bylo nejvíce neinvestičních výdajů použito na odstraňování dlouhodobých ekologických zátěží.

6. TABULKOVÁ PŘÍLOHA

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
	Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)														
2006	0,1	0,2	0,6	0,3	-0,2	0,7	0,3	0,8	-0,4	0,2	0,7	-0,1	0,2	-0,5	-0,2
2007	1,0	0,8	1,7	1,1	0,8	1,7	1,2	1,7	1,0	1,1	1,0	0,5	0,7	0,3	0,6
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
	Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)														
2006	3,4	5,3	14,1	3,2	5,7	0,3	-0,2	3,3	2,7	3,2	1,1	2,1	0,9	0,0	-1,0
2007	8,1	19,2	20,6	4,1	10,9	7,6	8,4	5,6	3,7	6,0	3,0	6,5	2,2	1,3	-0,1
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
	Živě narození mimo manželství (%)														
2006	33,3	30,0	29,7	33,0	34,0	51,1	48,3	38,1	31,8	30,0	24,9	27,8	33,4	23,5	38,1
2007	34,5	30,8	31,3	33,1	35,1	51,0	49,6	40,2	35,0	30,0	25,2	28,8	34,5	25,8	39,4
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
	Index stáří (65 a více let / 0-14 let) (%)														
2006	100,2	128,8	95,5	97,7	105,5	88,4	83,0	89,0	103,7	98,1	97,4	106,1	100,3	103,7	93,5
2007	102,4	129,4	95,3	100,2	107,3	90,9	85,0	91,2	106,1	100,6	100,6	108,9	103,5	107,2	97,2
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011[1)]	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
	Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry														
2006	73,2	75,2	73,0	73,7	73,4	72,3	71,2	73,0	74,4	73,4	73,9	73,2	73,2	72,6	71,9
2007	73,6	75,6	73,4	74,2	74,0	72,6	71,4	73,1	74,8	73,8	74,4	73,5	73,3	73,3	72,3
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
	Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry														
2006	79,4	80,4	79,0	79,5	79,1	78,4	77,5	79,5	80,1	79,7	80,0	79,9	79,7	79,7	78,8
2007	79,8	80,7	79,6	79,9	79,6	78,8	78,1	79,4	80,0	79,5	81,1	80,3	79,9	80,2	79,3
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
	Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)														
2006	3,1	8,7	3,6	2,0	2,8	5,3	3,2	3,1	2,4	1,5	1,4	2,5	1,3	1,1	1,6
2007	3,8	10,6	4,2	2,4	3,7	6,3	4,0	3,5	2,8	2,1	1,7	2,9	1,6	1,3	1,8
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9

[1)] promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
	Míra zaměstnanosti (%)														
2006	55,0	60,3	57,1	56,5	56,7	55,3	52,2	54,6	56,1	55,3	55,4	53,2	53,5	54,3	50,5
2007	55,6	60,3	57,6	57,7	56,8	56,3	51,8	54,2	56,2	55,4	56,9	54,5	53,9	55,7	51,8
2008	55,9	60,2	58,0	57,9	57,8	56,2	52,6	53,8	55,9	56,0	56,4	54,5	53,6	55,7	53,1
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
	Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%) (MPSV)														
2006	7,7	2,7	5,3	5,7	5,6	9,2	13,8	7,0	6,3	6,9	7,1	8,8	9,0	7,8	12,6
2007	6,0	2,2	4,2	4,5	4,4	7,3	11,0	6,1	4,7	5,4	5,6	6,9	6,7	6,0	9,6
2008	6,0	2,1	4,5	4,8	5,0	7,6	10,3	7,0	4,8	6,0	6,3	6,8	6,9	6,1	8,5
2009	9,2	3,7	7,0	7,8	8,2	11,1	13,6	11,2	8,0	9,6	10,3	10,6	12,2	10,8	12,1
2010	9,6	4,1	7,7	8,5	8,2	11,4	13,9	10,5	8,4	9,9	10,7	10,9	12,5	10,7	12,4
2011	8,6	3,9	7,1	7,5	7,0	9,8	12,9	9,5	7,5	8,4	9,4	9,8	11,4	9,4	11,2
	Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%)[1] (MPSV)														
2006	3,4	0,7	1,9	1,9	2,1	4,2	7,4	2,7	2,2	2,5	2,9	3,9	3,8	3,4	6,8
2007	2,5	0,5	1,4	1,3	1,5	3,2	5,7	2,2	1,4	1,9	2,1	2,8	2,7	2,5	5,1
2008	1,8	0,4	1,0	1,0	1,2	2,5	4,1	1,8	0,8	1,5	1,7	2,2	2,0	1,9	3,6
2009	2,2	0,4	1,3	1,3	1,6	3,1	4,5	2,6	1,2	2,0	2,3	2,6	2,5	2,5	3,8
2010	3,1	0,9	2,1	2,1	2,4	4,2	5,5	3,6	1,9	2,9	3,4	3,6	4,3	3,8	4,9
2011	3,2	1,0	2,4	2,2	2,4	4,0	5,7	3,6	2,2	2,8	3,5	3,7	4,5	3,6	5,0
	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)														
2006	164,1	221,1	175,8	160,7	161,2	148,4	146,8	154,7	159,8	155,0	154,6	157,2	150,3	159,1	146,1
2007	174,4	230,6	187,1	168,1	172,9	156,1	153,0	163,0	168,9	165,3	165,7	171,2	160,6	168,5	157,1
2008	185,0	239,8	196,2	180,5	182,9	163,2	163,6	171,0	180,4	175,2	176,9	182,4	170,5	176,3	171,2
2009	186,8	239,0	196,1	180,3	186,7	171,8	171,6	176,6	182,0	175,0	176,5	184,7	171,8	173,8	173,8
2010	187,7	246,1	198,6	177,2	185,2	174,2	170,7	178,5	181,2	173,6	178,7	185,4	169,2	175,3	172,3
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)														
2006	19 512	24 941	20 086	17 950	19 555	18 025	18 947	18 622	17 912	17 620	17 971	18 628	18 518	17 909	18 933
2007	20 908	26 090	21 891	19 312	20 921	19 380	20 211	20 521	19 327	18 927	19 737	19 969	19 992	19 238	20 365
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011[2]	21 826	26 896	22 570	20 594	21 453	19 229	20 581	21 084	20 338	20 636	20 461	21 238	20 805	20 336	21 603
	Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%) (MPSV)														
2006	4,6	11,2	5,8	2,9	5,7	5,0	2,5	4,6	3,5	3,7	2,5	4,1	1,5	2,0	2,4
2007	5,6	13,0	6,9	3,7	8,3	5,8	3,1	5,4	4,6	6,2	3,1	4,6	1,9	2,3	2,6
2008	6,4	15,2	8,1	3,9	9,0	6,7	3,7	5,5	5,0	6,8	3,4	5,9	2,0	2,6	2,9
2009	5,6	13,6	7,2	3,1	7,1	5,8	3,3	5,0	4,2	4,2	2,2	5,4	1,7	2,2	2,7
2010	5,4	12,7	6,2	3,1	6,8	5,7	3,3	4,9	4,1	4,3	2,2	5,5	1,7	2,4	2,8
2011	5,4	14,1	6,1	3,2	6,4	5,5	3,3	4,9	4,0	4,1	2,2	4,7	1,9	2,4	3,0
	Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)[3] (ČSSZ)														
2006	19,7	12,0	17,8	19,4	23,9	21,0	22,3	17,2	19,1	23,0	25,9	18,8	20,1	20,5	23,0
2007	20,7	12,2	18,5	20,7	25,0	22,2	23,7	18,2	20,1	24,4	27,3	19,7	21,5	21,5	24,3
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010[4]	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9
2011[4]	27,2	14,2	24,0	28,4	31,2	29,3	30,7	25,8	27,8	32,5	34,9	25,8	30,2	28,8	31,9

[1] podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

[2] rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky; na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce

[3] předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v prosinci

[4] v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
	Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)														
2006	326,6	687,1	306,2	294,8	310,8	243,9	267,4	265,5	276,9	273,0	273,3	297,1	241,0	265,6	271,6
2007	354,8	759,8	330,7	307,0	328,7	262,9	285,8	274,2	301,8	297,5	297,8	325,2	262,4	288,5	297,3
2008	369,0	797,5	341,3	308,5	315,3	264,0	295,5	276,9	313,5	300,5	296,3	347,4	275,4	313,4	314,6
2009	356,4	760,9	319,1	306,4	309,1	263,7	299,4	265,4	309,6	287,9	293,2	336,9	268,3	305,9	293,3
2010	359,0	777,0	322,8	306,8	306,6	259,6	299,4	268,5	308,9	283,7	292,7	336,0	271,0	301,4	297,2
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)														
2006	83,8	221,9	79,7	62,8	103,2	56,4	62,7	53,3	46,9	47,4	53,7	80,4	54,4	57,5	63,5
2007	95,9	267,9	79,3	66,6	93,2	61,9	86,1	56,2	53,4	63,5	73,8	94,0	62,3	58,7	68,7
2008	98,9	281,9	74,8	67,7	75,6	67,4	81,0	75,7	54,3	70,9	57,5	95,8	62,1	59,0	85,7
2009	88,4	241,3	68,8	66,3	84,9	61,0	80,7	52,2	56,5	53,3	57,8	81,9	74,7	50,5	65,5
2010	87,8	207,2	66,7	77,9	77,5	73,0	105,3	54,3	54,2	65,1	59,9	78,6	72,7	55,3	69,9
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)														
2006	28,7	30,4		25,7	24,6	14,0	26,8	19,5	32,6	31,1	31,2	34,9	29,8	27,3	26,9
2007	33,4	36,9		29,8	29,2	15,3	29,0	22,5	37,3	36,0	37,7	40,1	34,5	32,1	30,2
2008	33,5	37,4		29,7	29,7	16,8	30,9	22,5	36,9	36,6	36,1	40,5	33,3	33,2	29,8
2009	27,6	30,8		24,4	24,7	13,3	24,1	18,7	31,2	30,9	29,2	33,2	26,9	27,1	24,9
2010[1)]	29,1	33,4		26,6	26,5	16,2	24,4	18,8	32,6	31,5	31,3	33,9	29,1	27,3	25,6
2011	.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Vývoj tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (předchozí rok = 100)														
2006	112,5	113,6	110,3	108,1	124,7	105,5	111,1	114,0	101,5	118,4	122,5	109,1	115,0	114,3	109,5
2007	110,5	109,6	110,1	114,8	108,1	101,5	109,0	107,8	106,2	115,9	111,2	129,0	115,1	112,9	102,7
2008	101,0	106,3	92,3	112,5	104,6	102,6	110,4	92,5	93,3	95,2	94,2	99,6	99,2	100,5	108,8
2009	87,1	107,7	92,7	84,0	83,5	84,0	78,7	88,6	81,3	89,0	76,0	82,5	76,9	89,9	81,0
2010	110,6	94,6	111,1	98,5	111,5	105,7	118,8	109,2	115,9	121,0	112,8	105,1	98,2	105,1	126,8
2011	108,3	101,9	101,9	112,2	102,7	101,7	111,2	105,0	134,5	104,1	110,8	114,5	113,9	107,8	114,7
	Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)														
2006	29,0	57,6	24,6	27,3	32,8	28,0	27,1	19,5	24,4	23,6	24,1	29,7	25,1	20,1	21,6
2007	31,2	63,1	27,3	33,7	32,3	31,7	31,5	19,2	24,0	18,9	24,9	27,5	29,9	20,2	26,7
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
	Zahájené byty na 1 000 obyvatel														
2006	4,3	6,7	7,2	4,3	4,1	2,5	2,2	3,7	3,7	4,5	3,4	5,2	2,8	2,9	2,3
2007	4,2	6,6	6,9	4,1	3,8	1,9	2,3	2,9	3,8	4,9	3,3	4,9	3,4	3,4	2,6
2008	4,2	5,6	7,8	4,5	4,3	2,5	2,2	3,7	4,3	3,4	3,1	3,7	3,6	2,7	3,1
2009	3,6	4,6	6,1	3,0	3,6	2,7	2,0	3,5	3,5	4,0	2,7	3,8	2,9	2,2	2,5
2010	2,7	2,3	5,1	2,8	3,6	2,0	1,5	2,6	2,3	2,4	2,2	3,0	1,8	2,1	2,0
2011	2,6	2,2	4,6	3,4	2,9	2,4	1,4	1,9	2,3	2,7	2,4	2,9	2,0	1,9	2,2
	Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (předchozí rok = 100)														
2006	102,9	100,8	99,6	107,6	104,0	113,6	101,9	104,5	101,0	107,2	104,8	101,2	103,8	104,0	102,2
2007	101,9	108,3	93,0	88,9	105,4	101,4	95,9	88,4	92,6	110,0	102,7	110,2	101,0	104,7	105,5
2008	99,0	102,3	93,2	95,6	94,8	100,1	97,4	99,2	99,3	93,0	94,5	100,6	98,1	93,4	99,6
2009	93,4	94,8	97,0	98,0	98,3	98,0	91,7	92,8	89,7	88,9	90,7	87,8	88,4	90,1	91,5
2010	101,9	109,1	97,8	97,4	101,1	100,7	86,2	96,9	99,3	98,8	93,7	100,1	100,1	103,2	90,0
2011	105,6	106,5	109,9	103,3	102,6	104,9	116,4	100,0	102,7	102,1	106,6	107,0	105,2	101,4	108,5

[1)] semidefinitivní údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
	Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km^2)														
2006	2,7	4,6	2,1	1,0	1,5	5,1	13,4	1,1	1,7	3,1	0,4	0,6	1,1	1,8	5,5
2007	2,7	3,0	2,1	1,0	1,4	6,4	14,3	0,9	1,6	3,1	0,4	0,6	1,0	1,6	5,6
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	2,2	3,1	2,1	1,0	1,0	2,9	10,9	0,8	1,3	2,9	0,4	0,5	0,8	1,2	4,1
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km^2)														
2006	3,6	19,2	3,7	1,4	1,9	3,6	13,2	1,6	2,0	4,1	2,1	2,7	2,3	2,1	5,9
2007	3,6	18,1	3,8	1,4	1,9	3,7	13,1	1,6	2,0	4,6	2,1	2,7	2,3	2,1	6,0
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	3,0	13,9	3,2	1,2	1,6	3,2	10,8	1,3	1,7	3,6	1,8	2,4	2,0	1,9	5,1
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)														
2006	296	280	343	289	306	302	319	277	279	291	305	283	283	288	287
2007	293	288	349	281	313	320	300	286	279	283	276	275	289	287	272
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	342	302	296	307	298	335
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)														
2006	10,8	12,5	8,1	9,1	14,4	7,2	8,6	12,0	17,1	12,2	13,3	9,6	10,8	11,8	9,4
2007	12,8	14,1	9,5	10,5	18,2	11,9	8,9	13,9	19,1	17,0	14,7	8,9	14,8	14,2	12,8
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)														
2006	17,6	10,2	14,2	24,8	18,9	8,3	6,4	7,5	5,2	30,3	9,6	35,3	24,6	18,7	21,5
2007	19,3	10,5	9,2	16,2	30,0	1,9	23,7	12,1	14,0	12,5	11,8	29,9	25,0	9,3	32,0
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)														
2006	97,5	130,0	89,1	89,5	96,8	100,5	98,3	95,5	92,3	87,4	84,1	93,2	87,7	83,7	101,9
2007	98,5	128,7	92,5	92,0	99,8	97,6	97,3	98,3	91,2	90,1	84,6	97,2	87,8	83,8	101,8
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
	Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)														
2006	2 189	2 478	4 619	1 033	1 842	1 740	2 270	917	1 771	2 866	2 510	1 852	1 180	1 355	1 866
2007	1 928	1 470	2 782	1 229	3 425	1 311	2 760	1 692	1 514	1 329	2 014	1 200	1 526	1 728	2 275
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
OBYVATELSTVO							
Počet obyvatel celkem k 31. 12.[1)]	osoby	1 249 290	1 249 897	1 250 255	1 247 373	1 243 220	1 230 613
v tom: muži		611 101	611 825	612 661	610 997	608 109	602 108
ženy		638 189	638 072	637 594	636 376	635 111	628 505
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	1,6	1,8	2,0	1,9	1,8	1,9
Sňatky	počet	6 068	6 694	6 198	5 594	5 519	5 141
Rozvody	počet	4 014	3 874	3 964	3 488	3 596	3 420
Rozvody na 100 sňatků	počet	66,2	57,9	64,0	62,4	65,2	66,5
Živě narození	osoby	12 381	13 373	13 402	13 238	13 099	11 807
z toho mimo manželství	%	38,1	39,4	41,7	44,2	44,2	46,5
Úhrnná plodnost[2)]		1,319	1,440	1,463	1,468	1,474	1,380
Potraty	počet	4 652	4 868	4 964	4 581	4 531	4 455
z toho umělá přerušení těhotenství		2 918	3 025	3 127	2 761	2 848	2 707
Potraty na 100 narozených	počet	37,4	36,3	36,9	34,5	34,5	37,6
Zemřelí celkem	osoby	12 657	12 668	12 974	13 245	13 293	13 384
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		6 470	6 380	6 500	6 591	6 876	6 631
novotvary		3 270	3 213	3 306	3 311	3 327	3 371
Přirozený přírůstek	osoby	-276	705	428	-7	-194	-1 577
Přistěhovalí celkem	osoby	5 201	7 350	6 591	4 833	4 458	4 057
z toho z ciziny		2 344	4 129	3 237	1 745	1 359	1 214
Vystěhovalí celkem	osoby	6 404	7 448	6 661	7 708	8 417	6 572
z toho do ciziny		650	1 129	496	1 866	2 368	738
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	-1 203	-98	-70	-2 875	-3 959	-2 515
z toho s cizinou		1 694	3 000	2 741	-121	-1 009	476
Celkový přírůstek	osoby	-1 479	607	358	-2 882	-4 153	-4 092
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	9,9	10,7	10,7	10,6	10,5	9,6
zemřelí	‰	10,1	10,1	10,4	10,6	10,7	10,9
přirozený přírůstek	‰	-0,2	0,6	0,3	-0,0	-0,2	-1,3
přistěhovalí	‰	4,2	5,9	5,3	3,9	3,6	3,3
vystěhovalí	‰	5,1	6,0	5,3	6,2	6,8	5,3
přírůstek stěhováním	‰	-1,0	-0,1	-0,1	-2,3	-3,2	-2,0
celkový přírůstek	‰	-1,2	0,5	0,3	-2,3	-3,3	-3,3
Mrtvorozenost	‰	3,5	2,9	3,2	2,3	1,8	3,5
Kojenecká úmrtnost	‰	4,1	2,7	4,0	3,1	2,7	2,5
Novorozenecká úmrtnost	‰	2,7	1,8	2,7	1,7	1,5	1,4
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku:[1)]							
0-14 let	osoby	183 386	180 903	178 735	177 937	178 467	178 888
	%	14,7	14,5	14,3	14,3	14,4	14,5
15-64 let	osoby	894 360	893 112	890 578	883 792	875 959	857 430
	%	71,6	71,5	71,2	70,9	70,5	69,7
65 a více let	osoby	171 544	175 882	180 942	185 644	188 794	194 295
	%	13,7	14,1	14,5	14,9	15,2	15,8
Průměrný věk k 31. 12.[1)]	roky	39,7	39,9	40,2	40,4	40,6	40,9
v tom: muži		38,1	38,3	38,6	38,8	39,0	39,3
ženy		41,2	41,4	41,7	41,9	42,2	42,5
Index stáří (65 a více let / 0-14 let)[1)]	%	93,5	97,2	101,2	104,3	105,8	108,6
Index ekonomického zatížení (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)[1)]	%	39,7	39,9	40,4	41,1	41,9	43,5
Naděje dožití při narození (2leté průměry)[1)]							
muži	roky	71,86	72,31	72,30	72,45	72,64	72,71
ženy	roky	78,84	79,27	79,41	79,41	79,74	79,86
Naděje dožití ve věku 65 let (2leté průměry)[1)]							
muži	roky	14,06	14,39	14,37	14,35	14,38	14,43
ženy	roky	17,66	18,01	18,08	18,09	18,25	18,33

[1)] v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

[2)] počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	1 064,2	1 068,7	1 071,4	1 071,5	1 067,2	1 062,0
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	21,3	20,8	21,4	20,0	18,9	19,0
střední bez maturity	%	39,5	39,8	38,7	37,0	37,1	38,4
střední s maturitou	%	30,1	30,0	30,4	31,6	31,6	30,6
vysokoškolské	%	9,1	9,4	9,5	11,4	12,4	12,0
Pracovní síla	tis. osob	610,0	604,6	614,0	617,2	605,0	602,3
v tom: zaměstnaní v NH		536,9	553,3	568,6	557,5	543,5	546,2
z toho ženy		232,4	234,0	240,9	240,5	261,6	235,6
nezaměstnaní		73,1	51,3	45,3	59,7	61,4	56,2
z toho ženy		38,8	29,8	27,6	29,3	28,5	29,7
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	454,1	464,1	457,4	454,3	462,2	459,7
z toho: studující (vč. učňů)		112,7	115,7	112,6	111,7	110,5	107,6
důchodci		278,0	280,4	279,5	284,5	289,4	289,0
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	2,6	2,3	2,1	2,0	1,9	2,0
průmysl a stavebnictví	%	44,2	43,0	44,8	42,3	42,6	43,6
služby	%	53,2	54,7	53,1	55,8	55,4	54,3
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci	%	87,3	86,3	87,6	86,5	86,3	86,7
zaměstnavatelé	%	3,3	3,5	3,3	3,6	3,5	2,5
pracující na vlastní účet	%	8,9	9,7	8,5	9,2	9,8	10,6
Míra ekonomické aktivity	%	57,3	56,6	57,3	57,6	56,7	56,7
v tom: muži		65,7	65,7	66,4	66,7	66,2	65,4
ženy		49,5	47,9	48,8	49,0	47,7	48,5
Míra zaměstnanosti	%	50,5	51,8	53,1	52,0	50,9	51,4
v tom: muži		59,0	61,6	62,9	60,8	59,9	60,3
ženy		42,4	42,5	43,7	43,7	42,5	43,1
Míra nezaměstnanosti	%	12,0	8,5	7,4	9,7	10,2	9,3
v tom: muži		10,1	6,3	5,1	8,8	9,6	7,8
ženy		14,3	11,3	10,3	10,9	10,9	11,2
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	85 422	65 816	57 455	80 581	82 776	75 019
z toho:							
ženy		44 309	34 504	29 483	37 746	39 333	36 443
absolventi škol a mladiství		5 758	3 752	3 623	4 699	5 224	4 435
osoby se zdravotním postižením		13 487	12 184	10 642	10 661	10 467	9 458
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		17 483	14 760	16 100	22 988	21 621	15 729
dosažitelní		80 378	61 403	54 193	78 554	79 257	71 266
v tom podle věku:							
15-24 let		14 439	9 152	8 802	13 237	13 564	12 334
25-34 let		18 785	13 316	11 742	17 671	17 751	15 594
35-44 let		18 585	14 187	12 125	17 361	17 803	16 483
45-54 let		22 361	18 381	15 439	20 053	20 395	18 914
55 a více let		11 252	10 780	9 347	12 259	13 263	11 694
průměrný věk	roky	39,8	41,3	40,9	40,1	40,2	40,2

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - sociální vývoj pokračování

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	27 384	21 668	18 784	23 135	23 676	22 556
střední bez maturity	osoby	39 329	29 745	25 372	37 690	38 048	33 641
střední s maturitou	osoby	16 116	12 233	10 974	16 366	17 202	15 058
vyšší		275	189	179	256	343	350
vysokoškolské	osoby	2 318	1 981	2 146	3 134	3 507	3 414
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1-3)		10 416	7 697	7 077	10 515	11 348	8 619
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		21 189	15 554	13 159	18 288	19 477	21 369
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6-8)		22 141	15 584	13 728	23 535	23 393	19 758
nekvalifikovaní (třída 9)		29 185	25 120	21 404	25 228	25 445	22 436
v tom podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	16 969	14 765	17 705	21 845	23 751	19 965
3-6 měsíců	osoby	12 352	9 142	9 165	15 601	13 725	11 999
6-12 měsíců	osoby	12 743	9 643	7 804	18 850	13 822	11 383
od 1 roku do 2 let	osoby	12 981	9 043	6 097	9 789	15 212	12 407
více než 2 roky	osoby	30 377	23 223	16 684	14 496	16 266	19 265
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	4 458	4 768	5 089	5 544	5 452	5 322
Míra registrované nezaměstnanosti	%	12,58	9,62	8,49	12,14	12,36	11,18
v tom: muži		10,88	8,08	7,25	11,35	11,45	10,10
ženy		14,76	11,67	10,16	13,20	13,56	12,63
Dlouhodobá nezaměstnanost[1)]	%	6,8	5,1	3,6	3,8	4,9	5,0
Volná pracovní místa	počet	7 896	10 696	8 795	2 756	3 191	4 163
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	10,8	6,2	6,5	29,2	25,9	18,0
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	15 380	16 343	18 675	17 243	18 185	19 428
z toho ze zemí mimo EU[2)]		3 537	3 642	5 014	4 867	4 558	3 882
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	11 467	12 451	14 181	12 025	13 165	15 017
z toho ženy		1 323	1 599	2 006	1 865	2 225	2 708
s platným živnostenským oprávněním	osoby	3 913	3 892	4 494	5 218	5 020	4 411
z toho ženy		840	854	982	1 174	1 141	992
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	182 662	196 268	214 076	217 096	214 439	.
na 1 obyvatele	Kč	146 140	157 100	171 238	173 766	172 277	.
průměr ČR = 100	%	89,0	90,1	92,6	93,0	91,8	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD[3)]							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	20 811	22 514	24 075	23 873	24 554	.
v tom: muži		22 978	24 945	27 093	26 657	27 407	.
ženy		17 794	19 006	19 894	20 029	20 721	.
Medián mezd	Kč	18 933	20 365	21 564	21 144	21 883	.
v tom: muži		20 577	22 186	23 761	23 124	24 026	.
ženy		16 632	17 573	18 275	18 211	19 083	.

[1)] podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

[2)] v letech 2005-2007 mimo EU 25, v letech 2008-2011 mimo EU 27

[3)] Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výdělku) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky, na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - sociální vývoj pokračování

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Přiznané dávky celkem	počet	4 548 530	4 100 359	2 657 469	2 322 366	2 083 844	1 780 867
z toho přídavek na dítě		2 901 246	2 750 325	1 507 039	1 199 003	947 724	874 311
Hodnota vyplacených dávek celkem	tis. Kč	4 730 894	6 495 327	5 537 469	5 381 623	5 345 646	4 686 103
z toho přídavek na dítě		1 533 599	1 430 349	885 798	694 238	576 585	527 061
Hodnota vyplacených dávek státní sociální podpory na 1 obyvatele	Kč	3 785	5 199	4 429	4 308	4 295	3 802
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů celkem	počet	329 500	333 327	336 241	339 140	340 914	345 484
z toho ženy		196 714	199 144	200 856	202 416	202 937	204 967
Příjemci starobního důchodu celkem[4)]	počet	166 184	169 882	173 366	178 035	194 881	203 235
z toho ženy		91 050	93 360	95 062	97 234	103 686	107 790
Příjemci předčasného starobního důchodu[5)]	počet	38 305	41 320	44 463	48 857	52 947	61 229
z toho ženy		23 025	24 784	26 653	29 158	31 075	35 186
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem[6)]	%	23,0	24,3	25,6	27,4	28,9	31,9
v tom: muži		20,3	21,6	22,7	24,4	26,1	29,5
ženy		25,3	26,5	28,0	30,0	31,3	34,0
Průměrná měsíční výše důchodu celkem	Kč	8 040	8 590	9 446	9 820	9 898	10 311
v tom: muži		8 908	9 517	10 407	10 838	10 937	11 387
ženy		7 454	7 966	8 798	9 133	9 191	9 574
Průměrná měsíční výše starobního důchodu celkem (sólo)	Kč	8 260	8 822	9 694	10 084	10 194	10 619
v tom: muži		9 625	10 295	11 211	11 669	11 763	12 233
ženy		7 134	7 614	8 443	8 767	8 814	9 190
Podíl průměrné výše starobního důchodu celkem (sólo) na mzdovém mediánu	%	43,6	43,3	45,0	47,7	46,6	49,2
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	4 075 472	4 386 945	3 820 330	3 039 990	2 479 381	2 396 364
z toho dávky:							
nemocenské		3 504 273	3 690 504	3 139 983	2 361 977	1 827 908	1 712 802
peněžitá pomoc v mateřství		484 419	600 330	590 640	598 903	607 345	611 838
ošetřovné		86 155	95 786	89 229	78 274	43 696	70 997
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)[7)]	počet	4 510	4 655	4 702	4 731	4 859	4 924
z toho lékaři v nestátních zařízeních		3 947	4 084	4 118	4 139	4 246	4 299
Lékaři[7)] na 1 000 obyvatel	počet	3,6	3,7	3,8	3,8	3,9	4,0
Nemocnice		18	18	18	18	18	18
lůžka	počet	7 353	7 215	7 026	6 666	6 528	6 282
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	258 726	254 655	244 381	248 047	246 929	245 760
průměrná ošetřovací doba	dny	7,6	7,4	7,2	7,0	6,8	6,6
využití lůžek	dny	268,4	261,8	248,8	260,3	257,5	253,8

[4)] příjemci tzv. "sólo" starobních důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; od 1. 1. 2010 jsou do počtu příjemců starobních důchodů zahrnuti i příjemci invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

[5)] předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

[6)] v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

[7)] v roce 2006 bez smluvních lékařů

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - sociální vývoj dokončení

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		33 897	34 486	35 599	36 808	38 136	39 333
základních škol		111 887	107 018	102 372	98 835	97 232	96 651
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		68 960	67 629	66 411	64 759	61 113	57 438
vyšších odborných škol (denní studium)		1 809	1 793	1 686	1 639	1 728	1 781
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		36 607	39 745	42 543	45 712	46 529	45 395
s místem výuky v kraji		34 182	36 592	39 318	41 898	41 597	39 946
z toho v prezenčním studiu	%	73,4	70,9	67,7	66,1	66,5	67,5
Absolventi veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	počet	5 968	7 488	8 515	8 935	9 707	9 870
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	36 993	39 729	40 952	41 731	39 721	42 474
na 1 000 obyvatel		29,6	31,8	32,8	33,4	31,9	34,5
Objasněné trestné činy	počet	16 445	16 360	14 989	16 124	14 814	14 682
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	101	108	96	93	71	70

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	339 517	371 399	393 358	366 413	369 908	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	104,9	109,4	105,9	93,1	101,0	.
HDP na 1 obyvatele	Kč	271 633	297 281	314 644	293 281	297 177	.
průměr ČR = 100	%	83,2	83,8	85,3	82,3	82,8	.
HDP na 1 zaměstnaného	Kč	646 796	685 580	706 277	672 562	702 996	.
průměr ČR = 100	%	96,1	95,2	95,5	92,5	94,1	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	307 577	335 074	355 694	330 279	333 597	.
z toho podíl odvětví:							
zemědělství, myslivost, lesnictví, rybolov	%	1,6	1,5	1,7	1,1	1,0	.
zpracovatelský průmysl	%	32,7	33,7	30,6	27,1	27,9	.
výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	%	4,5	4,5	5,2	6,6	6,1	.
stavebnictví	%	6,2	6,8	6,1	6,7	6,6	.
tržní služby	%	22,4	22,1	22,0	22,8	22,5	.
netržní služby	%	20,1	19,5	21,2	23,2	23,0	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK)	mil. Kč	79 405	85 809	107 187	81 819	87 007	.
THFK na 1 obyvatele	Kč	63 528	68 684	85 738	65 489	69 900	.
průměr ČR = 100	%	75,8	71,6	86,7	74,1	80	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (vč. sebezaměstnaných)							
podle místa pracoviště[1)]	osoby	524 921	541 730	556 947	544 801	526 188	.
z toho zaměstnanci		455 301	464 191	485 361	472 847	458 238	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	26 078	28 442	31 093	29 675	30 389	.
z toho: přímé náklady		18 419	20 241	22 257	21 305	21 798	.
sociální požitky		435	494	368	348	399	.
sociální náklady a výdaje		6 989	7 505	8 181	7 885	8 001	.
personální náklady a výdaje		291	344	338	280	287	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	5 535	2 765	2 661	3 030	3 114	.
z toho: mzdové		860	1 020	1 123	1 217	1 350	.
financované z veřejných zdrojů		840	1 017	903	973	741	.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	2 585	2 759	2 931	3 191	3 459	.
z toho výzkumní pracovníci		1 404	1 536	1 632	1 835	1 817	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající:[2)]							
osobní počítač	%	34,9	40,3	45,7	51,1	56,7	.
internet	%	24,6	32,6	40,2	46,6	53,1	.

[1)] odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

[2)] tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2009 je vypočten z dat roku 2008, 2009 a 2010)

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - ekonomický vývoj pokračování

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	231 783	235 648	240 486	241 103	245 290	248 824
z toho fyzické osoby		193 539	195 008	197 025	194 923	197 069	199 637
z toho živnostníci		172 195	174 605	176 591	182 369	185 892	188 574
Z celku jednotky typu podnik k 31. 12.[3)]	počet	112 562	108 802	120 813	121 427	126 653	131 392
z toho fyzické osoby		90 613	86 019	94 502	96 559	97 982	100 951
z toho živnostníci		80 221	76 021	84 261	88 412	88 779	92 258
Vzniklé subjekty	počet	7 951	10 315	11 131	10 825	10 757	10 137
z toho fyzické osoby		5 422	6 860	7 708	7 486	7 797	7 546
z toho živnostníci		5 178	6 630	7 400	7 190	7 145	7 301
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem[4)]	mil. Kč	5 896	6 510	6 385	5 301	5 398	.
z toho: rostlinná produkce		2 827	3 471	3 325	2 643	2 835	.
živočišná produkce		2 738	2 645	2 706	2 375	2 212	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	218 903	215 537	214 467	212 779	210 604	209 310
z toho orná		137 354	131 562	130 775	131 269	127 938	125 451
Sklizeň: obilovin	t	304 265	325 267	384 480	364 201	317 161	387 215
brambor	t	19 092	27 135	27 822	26 031	23 511	26 499
Stavy hospodářských zvířat k 1. 4. následujícího roku: skot	počet	78 713	79 742	79 116	77 124	74 817	76 383
prasata	počet	103 589	78 750	84 488	76 470	61 712	51 880
drůbež	počet	1 601 157	1 630 009	1 800 904	1 689 636	1 321 781	1 047 744
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežího)	t	30 130	31 557	28 455	27 846	24 813	24 314
z toho: hovězí (vč. telecího)		2 935	2 404	1 865	1 693	1 503	2 073
vepřové		27 200	29 139	26 586	26 150	23 306	22 236
Výroba mléka	tis. l	172 402	167 879	167 460	175 613	164 585	154 317
Snáška vajec (konzumních)	tis. ks	75 443	76 656	67 788	64 097	33 866	48 517
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 434	1 395	1 678	1 796	2 022	1 838
Těžba dřeva	m^3 b. k.	1 696 110	1 636 352	1 863 848	1 486 699	1 776 008	1 355 107
z toho nahodilá živelní		397 420	544 906	766 942	366 749	1 029 391	758 744
PRŮMYSL (za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	204	227	236	245	232	233
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	339 969	349 058	379 783	307 629	389 973	447 235
na 1 zaměstnance	tis. Kč	2 971	2 893	3 019	2 781	3 592	4 053
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	114 439	120 665	125 793	110 635	108 575	110 350
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	21 388	22 656	24 741	24 105	25 438	26 530
STAVEBNICTVÍ (za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	87	92	81	80	73	70
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	13 467	13 845	14 939	13 896	11 523	12 170
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 173	1 269	1 413	1 435	1 309	1 384
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	11 485	10 910	10 573	9 684	8 803	8 792
Prům. hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	17 947	20 308	23 212	24 175	24 791	25 076
Stav. práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem[5)]	mil. Kč	27 049	33 397	36 844	32 055	31 035	30 787
z toho pro veřejné zadavatele		11 952	12 383	15 514	17 308	14 735	11 172

[3)] subjekt, který podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu
[4)] v roce 2010 semidefinitivní výsledky
[5)] za subjekty s 20 a více zaměstnanci

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - ekonomický vývoj dokončení

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
STAVEBNÍ POVOLENÍ A OHLÁŠENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	28 348	51 875	38 488	42 295	40 645	31 080
z toho: budov (bytových a nebytových)		20 954	40 452	26 436	26 356	22 830	19 546
na ochranu životního prostředí		2 040	3 759	3 932	4 266	6 876	3 064
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 417	4 816	3 271	3 773	4 033	2 827
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	2 922	3 232	3 914	3 112	2 541	2 711
z toho v rodinných domech		1 519	1 887	2 208	2 044	1 750	1 797
Dokončené byty	počet	1 632	1 958	2 453	2 984	2 898	2 523
z toho v rodinných domech		967	1 291	1 638	1 858	1 899	1 939
Průměrná hodnota 1 m^2 obytné plochy dokončeného bytu: v rodinném domě	tis. Kč	28	29	33	33	34	35
v bytovém domě	tis. Kč	27	41	40	37	48	29
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	465	469	468	447	405	464
Lůžka v hromad. ubytovacích zařízeních	počet	25 404	25 676	26 852	25 935	23 785	26 520
Hosté celkem	osoby	609 436	642 916	640 128	585 694	527 380	572 306
z toho ze zahraničí		112 668	132 046	136 316	113 290	101 332	111 263
Průměrná doba pobytu	dny	4,4	4,2	4,0	4,2	4,3	4,2
hostů ze zahraničí		3,9	3,6	3,4	3,5	3,6	3,5

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	277 183	276 622	276 137	275 774	275 260	274 957
z toho: orná půda		174 326	173 741	173 119	172 539	171 988	171 549
zahrady a ovocné sady		18 287	18 274	18 301	18 280	18 272	18 273
trvalé travní porosty		84 571	84 606	84 716	84 955	85 000	85 135
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	265 515	266 078	266 508	266 909	267 422	267 748
z toho: lesní pozemky		192 725	192 923	193 047	193 245	193 379	193 522
zastavěné plochy a nádvoří		12 071	11 989	11 996	12 001	11 904	11 826
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	71	105	159	257	345	375
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	30 095	30 586	32 988	34 423	38 897	46 440
Výměra půdy v přechodném období	ha	2 766	6 044	7 100	13 029	13 965	8 483
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	11,9	13,2	14,5	17,2	19,2	20,0
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	101,9	101,8	98,1	98,3	94,3	94,4
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	77,9	79,1	81,0	80,8	80,8	82,2
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		67,6	70,4	72,7	73,8	74,1	75,2
Podíl čištěných odpadních vod	%	92,4	92,1	92,1	91,8	90,6	96,3
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4)[1)]	t/km^2	1,43	1,68	1,54	1,20	1,25	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,71	0,80	0,62	0,48	0,54	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,38	0,38	0,36	0,38	0,37	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km^2	5,46	5,60	4,26	4,06	4,11	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		5,05	5,21	3,88	3,63	3,72	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km^2	5,90	5,96	5,34	4,95	5,13	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		4,12	4,16	3,58	3,24	3,61	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,56	1,58	1,56	1,52	1,31	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km^2	28,7	33,7	25,7	23,5	25,4	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		24,3	29,1	21,4	19,3	21,9	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		3,4	3,5	3,1	3,0	2,2	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyv.	kg	2 982,2	2 450,6	2 533,1	2 173,1	2 128,6	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyv.	kg	287,6	272,0	302,0	324,9	335,6	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	9,4	12,8	15,3	14,2	15,8	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	27,1	34,8	46,2	46,2	53,1	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	4 754	4 231	4 180	3 677	5 316	.
z toho nebezpečné odpady	%	4,9	7,3	6,8	7,6	5,5	.
Podíl využitých odpadů	%	23,5	35,6	34,5	45,7	46,7	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		91,4	89,9	87,1	87,7	70,0	.
Podíl odstraněných odpadů	%	22,5	17,9	18,0	17,0	20,8	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (ŽP)							
Pořízené investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 866	2 275	1 925	2 160	2 291	.
Investice na ochranu ŽP dle sídla investora	tis. Kč	2 126 587	2 851 350	2 628 906	2 500 411	2 682 562	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	37,3	61,2	45,2	25,7	22,4	.
nakládání s odpadními vodami	%	39,0	22,2	32,1	47,4	48,8	.
nakládání s odpady	%	7,8	5,0	10,7	7,6	6,0	.
Neinvestiční náklady na ochranu ŽP podle sídla investora	tis. Kč	4 409 225	4 600 502	5 203 459	5 290 698	5 342 496	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	8,8	9,2	11,1	11,2	9,7	.
nakládání s odpadními vodami	%	22,0	19,6	19,7	22,3	21,7	.
nakládání s odpady	%	64,5	66,3	64,6	60,9	63,1	.

[1)] od roku 2007 včetně emisí z chovů hospodářských zvířat, od roku 2008 navíc včetně emisí ze stavebních činností

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy					
			Bruntál	Frýdek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava - město
Obyvatelstvo k 31. 12.	2006	1 249 290	98 590	227 846	273 970	159 481	180 305	309 098
	2011[1)]	1 230 613	96 329	211 853	263 075	152 222	177 173	329 961
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2006[2)]	1,6	0,7	1,1	2,6	0,9	0,6	2,6
	2011	1,9	0,9	1,4	2,3	1,0	0,9	3,0
Přírůstek na 1 000 obyvatel:								
přirozenou měnou	2006-08	0,7	0,8	0,3	-1,3	4,0	1,2	0,6
	2009-11	-1,4	-0,9	-0,1	-4,3	2,2	-1,3	-1,9
stěhováním	2006-08	-1,1	-7,6	8,7	-5,5	0,8	2,3	-5,3
	2009-11	-7,6	-8,4	7,2	-20,9	-2,7	1,4	-13,3
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%):								
0-14 let	2006	14,7	15,2	14,8	14,4	15,4	14,7	14,3
	2011[1)]	14,5	14,7	14,8	13,9	15,2	14,9	14,2
15-64 let	2006	71,6	72,5	71,1	72,0	71,6	71,0	71,6
	2011[1)]	69,7	70,6	69,6	69,9	69,7	69,7	69,2
65 a více let	2006	13,7	12,3	14,1	13,6	13,1	14,3	14,1
	2011[1)]	15,8	14,7	15,6	16,1	15,0	15,4	16,5
Průměrný věk k 31. 12.	2006	39,7	39,0	39,7	39,7	39,1	39,7	40,1
	2011[1)]	40,9	40,7	40,7	41,3	40,3	40,7	41,3
Index stáří (%)								
(65 a více let / 0-14 let)	2006	93,5	80,4	94,8	94,8	84,9	96,8	98,8
	2011[1)]	108,6	100,6	104,8	115,8	98,7	103,1	115,9
Index ekonomického zatížení (%)								
(0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	2006	39,7	37,9	40,7	38,8	39,8	40,9	39,6
	2011[1)]	43,5	41,7	43,7	43,1	43,4	43,5	44,4
Uchazeči o zaměstnání celkem								
k 31. 12.	2006	85 422	7 396	12 771	24 557	7 891	10 057	22 750
	2011	75 019	8 750	9 264	19 218	7 534	9 808	20 445
z toho:								
ženy	2006	44 309	3 960	6 631	12 816	4 071	5 222	11 609
	2011	36 443	4 339	4 457	9 614	3 521	4 531	9 981
absolventi škol a mladiství	2006[2)]	5 758	447	1 004	1 634	544	880	1 249
	2011	4 435	493	566	999	480	701	1 196
osoby se zdravotním postižením	2006	13 487	1 739	2 463	3 529	1 330	1 423	3 003
	2011	9 458	1 336	1 457	2 071	1 157	1 217	2 220
s nárokem na podporu								
v nezaměstnanosti	2006[2)]	17 483	1 885	3 400	3 682	1 937	2 647	3 932
	2011	15 729	2 008	2 638	2 846	1 890	2 467	3 880
dosažitelní	2006	80 378	6 878	11 980	23 398	7 296	9 509	21 317
	2011	71 266	8 368	8 690	18 267	7 187	9 345	19 409
Podíl uchazečů o zaměstnání								
z celkového počtu uchazečů								
k 31. 12. (%):								
ve věku 50 a více let	2006	27,7	31,9	29,9	25,5	28,9	27,0	27,3
	2011	28,8	28,2	30,1	29,0	29,9	27,8	28,3
evidovaných 12 a více měsíců	2006	50,8	49,2	42,1	57,5	44,3	43,7	54,3
	2011	42,2	43,1	32,2	47,9	36,7	38,8	44,6
Míra registrované nezaměstnanosti								
k 31. 12. (%)	2006	12,58	13,44	10,40	16,92	8,81	10,45	13,30
	2011	11,18	16,49	8,12	13,09	8,95	10,43	11,41
v tom: muži	2006	10,88	11,46	9,04	13,89	7,97	8,96	11,88
	2011	10,10	15,23	7,22	11,33	8,49	10,13	10,20
ženy	2006	14,76	15,81	12,11	21,18	9,82	12,41	15,04
	2011	12,63	18,01	9,40	15,56	9,53	10,80	13,05

[1)] promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

[2)] údaje za rok 2006 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje dokončení

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy					
			Bruntál	Frýdek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava - město
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%)[3]	2006	6,79	7,11	4,67	10,20	4,22	4,83	7,71
	2011	4,97	7,43	2,79	6,60	3,45	4,25	5,36
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem v prosinci (%)[4]	2006[2]	23,0	28,2	22,3	20,0	29,1	23,4	21,6
	2011	31,9	38,2	31,3	29,6	38,7	34,1	28,3
v tom: muži	2006[2]	20,3	27,3	20,7	12,8	28,8	23,2	19,6
	2011	29,5	38,2	29,2	23,4	38,5	34,3	26,1
ženy	2006[2]	25,3	28,8	23,8	26,6	29,3	23,6	23,1
	2011	34,0	38,3	33,2	35,6	38,9	33,9	30,1
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyv.[4]	2006[2]	29,4	22,2	19,3	30,2	19,1	17,7	50,5
	2011	34,5	26,5	21,7	37,1	21,8	20,2	56,3
z toho násilné a mravnostní	2006[2]	2,65	2,70	1,52	2,98	1,95	1,58	4,16
	2011	2,66	3,16	1,48	3,48	1,83	1,63	3,54
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - podíl vzniklých na 1 000 obyvatel	2006-08[2]	5,1	5,8	5,2	4,8	5,0	5,2	5,2
	2009-11	5,8	6,2	6,0	5,4	5,7	6,0	5,9
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%)	2006[2]	2,4	0,8	2,4	3,3	1,3	0,6	3,8
	2011	3,0	0,9	3,8	3,9	1,7	0,9	4,3
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)[5]	2006-08[2]	77,9	38,7	77,8	60,3	77,8	40,3	128,0
	2009-11	76,3	29,8	88,5	65,0	71,1	55,6	104,5
Počet bytů na 1 000 obyvatel:								
zahájených	2006-08[2]	8,1	7,3	13,3	4,8	7,5	8,6	7,3
	2009-11	6,8	4,0	12,2	3,9	7,0	7,1	6,2
dokončených	2006-08	4,8	5,4	7,5	2,9	5,3	5,6	3,8
	2009-11	6,8	4,1	10,7	4,2	7,3	7,9	6,5
Hromadná ubytovací zařízení:								
hosté na 1 000 obyvatel	2006[2]	488	1 134	896	140	369	332	440
	2011	464	i.d.	764	155	418	i.d.	528
průměrná doba pobytu (dny)	2006[2]	4,4	4,6	4,1	9,0	3,5	3,7	3,9
	2011	4,2	i.d.	3,8	8,9	3,5	i.d.	3,8
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):								
orné půdy	2006	32,1	19,9	17,9	35,0	48,2	50,9	32,0
	2011	31,6	19,2	17,5	34,6	47,7	50,5	31,2
zastavěných ploch, nádvoří a dopravních ploch	2006	6,0	3,4	4,9	13,0	5,8	5,3	16,9
	2011	6,0	3,3	5,0	12,9	6,0	5,2	17,2
Měrné emise (t/km^2) (REZZO 1-3):								
tuhých znečišťujících látek	2006[2]	1,05	0,27	1,25	1,53	0,46	0,40	10,57
	2010	0,83	0,21	1,22	1,14	0,33	0,21	5,38
oxidu siřičitého	2006[2]	5,45	0,71	4,14	16,13	0,79	0,62	75,53
	2010	4,10	0,52	4,43	13,15	0,61	0,41	31,52
oxidů dusíku	2006[2]	4,34	0,31	2,81	17,47	0,67	0,36	57,98
	2010	3,83	0,25	3,16	14,69	0,44	0,29	32,04
oxidu uhelnatého	2006[2]	25,33	0,68	48,71	9,02	3,11	0,93	314,59
	2010	23,18	0,76	56,08	8,99	2,92	1,22	150,03

[2] údaje za rok 2006 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

[3] podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

[4] údaje za příjemce tzv. "sólo" důchodů – bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

[5] za subjekty s 20 a více zaměstnanci